

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA pentru anii 2014-2020

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

• CUPRINS

Sectiune		Pagina
1. INTRODUCERE		
2. CUVANTUL PRIMARULUI		
3. NECESITATE SI IMPORTANTA		
CAPITOLUL 1:	PREZENTAREA TERITORIULUI – ANALIZA DIAGNOSTIC	
CAPITOLUL 2:	ANALIZA SWOT	
CAPITOLUL 3:	CONTEXTUL STRATEGIC AL ELABORARII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE	
CAPITOLUL 4:	MONITORIZARE SI IMPLEMENTARE	
CAPITOLUL 5:	PARTENERIATE OPORTUNE	
CAPITOLUL 6:	ELABORAREA STRATEGIEI	
CAPITOLUL 7:	VIZIUNEA DE DEZVOLTARE	
CAPITOLUL 8:	PORTOFOLIU DE PROIECTE DE DEZVOLTARE	
CAPITOLUL 9:	CONCLUZII	

• INTRODUCERE

Prezenta lucrare a fost realizata la solicitarea Consiliului local al Comunei Frumosu si reflecta atitudinea intregii comunitati cu privire la prioritatile de dezvoltare ale comunei.

Ca parte a comunitatii europene, comuna Frumosu trebuie sa adopte si sa implementeze o viziune strategica privitor la dezvoltarea sa, pe termen scurt si mediu. Strategia de Dezvoltare Locala constituie un document de importanta majora pentru administratia publica locala, in vederea proiectarii principalelor directii de dezvoltare ale comunei, in acord cu strategiile de dezvoltare regionala si nationala, cu directivele, valorile si principiile europene.

Identificarea problemelor, constituirea unui portofoliu de solutii posibile, aplicarea solutiilor celor mai potrivite cu ajutorul unor proiecte, constituie drumul simplificat, cel mai potrivit, in politica de dezvoltare locala pentru ridicarea standardului de viata al cetatenilor comunitatii.

Obiectivul strategiei de dezvoltare consta in stabilirea cadrului general de dezvoltare a comunei Frumosu, prin crearea conditiilor necesare pentru cresterea capacitatii sale economico-sociale, pe termen scurt si mediu.

Scopul principal al acestei strategii este de a stabili cadrul strategic de dezvoltare durabila a comunei, in contextul noilor directii prioritare trasate la nivel european.

Odata elaborata o astfel de strategie, este mult mai usor de stabilit o ordine de prioritati si de alocare optima a resurselor financiare care, intotdeauna sunt insuficiente. De asemenea, pe baza strategiei se fundamenteaza si se justifica cererile de finantare pentru atragerea de resurse financiare nerambursabile din diferite fonduri structurale si de coeziune ale Uniunii Europene.

• CUVANTUL PRIMARULUI

De la început am fost constient ca Administratia Locala are obligatia sa propuna comunitatii programe pentru reabilitarea zonei. In aceste conditii, de cand mi s-a acordat increderea cetatenilor am facut tot ce mi-a stat in putinta pentru modernizarea acestei comune.

In contextul unei analize ample s-a putut observa ca factorul uman a fost elementul principal, care a urmarit identificarea oportunitatilor. Tocmai de aceea vreau sa multumesc concetatenilor mei care m-au sprijinit si m-au ajutat sa gasesc atat punctele tari sau slabe, cat si amenintarile si oportunitatile din localitatea pe care o reprezentam cu mandrie. Proiectele pe care le-am demarat pana acum si cele viitoare au menirea de a imbunatati viata locuitorilor comunei.

Aceasta strategie de dezvoltare locala vizeaza o perioada de 7 ani si poate fi realizata prin vointa tuturor cetatenilor comunei. Scopul acestei strategii este de a identifica, a demara si finaliza proiectele, prin care vom reusi sa modernizam comuna in care traim noi si copiii nostri. Avem nevoie de o infrastructura stradala dezvoltata, de utilitatii demne de o localitate europeana, de locuri de munca decente si de scoli moderne pentru locuitorii actuali si viitori ai comunei.

In calitatea mea de primar al comunei multumesc tuturor celor ce m-au sprijinit pana acum si am incredere totala ca si de acum inainte vom forma o adevarata echipa si impreuna vom sarbatori finalizarea oricarui proiect evidentiat in strategia de dezvoltare locala.

Intrarea in Uniunea Europeana aduce multe beneficii dar si responsabilitati. Identificarea si constientizarea problemelor, stabilirea si aplicarea solutiilor adecvate, constituie calea cea mai potrivita in politica de dezvoltare locala pentru ridicarea standardului de viata a cetatenilor in vederea apropierii de nivelul de dezvoltare existent in comunitatile similare ale Uniunii Europene. STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA a comunei Frumosu are ca obiectiv general reducerea decalajelor fata de oras si imbunatatirea calitatii vietii locuitorilor comunei si a zonei si existenta fondurilor structurale europene reprezinta o oportunitate care nu trebuie ratata.

• NECESITATE SI IMPORTANTA

Strategiile de dezvoltare locala fac posibila coordonarea activa a proceselor de dezvoltare care au loc in teritoriu, luarea in considerare a caracteristicilor locale, a schimbarilor din mediul exterior si fac posibila abordarea proactiva, realizata intr-un mod inovativ, a proceselor de dezvoltare teritoriale.

In Romania conceptul de strategie de dezvoltare locala si-a gasit, cel putin pana in prezent, o aplicabilitate practica redusa, pentru cei implicati in procesele de dezvoltare comunitara.

Elaborarea strategiilor de dezvoltare locala reprezinta unul din pasii cei mai importanti, care sustin procesele de dezvoltare locala. In esenta, acest tip de strategie clarifica pe termen mediu si lung care sunt directiile si domeniile spre care se orienteaza efortul de dezvoltare al comunitatii.

Strategiile de dezvoltare locala sunt caracterizate de cel putin sapte trasaturi:

- ➡ imagine asupra viitorului,
- ➡ creativitate,
- ➡ flexibilitate,
- ➡ activitate,
- ➡ create pentru actiune,
- ➡ orientare spre schimbare,
- ➡ orientare spre un castig durabil.

Prin prima caracteristica se intelege ca strategia este elaborata avand in vedere viitorul regiunii pentru care aceasta este destinata. Astfel, strategia este parte a gandirii pe termen lung asupra viitorului regiunii in cauza.

Creativitatea vizeaza faptul ca prin intermediul strategiei sunt prezentate alternativele, posibilele scenarii de dezvoltare gandite, astfel incat sa se ia in considerare cat mai mult din potentialul de dezvoltare al regiunii.

Caracterul flexibil al strategiilor de dezvoltare locala vine in sprijinul faptului ca acestea avantajeaza sisteme care se adapteaza in permanenta conditiilor externe si modificarii situatiei interne. O strategie nu doar reactioneaza la schimbari, prin faptul ca ia in considerare influentele diferitilor factori interni si/sau externi ai regiunii tinta, dar contine si elemente proactive,

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

construind posibile planuri si programe ce urmeaza a fi aplicate pentru diferite situatii ce ar apare pe parcurs.

Principiul actiunii care sta la baza unei strategii de dezvoltare se datoreaza faptului ca ea este compusa de programe, a caror aplicare implica actiune concreta directionata spre imbunatatirea situatiei regiunii tinta.

Orientarea spre schimbare reiese din faptul ca strategiile urmaresc elaborarea unui pachet de programe care, odata implementate, sa duca la schimbare pe plan social, la o mai buna valorificare a potentialului local, precum si orientarea activitatilor de dezvoltare in concordanta cu procesele inregistrate pe plan local.

O ultima caracteristica ar fi aceea ca scopul planificarii strategice este orientat spre atingerea unei dezvoltari durabile. Conceptul "dezvoltare durabila" a devenit tot mai important in ultimii ani. Dezvoltarea durabila a devenit o componenta importanta a strategiilor de dezvoltare locala, iar programele de dezvoltare locala propuse finantatorilor internationali sunt evaluate in functie si de aceasta caracteristica.

In procesul elaborarii si implementarii strategiilor de dezvoltare locala sunt implicati urmatorii actori de pe plan local:

- ➡ administratia publica locala,
- ➡ comunitatea locala,
- ➡ firme private,
- ➡ reprezentantii societatii civile.

Implementarea cu succes a proiectelor de dezvoltare comunitara presupune parteneriatul intre actorii mai sus mentionati. Un rol aparte il are insa administratia publica locala, care participa atat in faza de elaborare dar si in cea de implementare a initiativelor de dezvoltare locala.

Administratia publica locala se plaseaza astfel in centrul tuturor aspectelor care tin de calitatea vietii cetatenilor, depasind cu mult responsabilitatea asigurarii de servicii ieftine si de calitate cetatenilor. Iar aceasta nu se poate asigura decat printr-un proces continuu de dezvoltare locala, care se sustine doar printr-o alocare rationala si eficienta a resurselor in domeniile care pot produce cea mai mare valoare adaugata si impactul cel mai semnificativ asupra vietii comunitatii.

Administratia locala este practic resort pentru bunastarea localitatii, jucand acest rol atat ca furnizor de politici de dezvoltare cat si ca factor care asigura coeziunea comunitatii si mediilor economic, cultural si asociativ.

Procesul de dezvoltare locala urmareste mai multe aspecte si anume:

- ➡ cresterea eficientei activitatilor desfasurate de catre membrii

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

comunitatii;

- ➡ cresterea si punerea in valoare a capitalului social;
- ➡ viabilitatea in timp a dezvoltarii;
- ➡ crearea unor capacitati locale (umane, materiale, financiare, organizationale);
- ➡ modelarea atitudinilor

Procesul de dezvoltare locala are trei faze esentiale:

1. Planificarea strategica
2. Implementarea
3. Evaluarea

Planificarea strategica ofera o imagine completa pentru intregul proces si este un instrument important care ajuta la luarea deciziilor. Pe durata implementarii, activitatile vor conduce la atingerea obiectivelor. Dupa realizarea activitatilor se va efectua o evaluare a procesului pentru a se analiza rezultatele obtinute.

Planificarea strategica, poate fi definita ca un proces care dirijeaza si sprijina dezvoltarea si schimbarea, ca raspuns la necesitatile si aspiratiile comunitatii, prin dezvoltarea unui program de actiuni, care solutioneaza sau anticipeaza problemele comunitatii.

Planificarea strategica se regaseste intr-un document care sa proiecteze dezvoltarea localitatii, intr-o maniera structurata, pornind de la problemele locale. O strategie de dezvoltare se constituie deci intr-un ghid de prezentare a tuturor obiectivelor de dezvoltare, cu identificarea directiilor de dezvoltare specifice, si a actiunilor punctuale ce se vor constitui ca viitoare proiecte ale administratiei publice locale. Resursele financiare sunt limitate, si nu pot fi suficiente pentru rezolvarea tuturor necesitatilor identificabile local. De aceea, localitatile trebuie mai intai sa isi defineasca problemele de rezolvat, sa-si stabileasca prioritatile, sa indice posibilitati de rezolvare si apoi sa caute finantare.

Strategia de dezvoltare locala este instrumentul de lucru al administratiei publice locale, fiind, prin esenta sa, agreat de intreaga comunitate, prin supunerea la dezbateri publice. In aceeasi masura, o strategie reprezinta un instrument de lucru pus la dispozitia tuturor factorilor interesati in progresul economico-social al localitatii, iar pe de alta parte, fixeaza traiectoria evolutiei printr-o succesiune de proiecte ce urmeaza a se concretiza intr-o lista finala de

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

actiuni pentru o perioada multianuala.

Pe fondul autonomiei locale, unitatile administrativ teritoriale pot si trebuie sa actioneze in interesul lor, chiar daca nu pot fi sustinute in totalitate de catre administratiile judetene, regionale sau nationale, intrucat interesele la acest nivel corespund in mod negociat intereselor tuturor localitatilor din regiunea sau tara respectiva.

Strategiile locale joaca un rol proeminent in accesarea finantarilor disponibile, calitatea acestora avand implicatii directe asupra proiectelor prioritare.

In vederea elaborarii prezentei Strategii s-au folosit urmatoarele metode de studiu si de cercetare:

- ➡ Colectare date prin observare directa - vizite in teren in comuna Frumosu pentru asigurarea unei abordari ancorate in realitate in procesul de elaborare a strategiei;

- ➡ Colectare date prin cercetare sociologica

- ➡ Colectare date statistice prin achizitie de la institutii abilitate,

- ➡ Folosirea metodei de sollicitare feed-back de la Autoritatea Publica Locala si de la ceilalti actori relevanti (sectorul privat, societatea civila, cetateni, etc)

- ➡ Folosirea unor metode si instrumente de management si de analiza economica precum metoda de brainstorming, analiza SWOT si analiza Diagnostic in procesul de stabilire a directiilor de dezvoltare si a planului de actiuni pentru perioada 2014 – 2020

- ➡ Folosirea si studierea documentelor programatice precum

- ✚ Regulamentele comunitare privind fondurile structurale si de coeziune;

- ✚ Programul Operational Capital Uman (POCU)

- ✚ Programul Operational Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate (POAD)

- ✚ Programul Operational Competitivitate (POC)

- ✚ Programul Operational Infrastructura Mare (POIM)

- ✚ Programul Operational Regional (POR) 2014-2020

- ✚ Programul Operational Capacitate Administrativa (POCA) 2014-2020

- ✚ Programul National de Dezvoltare Rurala 2014 – 2020 (PNDR)

- ✚ Programul Operational pentru Pescuit si Afaceri Maritime (POPAM) 2014-2020

- ✚ Date statistice.

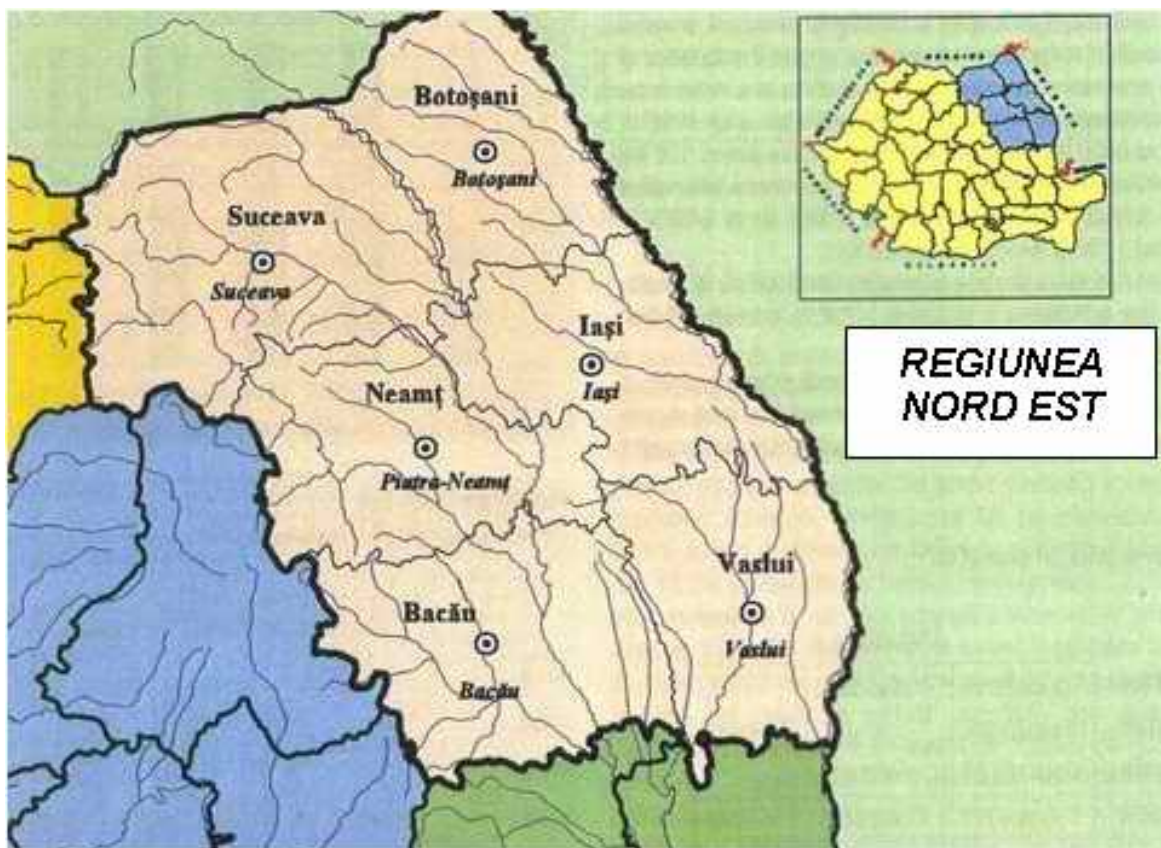
SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Cap. 1.

• PREZENTAREA TERITORIULUI – ANALIZA DIAGNOSTIC

Amplasarea teritoriului

Regiunea Nord-Est este cea mai intinsa regiune a Romaniei, avand o suprafata de 36.850 kmp (15,46% din suprafata totala a tarii). Are granite externe cu Ucraina si Republica Moldova. In componenta sa sunt 6 judete: Bacau, Botosani, Neamt, Iasi, **Suceava** si Vaslui.

Amplasarea Regiunii Nord-Est

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Populatia Regiunii Nord – Est este de 3.695.831 locuitori la nivelul anului 2011 conform bazei de date TEMPO a INS. Din acest punct de vedere Regiunea Nord – Est se afla pe primul loc din cele 8 regiuni ale tarii, reprezentand 17,3 % din populatia totala a Romaniei, respectiv 16,5 % conform datelor preliminare ale ultimului recensamant.

Regiunea Nord Est cuprinde o suprafata de 36.850 km², reprezentand 15,46 % din suprafata totala a tarii, cele mai intinse judete fiind Suceava cu 8.553 km² si Bacau cu 6.621 km². Regiunea se caracterizeaza printr-o imbinare armonioasa intre toate formele de relief, 30% munti, 30% relieful subcarpatic, 40% podisului.

Relieful bogat ofera zone de deal si campie care sunt adecvate unei game largi de culturi agricole, iar zonele de munte cu peisaje spectaculoase sunt favorabile dezvoltarii turismului.

Legatura cu Republica Moldova se face prin punctele de frontiera:

- Radauti – Prut si Stanca in judetul Botosani pe DN 29 E;
- Sculeni, judetul Iasi pe drumul european E 583;
- Albita, judetul Vaslui pe drumul european E 581.

Legatura cu Ucraina se face prin punctele de frontiera:

- Siret (Suceava) – Tereblecea (Porubne, Ucraina) – rutier;
- Vicsani (Suceava) – Vadul Siret (Ucraina) – feroviar si se continua cu magistrala 500 spre Kiev si Moscova.

Transportul feroviar in Regiunea Nord–Est se desfasoara pe cai feroviare simple sau duble, electrificate sau neelectrificate, asigurand transportul de pasageri si marfuri pe magistralele principale: Bucuresti – Bacau – Roman – Suceava - Ucraina – magistrala principala 500 si Bucuresti – Barlad – Vaslui – Iasi – Ungheni - Republica Moldova – magistrala principala 600.

Accesul aerian in Regiunea Nord – Est este asigurat de aeroporturile internationale Bacau si Iasi si aeroportul Suceava numai pentru cursele interne.

Resursele subsolului sunt compuse din: minereu uranifer, minereu polimetalic, minereu cuprifer, barita, mangan, sare gema, sulf, tuf ardezic, turba, nisipuri cuartoase, gips, saruri de potasiu, namoluri, roci utile (andezite, calcare, serpentinite, nisipuri si pietrisuri, argile, luturi loessoide), petrol si gaze naturale, carbune brun, sisturi bituminoase, ape minerale terapeutice, ape minerale carbogazoase si necarbogazoase.

Regiunea Nord-Est, din punct de vedere turistic, este cunoscuta prin:

- ➡ patrimoniul cultural – religios din nordul regiunii inclus in UNESCO;
- ➡ centrele vechi si patrimoniul cultural din Iasi;

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

- ➡ patrimoniul religios din zona Neamt;
- ➡ podgoriile Cotnari si Husi;
- ➡ statiunile Vatra Dornei, Gura Humorului, Slanic Moldova, Targu Ocna, Campulung Moldovenesc, Piatra Neamt, Targu Neamt;
- ➡ zonele montane Ceahlau, Rarau, Calimani;
- ➡ gastronomia si ospitalitatea zonei;
- ➡ traditiile si mestesugurile.

Rezervatii si monumente ale naturii:

- ➡ Parcul National Muntii Calimani;
- ➡ Parcul National Cheile Bicazului – Hasmas;
- ➡ Parcul National Ceahlau;
- ➡ Parcul Natural Vanatori – Neamt;
- ➡ Reteaua Ecologica Natura 2000 – arii protejate.

Potentialul balnear – balneo – terapeutic si bogatia de izvoare minerale. Statiuni: Vatra Dornei, Slanic Moldova, Targu Ocna, Baltatesti, Oglinzi, Negulesti, Cacica, Campulung Moldovenesc, Gura Humorului, Sarata Bai. Regiunea Nord-Est are un potential balnear bun, putand constitui o destinatie turistica important in orice anotimp.

Resursele disponibile si climatul sunt adecvate pentru diferite tratamente terapeutice. Regiunea Nord-Est detine 3996 monumente de interes international, national si local conform listei de patrimoniu a Ministerului Culturii si Cultelor din 2010, care cuprinde: situri arheologice, cladiri de interes istoric si arheologic, case memoriale, monumente funerare sau for public, monumente religioase.

Zonele etnografice se remarca prin frumuseti, valoare si autenticitate, arta populara – olarit, tesaturi, incondeiat, impletituri.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Amplasare judetul Suceava

Judetul Suceava este situat in partea de nord a Romaniei si central - estica a Moldovei, intre paralelele 24°57'-26°40' longitudine estica si 47°4'55"-47°57'31" longitudine nordica. In nord, judetul Suceava atinge frontiera de stat cu Republica Ucraina, la vest se invecineaza cu judetele Maramures si Bistrita Nasaud, la sud cu judetul Mures, Harghita si Neamt, la sud-est cu judetul Iasi, iar la est cu judetul Botosani. Judetul Suceava are suprafata cea mai intinsa din Regiunea Nord Est 8.553 kmp (23,21% din regiune si 3,6% din suprafata tarii).

Județul Suceava este situat în partea de nord-est a României, între Pietrosul Călimanului (2.022 m altitudine) și albia Siretului (233 m), într-un cadru natural dominat de elemente bioclimatice central și nord-est europene, ce creează o armonie peisagistică inedită, pe coordonatele geografice 24°57'-26°40' longitudine estică și 47°4'55"-47°57'31" longitudine nordică, cu o așezare în formă de amfiteatru. Județul se învecinează la nord cu Ucraina, la est cu județul Botoșani, la sud – est cu județul Iași, la sud cu județele Neamț și Harghita, la sud – vest cu județul Mureș, iar la vest cu județele Bistrița Năsăud și Maramureș

Conform Recensamantului populatiei din 2011, populatia stabila a

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

județului Suceava a fost de 634.810 locuitori, al treilea ca număr de locuitori din Regiunea Nord Est, reprezentând 19,22% din populația Regiunii de Nord Est. Densitatea populației conform Recensământului populației din 2011 este de 74,22 locuitori/kmp.

Unitățile administrativ-teritoriale Județul Suceava are în componență următoarele unități administrativ - teritoriale: -

- ❖ 5 municipii: Suceava - municipiu reședință de județ, Fălticeni, Rădăuți, Câmpulung Moldovenesc și Vatra - Dornei;
- ❖ 11 orașe: Gura Humorului, Siret, Solca, Broșteni, Cajvana, Dolhasca, Frasin, Liteni, Milișăuți, Salcea și Vicovu de Sus;
- ❖ 98 comune, cu 379 sate.

Clima - Spațiul geografic al județului Suceava se înscrie aproape în egală măsură sectorului cu climă continentală (partea de est) și cu climă continental – moderată (partea de vest). Valorile medii ale temperaturii aerului cresc dinspre S-V către N-E. Temperaturile medii anuale sunt:

- ➡ climatul montan: - sub 0 °C pe munții înalți, - 6 °C pe versantul estic al Obcinei Mari,
- ➡ climatul extramontan - 7-8 °C

Mișcarea eoliană:

- ➡ în zona de munte direcția dominantă a vânturilor este dată de orientarea formelor de relief;
- ➡ în podișul Sucevei vânturile predominante acționează dinspre nord-vest și se canalizează pe culoarele văilor Siret și Suceava.

Regimul pluviometric are o repartitie neuniformă în cursul anului, ceea ce demonstrează caracterul continental al climatului din zonă, cantitatea de precipitații diminuându-se treptat de la vest la est, respectiv:

- 1.200 mm în Călimani (cantitate anuală),
- 550-600 mm în Valea Siretului.

Cele mai mici cantități de precipitații se înregistrează în luna februarie, iar cele mai bogate în intervalul mai-iulie, când se realizează circa 45% din cantitatea anuală de precipitații.

În ansamblu, teritoriul județului cuprinde două importante unități de relief: a) regiunea montană - 65,4% munți cu înălțimi între 800 și 2.100 m b) regiunea de podiș - 34,6% podiș și dealuri subcarpatice. Înălțimile scad treptat de la vest la est, imprimând astfel etajarea și diversificarea celorlalte componente ale mediului natural. Zonele montane, care ocupă 2/3 din teritoriul județului, se caracterizează prin întinse păduri și pajiști naturale, bogate resurse balneo – turistice. Unitatea montană include Carpații Orientali

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

reprezențați prin Munții Bârgăului, parțial Munții Călimani, Obcinele Bucovinei (Obcina Mestecăniș, Obcina Feredău, Obcina Mare), Munții Bistriței (Muntele Rarău, Muntele Giumalău, Muntele Bârnaru, Muntele Budacu) și Munții Stânișoarei (doar muntele Sutra).

Comuna Frumosu

Țară	 România
Județ	 Suceava
SIRUTA	148729
Reședință	Frumosu
Componentă	Frumosu, Deia, Dragoș
Guvernare	
- Primar	Constantin Buga[*] ^[3] ^[4] (PSD, 2016)
Suprafață	
- Total	99 km²
Altitudine	595 m.d.m.
Populație (2011) ^[1] ^[2]	
- Total	▼ 3220 locuitori
- Densitate	32,32 loc./km²
- Recensământul anterior, 2002	3.582 locuitori
Cod poștal	727260
	
Poziția localității Frumosu	

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Contact

Adresa

Primăria Frumosu
str. Principală
Frumosu, 727260
jud. Suceava

Contact

Tel.: 0230-576.439
Tel2.: 0230-576.338
Fax.: 0230-576.439
Email: frumosuprimaria@yahoo.com
Web: www.comunafrumosu.ro

Cadrul geografic

- ❖ Regiune: Obcina Mare - Obcina Feredeul
- ❖ Judet: Suceava
- ❖ Cel mai apropiat oras: Campulung Moldovenesc

Localitatea Frumosu este marginita la Vest de Obcina Feredeului, cu o altitudine de 1300 - 1400 metri, si la Est de Obcina Mare, ce atinge o altitudine de 1200 metri. Este plasata intr-o mica depresiune, orientata Nord-Vest-Sud-Est, ce se inchide ca o punga la ambele capete.

Localitatea Frumosu, se afla asezata in partea centrala a judetului Suceava, la o departare de cca 22 km de Municipiul Campulung Moldovenesc, pe drumul DJ 176 Vama - Moldovita. Teritoriul este traversat de raul Moldovita, afluent al raului Moldova, paraul Dragosa, paraul Frumosu si paraul Deia.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Suprafata: 9962 ha

Intravilan: 700,68 ha

Extravilan: 9261,32 ha

Populatie: 3464

Gospodarii: 1202

Nr. locuinte: 1202

Nr. gradinite: 3

Nr. scoli: 5

Localitatea Frumosu are in componenta urmatoarele sate:

- ❖ FRUMOSU
- ❖ DEIA
- ❖ DRAGOSA

Localitatea are urmatoarele vecinatati:

- ❖ NV: comuna Vatra Moldovitei
- ❖ NE: comunele Sucevita si Manastirea Humorului
- ❖ SE: comuna Vama
- ❖ SV: municipiul Campulung Moldovenesc

Localitatea este amplasata in bazinul inferior al raului Moldovita, in zona Obcinilor Flisului (Obcinile Bucovinei).

Relieful și vegetația:

Relieful comunei are valoare economica dupa cum urmeaza:

- ❖ cresterea animalelor;
- ❖ exploatarea fondului forestier

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Teritoriul comunei are o suprafata de 9.962 ha, care se repartizeaza pe natura de folosinta si forme de proprietate astfel:

Zone functionale	Total		Din care proprietate privata	
	ha	%	ha	% din total
TOTAL SUPRAFATA	9962	100	2583	100
Suprafata Agricola	2727	27,3	2336	90,43
Din care:	361	13,2	360	15,41
- suprafata arabila				
- pasuni	651	23,9	321	13,74
- fanete	1715	62,9	1655	70,85
- livezi	0	0	0	0
Paduri si alte terenuri cu vegetatie forestiera	6996	70,2	247	9,57
Alte suprafete	239	2,3	0	0

Suprafata totala a comunei este ocupata in proportie de 27,30% de teren agricol, si 70,20% de suprafete impadurite. Suprafata agricola este ocupata in cea mai mare parte de fanete (62,90%), pasuni (23,90%) si suprafata arabila (13,20%).

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Satul FRUMOSU este satul reședință și centrul administrativ teritorial al comunei, cu o suprafață intravilan de 262,53 ha, din care 20,66 ha ocupate de construcții și curți.

Satul DEIA are o suprafață intravilan de 95,56 ha, din care 8,18 ha sunt ocupate de construcții și curți.

Satul DRAGOSA are o suprafață intravilan de 54,34 ha din care 4,13 ha ocupate de construcții și curți.

Teritoriul comunei se suprapune parțial Carpaților Orientali și Podișului Sucevei. De la vest către est, relieful înregistrează o scădere treptată în altitudine, tipurile de forme orientându-se în fâșii cu direcție nord-sud și în general paralele între ele. Acest fenomen apare pregnant cu deosebire în regiunea montană.

Zonele montane se caracterizează prin întinse păduri și pajiști naturale, bogate resurse balneo – turistice. Unitatea montană include Carpații Orientali reprezentați prin Munții Bârgăului, parțial Munții Călimani, Obcinele Bucovinei (Obcina Mestecăniș, Obcina Feredău, Obcina Mare), Munții Bistriței (Muntele Rarău, Muntele Giumalău, Muntele Bârnaru, Muntele Budacu) și Munții Stânișoarei (doar muntele Sutra).

Resursele naturale

Resursele de apă: apele subterane. În zona montană se găsesc acumulate cantități imense de apă subterană în depozitele aluvionare de luncă și terasă, precum și la baza altor roci de suprafață. Apele de suprafață constituie o rețea bogată de râuri, iazuri, bălți și mlaștini. Râurile care drenează relieful județului sunt tributare Siretului, întreaga suprafață a județului făcând parte din bazinul hidrografic al râului Siret.

Se constată că doar 35,8% din resursele totale de apă din județ sunt utilizabile. Dintre acestea, ponderea cea mai mare o au apele de suprafață, reprezentând 81,1% din totalul resurselor utilizabile de apă din județ.

Biodiversitatea

Tipurile de ecosisteme sunt condiționate de formele de relief variate și de elementele pedoclimatice, dispunându-se etajat, dinspre zona de podiș spre cea de munte.

◆ Ecosisteme forestiere. Având în vedere preponderența reliefului înalt, ponderea maximă a habitatelor o constituie pădurile, care reprezintă o resursă naturală importantă.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

♦ Pajiștile alpine se întâlnesc la peste 1.600 m în munții Călimani, Suhard, Giupalău și Bârnar. În Rarău, ele coboară până la 1.500 m. Pajiștile alpine sunt caracteristice în locurile cu iarnă mai lungă de șase luni și cu precipitații abundente, de peste 1.200 mm. Ele se dezvoltă pe un areal discontinuu, insular, în două etaje: unul alpin propriu zis și altul subalpin (Popp N. ș.a, 1973).

♦ Turbării și mlaștini. În zona coniferelor există și turbăriile cu Sphagnum cunoscute sub numele de tinoave.

♦ Ecosisteme de luncă. Intrazonal, de la ieșirea din munte a acestor râuri, apare o varietate de plante higrofile lemnoase (salcie, plop, arin) sau ierboase (rogoz, pipirig, izmă, piciorul cocoșului, coada calului). Merită menționat situl de importanță comunitară, din rețeaua ecologică Natura 2000.

♦ Ecosisteme acvatice. Acestea pot fi diferențiate după cinetica apei în două grupe majore: curgătoare, care reprezintă mediul lotic (pâraie, râuri) și stagnante (lacuri, bălți, mlaștini, etc.), care reprezintă mediul lentic.

Diversitatea speciilor erbacee, creează o policromie deosebită; unele specii de plante înfloresc încă de la începutul lunii martie, până la începutul lunii august, după care începe perioada de diseminare.

Clima

Clima are un caracter temperat – continental moderată, cu veri în care predomină timpul secetos și ierni geroase, cu manifestări frecvente ale viscolului. Temperatura medie anuală este de 7,3°C. Media lunilor de iarnă este de -3,2°C, ale verilor

de 17,5°C. Pericolul brumelor de primăvară se menține în general până la 27 aprilie. În general, temperatura medie a lunilor de primăvară este mai scăzută, o reală încălzire înregistrându-se în luna iunie. Cea mai caldă lună a anului este luna iulie, când frecvent se înregistrează valorile maxime absolute ale anului. În luna septembrie vremea se răcește pronunțat, iar la sfârșitul acestei luni frecvența temperaturilor medii zilnice se reduce foarte mult și apar condiții

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

favorabile caderii brumelor timpurii de toamna. Suma medie a precipitatiilor anuale este de 660,0 mm. Viteza medie a vantului oscileaza intre 3,1 si 4,7 m/s, predominand din directia NV (31%).

Comuna FRUMOSU are o clima temperata, de tip continental, specifica zonei de munte. Temperatura medie anuala se situeaza intre 6° - 8°C. Caracterul de clima continentala determina existenta unor ierni lungi si friguroase si primaveri scurte si racoroase, datorita unor influente ale aerului polar si ale vanturilor de vest si est - nord - vest.

Cantitatea de precipitatii pe an este cuprinsa intre 600 - 700mm, cu mari contraste de la o luna la alta si de la un an la altul. Bruma este prezenta destul de timpuriu toamna, iar ceata este frecventa mai ales iarna.

Cel mai obisnuit fenomen meteorologic al anului este ninsoarea, cu variatii de la un an la altul, mai ales din punct de vedere al cantitatii, mai frecventa fiind in perioada lunilor ianuarie si februarie.

Predomina frecventa vanturilor de NV catre SE, cu o viteza medie de 3-5 m/s, pe directia cursului raului Moldovita.

Teritoriul este traversat de raul Moldovita, afluent al raului Moldova. Acesta traverseaza satul Frumosu, pe o distanta de aproximativ 7 km.

Regimul hidrografic. Teritoriul este bogat in ape subterane si de suprafata. Teritoriul este drenat de raul Suceava (in partea de Nord si coborand de la Nord la Sud). Bazinul hidrografic este completat de numerosi afluenti ai raului Suceava (paraiele Petrimiasa, Tarnauca).

Paraiele care traverseaza comuna sunt:

- ❖ DEIA: traverseaza satul Deia, pe o lungime de 9 km;
- ❖ DRAGOSA: traverseaza satul Dragosa, pe o lungime de 10 km;
- ❖ FRUMOSU: traverseaza satul Frumosu, pe o lungime de 10 km;
- ❖ Paraul FUNDU FRUMOSULUI: pe o lungime de 8 km

Concluzii - Elemente definitorii:

- ➡ Relief variat;
- ➡ 2.Soluri din grupa cernoziomului levigat,
- ➡ 3.Clima are un caracter temperat continental,
- ➡ 4. Bazin hidrografic bogat.

Istoricul localității:

Întemeierea localității se pierde în negura vremurilor ce duce până la

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

legendarele vânători ale Voievodului Dragoș, de la care, prin tradiție, se pare că ar veni numele satului Dragoș. O asemenea părere emite și istoricul satului Constantin Cihodaru, referindu-se la numele unor localități din nordul Moldovei: Dragoș, Valea Boului, Boureni. Referitor la întemeierea și denumirea satului Deia, Theodor Siriteanu susține că locuitorii lui provin din robii de pe moșia mănăstirii Moldovița, atunci când aceasta s-a surpat, la începutul secolului al XV-lea.

Denumirea ar veni de la un loc de închinăciune a străbunilor unde se află chipul cioplit al zeiței Deea (Câmpulung) și satul Deia. Pentru localitatea de centru, tradiția populară ne-a păstrat trei legende, oarecum apropiate. Prima versiune ar fi aceea că: Dragoș Vodă aflându-se la vânătoare, cu oștenii lui și trecând pe aici ar fi exclamat: „Priviți oștenii mei ce locuri frumoase”.

Celelalte versiuni se plasează în timpul Voievodului Petru Rareș. Într-o primă versiune, aici ar fi existat un frumos codru de tei și domnul Moldovei l-ar fi numit „la locul frumos”. Pe de altă parte, locuitorii păstrează și versiunea potrivit căreia, în centrul de azi al comunei, existau câteva locuințe și un han cu o hangiță care, cu farmecele ochilor ei, atrăgea mulți călători. Trecătorii spre Moldovița au numit acest loc „La han la Frumoasa”. Astfel localitatea s-ar fi numit mai întâi Frumoasa și apoi s-a transformat în Frumosu.

Aflată în depresiunea Moldoviței, comuna Frumosu este atestată documentar în anul 1454. Denumirea este un pretext toponimic pitoresc al domolirii obcinelor. Înălțimile sunt de 800-1000 m de o parte și de alta a bazinului Moldoviței. Populația omogen românească se distribuie în satele Frumosu, Deia (toponim stravechi geto-tracic) și Dragoș.

Aici, codrii seculari cu fauna lor bogată și pășunile întinse au oferit străbunilor, condiții prielnice de locuit. În aceste locuri, înaintașii și-au construit vetre de locuit, care cu timpul s-au înmulțit și au dus la împlinirea actualei localități.

Cultură și învățământ:

Arhitectura populară este absolut unică și originală. Adevăratele broderii în lemn oferă cerdacurile, ușile și ramele ferestrelor, fântânile, porțile și gardurile. La acestea se adaugă decorațiunile exterioare cu motive geometrice sau florale stilizate și divers colorate.

Arta țesăturilor și a cusăturilor, încondeierea ouălor cu splendide și simbolice miniaturi geometrice, confecționarea costumelor populare cu broderii de mărgelă și blană de jder sunt comori incontestabile ale artei

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

populare bucovinene.

Se păstrează dragostea pentru dansul tradițional, pentru portul popular, pentru transmiterea peste generații a tradițiilor și datinilor care vin spre noi din cele mai vechi timpuri, încă de pe vremea dacilor.

Ansamblul „Brăduțul” din comuna Frumosu, alcătuit din elevi ai Școlii cu clasele I - VIII din comună, instructor învățător Eugenia Vaman, a fost înființat de câțiva ani. Ansamblul participă la toate festivalurile folclorice județene, naționale și internaționale și se bucură să promoveze tradiția din zonă de câte ori este posibil. Sunt 16 membri în acest ansamblu, 8 perechi de dansatori, care prezintă și obiceiuri de Crăciun cum ar fi colinde, urături, „Jocul caprei”, „Jocul ursului”, grup vocal și dansuri populare specifice zonei. Costumația este formată din cămașă cusută pe pânză de casă cu bumbac negru și maro, țesută, bundiță cu dihori, catrinta specifică, poale pâna spre pamânt, opinci și ciorapi de lână. Costumația caprei conține un cap de lemn îmbrăcat cu piele de ied și coarne de țap, precum și o carpetă pusă pe spatele caprei. Costumația ursului din blană maro, cap de urs, pantaloni și haina, la brâu un lanț cu clopote mari. Țiganul la urs este îmbrăcat în costum specific cu pene, cu betele de toate culorile, pe cap pălărie cu pene din păsări de curte.

Economia:

Economia localitatii urmareste in linii mari specificul economiei rurale. Economia rurală românească este preponderent agrară, deoarece în România economia agricolă propriu-zisă detine o pondere de 60,5% în structura acesteia, față de numai 14,1% în UE.

Structura profund distorsionată a economiei rurale românești determină și o structură similară a populației rurale ocupate pe sectoare de activități (sectorul primar 64,2%, din care agricultură 56,6%, sectorul secundar 18,5%, sectorul terțiar 17,3%). Economia non-agricolă (IMM-uri cu profil industrial, servicii, turism rural) are o pondere redusă, însă în localitate turismul rural, în toate variantele sale, este practicat fie de agenți economici fie de persoane fizice.

Slaba dezvoltare a economiei rurale românești își pune amprenta asupra situației demografice din zonele rurale. Dinamica demografică în spațiul rural este negativă, ca urmare a proceselor „deruralizării” și „îmbătrânirii” populației rurale, iar procesul „deruralizării” este direct legat de nivelul de dezvoltare a economiei rurale.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Crearea unui mediu favorabil stimulării investițiilor în spațiul rural, pentru extinderea IMM-urilor din economia rurală non-agricolă și de prelucrare a produselor agricole primare, trebuie să devină o preocupare permanentă a autorităților locale.

Pentru ca economia rurală să se redreseze ar trebui să existe un sprijin financiar județean sau regional care să sprijine dezvoltarea unor microzone industriale sătești (prin crearea/dezvoltarea rețelelor de energie electrică, termică, gaz, apă, canal, drumuri de acces și interioare, telecomunicații etc.), zone în care ar trebui să se dezvolte prioritar afaceri în domenii non-agricole și în industria alimentară.

Investițiile în economia rurală non-agricolă și alimentară din spațiul rural, pe lângă asigurarea creșterii valorii adăugate brute prin procesarea materiilor prime agricole și neagricole din resurse locale, mai are un mare avantaj, atât în perioadele de criză și recesiune cât și în cele de creștere economică, în sensul creării de noi locuri de muncă, prin folosirea și stabilizarea forței de muncă locale (rurale), revitalizarea localităților rurale.

Sectoarele de activitate cele mai semnificative din Comuna sunt:

- comerțul cu amănuntul,
- exploatarea și prelucrarea lemnului,
- construcții
- transporturi rutiere de mărfuri,
- fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor,

O pondere semnificativă în totalul veniturilor o au și persoanele fizice autorizate sau profesiile liberale.

Condițiile social - istorice de dezvoltare în general și-au pus amprenta și asupra profilului de activitate din comuna Frumosu, care s-a reorganizat, conform noilor principii ale economiei de piață, fiind în continuă dinamică.

În comuna Frumosu, IMM constituie un sector deosebit de important, cu un rol decisiv din punct de vedere economic. Întreprinderile mici și mijlocii din comuna, deși se confruntă și ele cu numeroase probleme, sunt într-o continuă căutare de soluții pentru creșterea competitivității și crearea unui mediu propice de afaceri, financiar, juridic, instituțional, economic, tehnic, educațional, etc.

Numărul cel mai ridicat de IMM-uri este reprezentat de acelea active în Comerț cu ridicata și amănuntul. Pe locul 2 se află IMM-urile active în Construcții și în Turism. De asemenea, este notabil faptul că numărul IMM-urilor active în Agricultură, silvicultură și pescuit este în creștere de la un an la altul.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Economia rurală românească este preponderent agricolă (circa două treimi) sau agro-alimentară (mai mult de trei pătrimi). În Uniunea Europeană, dominantă economiei rurale este economia serviciilor, cu pondere de 42,2%, mai mare cu 2% față de economia agro-alimentară.

Firmele existente in localitate sunt evidentiata in tabelul de mai jos:

VERNITES VOPSELE SPECIALE SRL 342 A Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU
CLIP PROD IMPEX SRL 302 A Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU
EURO NIGA SRL 107 Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU
TRANS SAGEATA GALBENA SRL 18 Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU
ZINCUTA COM SRL 311 Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU
GORIOAN PROD COM SRL 1A Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU
ONIROXY SRL 543 L Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU
MAGURA DEII SRL 532 Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU
GAB AUTOSPORT SRL 383 Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU
CERBUL CARPATIN FOREST SRL 511 B Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU
AGA PAN SRL 419 A Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU
NIG CONSDOR SRL 476 A Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU
ALENIGOR SRL 509 Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

PAZARIU CONSTRUCT SRL 511 C Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU	SILVO TECH SRL 280 A Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU
ON ENERGY SRL 106 Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU	RUNC SCC 574A Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU
PADUREA DE ARGINT SRL 532 Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU	AUTOMORIS SRL 230 A Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU
ROTMAR EXPLO FOREST SRL 308 Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU	VASI EUROCONSTRUCT SRL 102 Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU
MAROSTYLE SRL 584 Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU	ECO BUILD CONSTRUCT SRL 74 Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU
FARCAL AMIS SRL 447 M Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU	CELUS TRANS SRL 447 B Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU
LIN TRANSPORT SRL 82 Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU	ONIROXY ANDREEA SRL 543 L Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU
CREPUSCUL SRL Str. Principala 478 Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU	AUTOCENTER L & G 2012 SRL 383 A Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU
TUCCONSTRUCT SRL 343A Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU	VENUS SRL 22 Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU
CHECHERITA COM SRL 241 A Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU	TURO COM SRL Str. Principala 389 C Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU
IRISVAS SRL 61 Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU	ANDREEYASMIN SRL 433 Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU
BOSCHIO PREST SRL 142 Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU	ALEMAS PLUS SRL 602 Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU
NUFARUL SRL 527 A Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU	BONTAS TOUR SRL 315 Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU
ELYREMAT SRL 563 Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU	
MATTIAS GI CONSTRUCT SRL 344 Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU	
NORMACAREN SRL 586 Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU	
GALEXA TOPO CAD SRL 32-A Jud. SUCEAVA, Loc. FRUMOSU	

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

În concluzie, pe lângă nivelul scăzut al producției agricole pe lucrător agricol, structurile economiei rurale și agroalimentare sunt încă departe de ceea ce putem numi o economie rurală competitivă în România.

Economia rurală slab dezvoltată în țara noastră are drept consecințe imediate și permanente, vizibile, cu efecte negative asupra satului românesc: îmbătrânirea demografică accentuată, părăsirea localităților rurale de către tineri prin exod urban sau extern, toate aceste fenomene accentuând desertificarea socială a satului.

În concluzie și economia comunei Frumosu se înscrie în aceleași tendințe.

Infrastructura

Instituțiile publice și principalele activități de deservire a populației sunt concentrate în localitatea FRUMOSU, reședința de comună.

În cele 5 unități de învățământ cu o capacitate de 38 săli de clasă, sunt înscriși în anul școlar 2010 - 2011 un număr de 116 copii la grădinițe, 168 elevi în ciclul primar și 188 în ciclul gimnazial astfel:

Locația	Elevi			Copii la grădinițe
	Ciclul primar	Ciclul gimnazial	SAM	
ȘCOALA CU CLASELE I-VIII "ION ȘUHAN", SATUL FRUMOSU	74	188	-	49
ȘCOALA CU CLASELE I-IV DEIA	33	-	-	17
ȘCOALA CU CLASELE I-IV DRAGOȘA	23	-	-	11
ȘCOALA CU CLASELE I-IV FUNDUL FRUMOSULUI	12	-	-	14
ȘCOALA CU CLASELE I-IV NR.3 FRUMOSU	26	-	-	25
TOTAL	168	188	-	116

În comuna FRUMOSU își desfășoară activitatea 3 cămine culturale și o bibliotecă comună.

În comuna FRUMOSU sunt 3 biserici ortodoxe.

SDL -2014-2020- Comuna Frumosu

Populatia

Conform recensământului efectuat în 2011, populația comunei Frumosu se ridică la 3.220 de locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră 3.582 de locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt români (98,73%). Pentru 1,27% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (98,66%). Pentru 1,27% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

Structura populației pe sexe ne arata ca acestea sunt reprezentate aproape egal, din total 3.220 locuitori un numar 1.584 locuitori (49%) sunt femei si 1.636 locuitori (51%) sunt barbati.

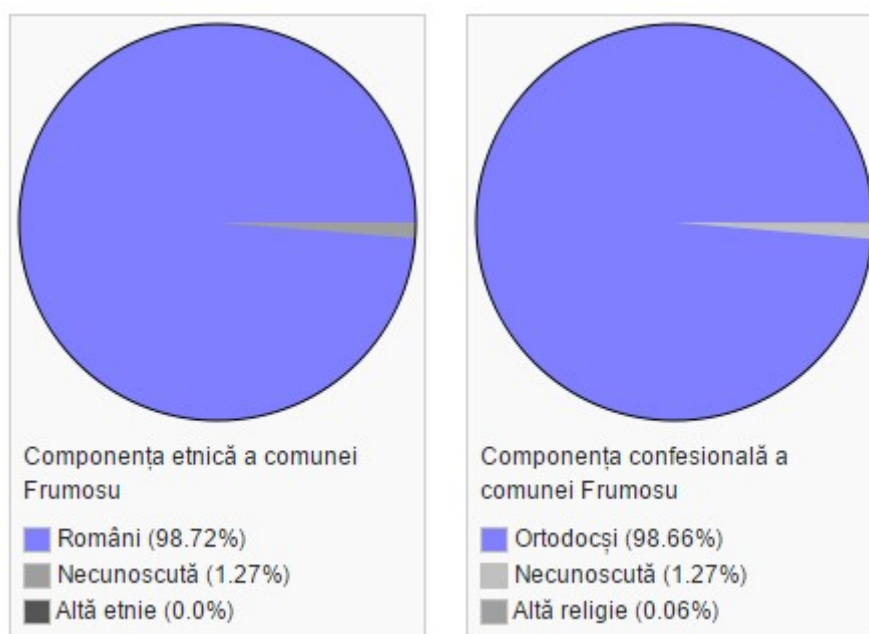

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Structura populației după etnie. La nivelul comunei numai 1% din populație (41 persoane) sunt de altă etnie decât cea românească informația este nedisponibilă.

Structura populației după religie. În prezent, la nivelul comunei sunt practicanți în majoritate a religiei ortodoxe, respectiv 98,66% locuitori. Pentru 1.27% de persoane informația este indisponibilă.

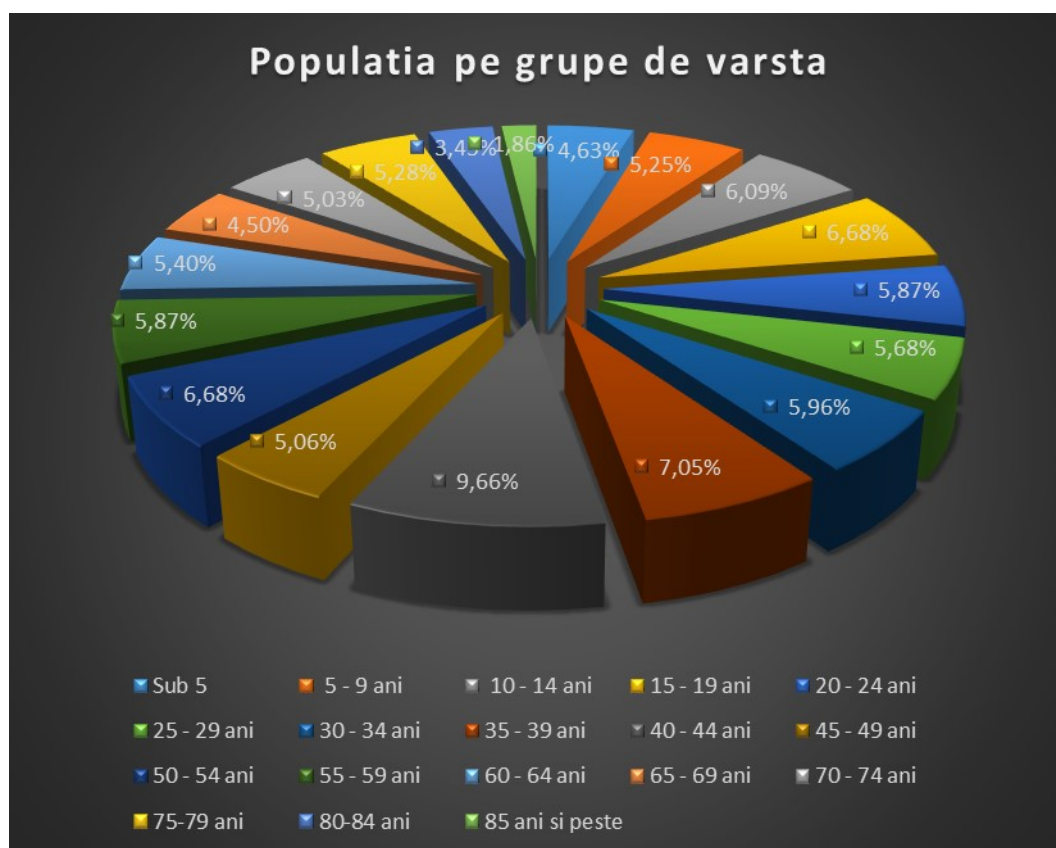

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Structura populației pe grupe de vârstă reflecta faptul ca populația este una tanară, respectiv aproximativ 56,86% din populație (1.831 locuitori) au vârsta până în 44 de ani, din aceștia 918 locuitori sunt cu vârsta de max 24 ani.

Se poate aprecia ca în comuna există o capacitate crescută a forței de muncă atât în prezent, cât și pentru viitorul apropiat, populația aptă de muncă, respectiv din categoriile de vârstă 15-64 ani, fiind într-un procent de 63.91% (2.058 locuitori) din total populație.

JUDETUL SEXE	POPULATIA STABILA TOTAL	GRUPA DE VARSTA																	
		Sub 5	5 - 9 ani	10 - 14 ani	15 - 19 ani	20 - 24 ani	25 - 29 ani	30 - 34 ani	35 - 39 ani	40 - 44 ani	45 - 49 ani	50 - 54 ani	55 - 59 ani	60 - 64 ani	65 - 69 ani	70 - 74 ani	75-79 ani	80-84 ani	85 ani si peste
Ambele sexe	3220	149	169	196	215	189	183	192	227	311	163	215	189	174	145	162	170	111	60
Masculin	1636	81	89	96	118	103	96	99	107	172	84	116	90	73	78	79	81	48	26
Feminin	1584	68	80	100	97	86	87	93	120	139	79	99	99	101	67	83	89	63	34

Grafic - Structura populației după categoria de vârstă

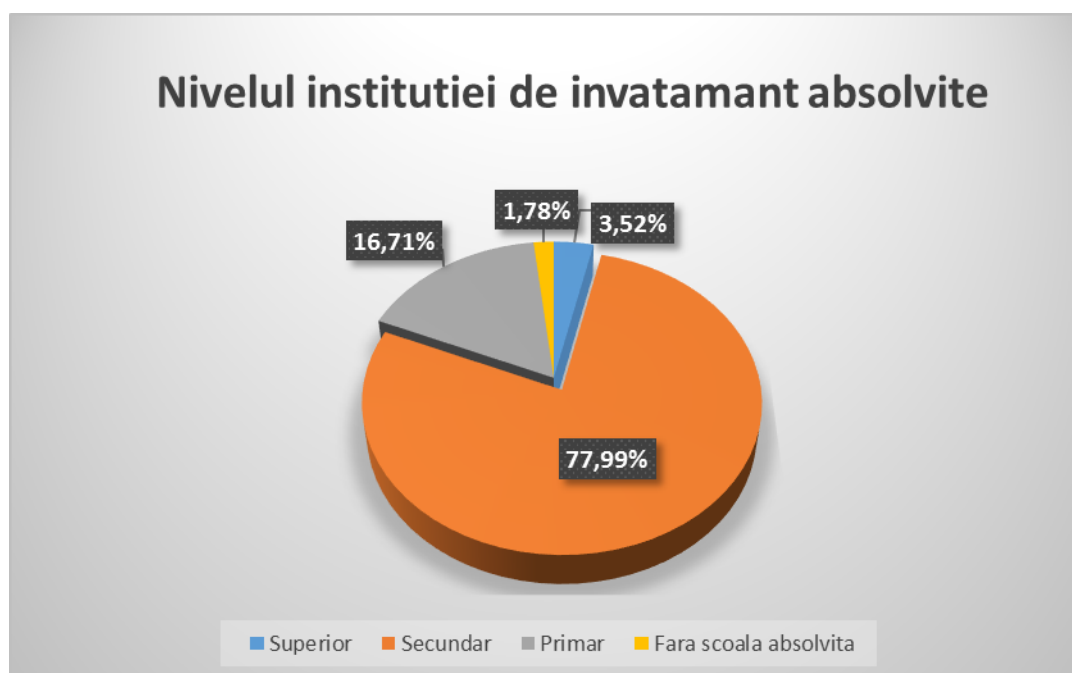
SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

În ceea ce privește raportul de dependență demografică, respectiv coeficientul rezultat prin raportarea numărului de persoane „dependente” (copii sub 15 ani și persoane cu o vârstă mai mare de 65 de ani) la numărul de persoane cu vârstă legală de muncă (15-65 ani), comuna Frumosu înregistrează la 1 ian 2012 o valoare aproximativă de 77. Acest lucru înseamnă că la 100 de persoane cu vârstă legală de muncă (indiferent dacă au sau nu un loc de muncă), le revin 73 de persoane dependente, respectiv, care nu au vârstă legală de muncă (chiar dacă unele din acestea sunt încadrate în muncă), reliefați povara economică potențială pe care populația productivă o poartă. Din acest punct de vedere situația este mai puțin bună decât cea înregistrată la nivel național, la nivel național înregistrându-se 43 de persoane dependente la 100 de persoane în vârstă de muncă.

Structura populației pe nivelul de studii absolvite reflectă că acesta este unul scăzut, peste 77,99% (2.236 locuitori) din totalul populației stabile de 10 ani, având finalizate numai 9 clase. Din aceștia 479 locuitori au absolvit numai 4 clase (16,71%). La nivelul comunei persoanele cu studii superioare sunt în număr de 101 locuitori (3,52%), cele ce au absolvit forma de învățământ post liceal și de maistri 35.

MACROREGIUNEA REGIUNEA DE DEZVOLTARE JUDEȚUL	POPULATIA STABILA DE 10 ANI SI PESTE TOTAL	NIVELUL INSTITUTIEI DE INVATAMANT ABSOLVITE									
		Superior		Post- liceal si de maistri	Secundar			Primar	Fara scoala absolvita		
		Total	din care:		Total	Superior			Inferior (gimnazial)	Total	din care:
			Universitar de licenta			Liceal	Profesional si de ucenici				Persoane analfabete
FRUMOSU											
Ambele sexe	2902	101	93	35	2236	407	435	1394	479	51	11
Masculin	1466	33	31	22	1176	218	304	654	210	25	3
Feminin	1436	68	62	13	1060	189	131	740	269	26	8

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Concluzii - Elemente definitorii:

- ➡ Populatie in scadere.
- ➡ Populatia teritoriului este una tanara.
- ➡ Nivel de pregatire a populatiei scazut.

Infrastructura de baza.

Drumurile comunale.

Reteaua de drumuri la nivelul comunei este compusa din drumuri comunale si drumuri de exploatare.. Drumurile sunt in stare proasta necesitand reparatii capitale.

Pentru functionarea normala a oricarei comunitati, sunt necesare o serie de activitati specifice de interes general, cum ar fi alimentarea cu apa, transportul de energie termica, distribuirea gazelor, canalizare, salubritate, transportul de persoane si marfuri, etc. Aceste activitati care satisfac interese generale trebuie asigurate de catre autoritatile publice locale in virtutea faptului ca ele raspund fata de cetatenii care le-au desemnat pentru a le reprezenta interesele.

In ultimii ani societatea se confrunta cu multe probleme de ordin administrativ, financiar si uman. Criza economica, reducerea bugetelor locale, reducerea salariilor ale angajatilor din sistemul public, sunt unele din cauzele care au condus la incapacitatea de a face fata cerintelor si asteptarilor

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

membrilor comunitatii.

Reteaua de drumuri in perimetrul comunei este destul de vasta, iar circulatia facila a cetatenilor si a mijloacelor de transport, ca parte determinanta a dezvoltarii economice si sociale a comunei, nu se pot realiza fara efectuarea lucrarilor de reabilitare a drumurilor afectate pentru care e nevoie de investitii.

Reteaua stradala care strabate cele 3 sate ale comunei este distribuita in mod judicios in functie de necesarul de cai de comunicatii. Suprafata drumurilor asfaltate are un procent de acoperire mic din comuna. În momentul de fata drumurile existente se prezinta în stare tehnica rea, având suprafete mari cu gauri și denivelari în profil transversal și longitudinal, fara șanturi pentru asigurarea scurgerii apelor din ploi, cu podete subdimensionate sau degradate. Aspectul actual al drumurilor este acela al unor drumuri de exploatare agricole. Actualul sistem rutier nu mai face fata sarcinilor din trafic, atat cel actual, dar mai ales traficul de prognoza. Circulatia autovehiculelor se face cu dificultate, atât pe timp uscat cât mai ales pe timp umed. În toata comuna, drumurile satești sunt impracticabile pe timpul ploilor sau al ninsorilor, locuitorii rămânând blocati în case, fara cai de acces la magazine, dispensare etc., ceea ce duce la conditii necorespunzatoare de trai.

Reteaua de electricitate

Gradul de electrificare a gospodariilor din comuna este de aproape 100%, existand doar un numar mic de gospodarii care nu sunt racordate la rețeaua electrica. Racordarea la rețeaua electrică de distribuție a acestor case izolate este o cerință minimală pentru asigurarea unor condiții de viață normale.

Sursele regenerabile de energie pot sa contribuie prioritar la satisfacerea nevoilor curente de energie electrica si de incalzire in zonele rurale.

In Romania exista inca numeroase gospodarii, asezari, mici comunitati etc (amplasate, de regula, departe de rețeaua electrica si in zone greu accesibile) care nu beneficiaza de electricitate. Electrificarea rurala reprezinta o piata importanta in domeniul aplicatiilor surselor regenerabile de energie.

Se mentioneaza faptul ca analizele tehnico-economice indica faptul ca, pentru numeroase situatii punctuale solutia electrificarii din surse regenerabile (SRE) poate fi competitiva, sau chiar mai avantajoasa decit alte solutii conventionale: conectare la retea sau grupuri electrogene.

Actualmente, interesul investitorilor și utilizatorilor se îndreaptă, in mare parte, si spre aplicații la scară mică. Datorită faptului că energia obținută din surse regenerabile reprezintă o alternativă la combustibilii fosili, ar trebui sa

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

crească cerința de tehnologii noi pentru energii regenerabile atât din motive de mediu înconjurător cât și din alte motive cum ar fi:

- timp relativ mic de execuție și intrare în funcțiune a instalațiilor aferente de producere a energiei (în special în cazul instalațiilor fotovoltaice și eoliene);
- ușurința și viteza de dezafectare a unei astfel de instalații care și-a terminat existența operațională utilă (instalațiile aferente surselor de energii regenerabile sunt în general modulare, caracteristică ce ajută la îmbunătățirea performanțelor operaționale și la reducerea costurilor de mentenanță pe instalație).

Alimentarea cu energie electrică a unor consumatori izolați se face, de regulă, ori prin dotarea cu grup electrogen, ori prin racordare la rețea. Din analiza evoluției costurilor energiei produse de grupuri electrogene de diferite puteri unitare (sub 10kVA) se constată că sistemele fotovoltaice și eoliene sunt competitive cu cele Diesel. Astfel, la necesități de consum de 5-10 kWh/zi (valori absolut acoperitoare pentru nevoile unei gospodării țărănești de marime medie) sistemele regenerabile implică costuri ale energiei produse mai scăzute decât cele aferente grupurilor electrogene (0,2-0,4 EURO/kWh față de 0,5-0,6 EURO/kWh și chiar mai mult funcție de tipul și costul combustibilului).

Deși costul energiei electrice furnizate prin rețea este astăzi inferior celui produs din surse regenerabile, trebuie însă subliniat costul ridicat al racordării la rețea datorită, în principal, distanțelor relativ mari (și de cele mai multe ori dificile) față de rețea, imprastierii teritoriale, precum și numărului relativ limitat de gospodării izolate amplasate în zonele de interes.

De asemenea, trebuie amintit faptul că populația din aceste zone are, în general, o solvabilitate mai scăzută. Ca urmare, este greu ca aceasta să suporte prețul corect al energiei livrate prin rețea corespunzător valorii reale a investiției.

În consecință pentru dezvoltarea durabilă strategia ia în considerare realizarea de rețele care folosesc energie regenerabilă pentru electrificare, având în vedere că localitățile componente ale comunei îndeplinesc toate premisele pentru alegerea acestei opțiuni.

Reteaua de apă potabilă.

La nivelul comunei nu există sistem centralizat de alimentare cu apă potabilă. Alimentarea populației cu apă potabilă se face din puturi forate sau fantani individuale, acestea fiind expuse unor riscuri deosebite în special din cauza poluării cu nitrați proveniți din activități agricole (localitatea este specificată în Ordinul nr. 743/2008 pentru aprobarea listei localităților pe

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

judete unde exista surse de nitrati din activitati agricole).

Serviciile publice de alimentare cu apăși canalizare joacă un rol capital pentru îmbunătățirea calității vieții tuturor cetățenilor și pentru lupta împotriva excluderii sociale și izolării. Ținând cont de importanța lor pentru economie și pentru producerea de alte bunuri și servicii, eficiența și calitatea acestora constituie un factor de competitivitate și de cea mai mare coeziune, în special datorită faptului că permit atragerea investițiilor în regiuni mai puțin favorizate. Furnizarea de servicii publice de alimentare cu apăși canalizare într-o manieră performantă și nediscriminatorie constituie, la rândul său, o condiție pentru o mai bună integrare economică în Uniunea Europeană.

Teritoriul României dispune de toate tipurile de resurse de apă dulce (râuri, lacuri și din straturile subterane). Cea mai mare resursă de apă dulce provine din Dunăre și din râurile interioare. Lacurile naturale, deși numeroase (3450) au o contribuție nesemnificativă la volumul resurselor de apă ale României.

Apele interioare sunt cele mai accesibile, mai bine repartizate pe teritoriu și cu o pondere mare în privința valorificării economice.

Cel mai important parametru ce caracterizează resursele de apă din râuri îl constituie stocul mediu multianual, exprimat fie sub formă de volum scurs, fie sub formă de debit. România este împărțită în 11 bazine hidrografice, conform fig.

Fig. 1 Harta României - Bazine hidrografice

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Din punct de vedere absolut, cel mai mare aport de apă îl are bazinul Siret (224 m³/s, 7083 mil.m³) reprezentând 17% din volumul total al resurselor de apă ale țării. Urmează Mureșul (186 m³/s, 5870 mil.m³) cu 14% și Oltul (174 m³/s, 5490 mil.m³) cu 13%, cele trei bazine furnizând, împreună, aproape jumătate din volumul resurselor de apă ale țării. Există însă și bazine care deși au suprafețe aproape identice, din cauza condițiilor diferite de altitudine, relief și climă prezintă resurse total diferite.

În concluzie se considera necesară realizarea unei rețele de alimentare cu apă în perioada următoare.

Canalizare și epurarea apelor uzate.

La nivelul comunei nu există sistem centralizat de canalizare și epurare a apelor uzate. Evacuarea apelor uzate în gospodării se realizează în sistem necentralizat: fose septice construite impropriu, bazine vidanjabile etc. În ceea ce privește rețeaua de canalizare pluvială, scurgerea apelor pluviale se face în mod natural, iar colectarea, transportul și dirijarea lor se face prin intermediul rigolelor și santurilor de scurgere, care de regulă urmăresc trasa străzilor.

Evacuarea directă în pânza freatică a apelor uzate menajere reprezintă un real pericol sanitar, mai ales că o parte dintre locuitorii din comună utilizează același strat de apă subterană în scop potabil prin utilizarea fantanilor.

O influență majoră asupra calității apelor naturale o au evacuările de ape uzate neepurate sau insuficient epurate, care sunt descărcate în receptorii naturali. Cele mai defavorabile situații din acest punct de vedere se semnalează în bazinele hidrografice Prut, Argeș-Vedea și Litoral. Cele mai mari volume de ape uzate neepurate provin de la sistemele de canalizare ale localităților (peste 89%), prelucrări chimice (3%), producerea energiei electrice și termice (8%). Se constată că în ultimii ani situația funcționării stațiilor de epurare și pre-epurare nu a cunoscut o îmbunătățire semnificativă.

Asadar, se considera necesară realizarea unei rețele de canalizare a apelor uzate și a apei pluviale în perioada următoare.

Alimentare cu gaz metan.

Comuna Frumosu nu dispune de un sistem de alimentare cu gaz metan, populația folosind ca și combustibil lemnul, energia electrică sau buteliile de gaz metan. Având în vedere resursele naturale bogate de lemn, principala sursă de încălzire este lemnul, disponibil pe scară largă în localitate. O mică parte din locuințe dispun de încălzire în sistem centralizat prin montarea de centrale

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

termice, care funcționează pe lemn, sau curent electric, în restul locuințelor practicându-se în continuare încălzirea la sobe.

Renovarea și dezvoltarea satelor reprezintă o cerință esențială pentru îmbunătățirea calității vieții, creșterii atractivității și interesului pentru zonele rurale. Pentru îmbunătățirea calității vieții, un factor determinant îl constituie modernizarea și extinderea infrastructurii fizice rurale de bază care influențează în mod direct dezvoltarea activităților sociale, culturale și economice și implicit, crearea de oportunități ocupaționale.

În ceea ce privește alimentarea cu gaze naturale, din totalul localităților rurale doar 571 sunt racordate la acest sistem, iar serviciile de alimentare cu energie termică sunt limitate – doar 0,5% din totalul energiei termice este distribuită în zonele rurale – astfel încât la nivel național, numai 26 de localități rurale beneficiază de servicii de termoficare.

Pe lângă multe altele, alimentarea cu gaze naturale poate fi considerată o necesitate și pentru locuitorii din comuna Frumosu. În încercările de a aduce infrastructura la un nivel civilizat, administrația publică face demersuri pentru instalarea sistemelor de gaze naturale. Rețeaua de gaze ar ușura cu mult viața locuitorilor din comună, de unde și determinarea administrației pentru a instala sistemele.

Gospodărirea deșeurilor.

Deseurile de la nivelul UAT sunt colectate selectiv de către operatori autorizați. Acolo unde nu este realizată colectarea, deșeurile se depozitează în gropi „istorice” neautorizate.

Sistemul de colectare și depozitare a deșeurilor solide este într-o fază incipientă în zona rurală. În prezent spațiile de depozitare a deșeurilor existente în spațiul rural nu corespund normelor de mediu, urmând ca acestea să fie închise și ecologizate.

În prezent problema gestionării deșeurilor se manifestă tot mai acut din cauza creșterii cantității și diversității acestora, precum și a impactului lor negativ, tot mai pronunțat, asupra mediului înconjurător. Depozitarea deșeurilor pe sol fără respectarea unor cerințe minime, evacuarea în cursurile de apă și arderea necontrolată a acestora reprezintă o serie de riscuri majore atât pentru mediul ambiant cât și pentru sănătatea populației.

Gestionarea deșeurilor cuprinde toate activitățile de colectare, transport, tratare, valorificare și eliminare a deșeurilor, inclusiv monitorizarea acestor operații și monitorizarea depozitelor de deșuri după închiderea lor. Obiectivele prioritare ale gestionării deșeurilor sunt prevenirea și reducerea

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

producerii de deșeuri și a gradului de pericolozitate al acestora.

Cele mai importante obiective vizate de Strategia de dezvoltare locala sunt:

- realizarea colectării deșeurilor;
- dezvoltarea sistemelor de colectare separată a deșeurilor, în vederea atingerii țintelor de reciclare pentru deșeurile de ambalaje, deșeurile de echipamente electrice și electronice, etc
- construirea unor instalații de tratare a deșeurilor în scopul atingerii țintelor de reducere a cantității de deșeuri biodegradabile ajunse la depozite;
- închiderea depozitelor de deșeuri neconforme și reabilitarea ecologică a amplasamentelor;
- construirea și operarea unor depozite noi conforme.

Infrastructura de telecomunicații

În ceea ce privește infrastructura de telecomunicații, locuitorii din Frumosu au acces la servicii de telefonie fixă și mobilă, internet și la televiziune.

Infrastructura de comunicații este elementul cheie al bunei funcționări a oricărei societăți, având în vedere secolul vitezei în care trăim. În contextul globalizării și al necesității de a avea acces la informație în timp real infrastructura de comunicații este absolut obligatorie pentru dezvoltarea societății. Putem afirma că infrastructura de comunicații, ca element important al Infrastructurii Generale, susține/suportă Societatea Informațională - Societatea Cunoașterii. Societatea Informațională are cel puțin trei caracteristici principale:

- Informația este utilizată ca o resursă economică.
- Se poate constata o utilizare semnificativă a Informației de către marele public.
- Se dezvoltă un sector Informațional în economie.

Discriminarea prin "a avea" sau "a nu avea" acces la informație și în general, la facilitățile SI-SC, constituie un real pericol, în special în societățile și economiile mai slab dezvoltate.

Putem concluziona că nu există probleme în ceea ce privește infrastructura de telecomunicații în comuna Frumosu. Cu toate acestea accesul este disproportionat, referindu-ne aici la toate componentele sale, pur tehnice, economice și de suportabilitate a costurilor, de mentalitate, de înțelegere, de limbaj, de interese specifice etc.

Teritoriul comunei Frumosu se află în zona de acoperire a tuturor operatorilor de telefonie mobilă și fixă. Internetul broadband are o acoperire

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

buna in teritoriu, nefiind zone albe conform listei ANCOM. Putem concluziona ca nu exista probleme in ceea ce priveste infrastructura de telecomunicatii, insa trebuies luate masuri in vederea oferirii accesului tuturor locuitorilor comunei.

Infrastructura educationala.

Infrastructura educationala din comuna Frumosu include 4 institutii de invatamant primar si 1 institutie cu invataman primar si gimnazial, care includ si invatamantul prescolar. Scolile acopera necesarul de pregatire pentru teritoriu. De asemenea in comuna mai functioneaza un numar de 1 biblioteca comunala, caracterizata prin spatii improprii, fara locuri de lectura si cu un fond scazut de carte. La nivelul anului 2015 existau un numar de 116 copii inscrisi la gradinita, 168 in invatamantul primar si 188 in invatamantul gimnazial.

Locația	Elevi			Copii la grădinițe
	Ciclul primar	Ciclul gimnazial	SAM	
ȘCOALA CU CLASESE I-VIII "ION ȘUHAN", SATUL FRUMOSU	74	188	-	49
ȘCOALA CU CLASELE I-IV DEIA	33	-	-	17
ȘCOALA CU CLASELE I-IV DRAGOȘA	23	-	-	11
ȘCOALA CU CLASELE I-IV FUNDUL FRUMOSULUI	12	-	-	14
ȘCOALA CU CLASELE I-IV NR.3 FRUMOSU	26	-	-	25
TOTAL	168	188	-	116

Misiunea APL Frumosu este să asigure un mediu educațional care să asigure dezvoltarea armonioasă a tuturor beneficiarilor săi, prin promovarea excelenței și asigurarea accesului egal la educație.

Viziunea noastră este de a oferi tuturor beneficiarilor (preșcolari, elevi, etc.) accesul la o educație de calitate, care să facă posibilă atingerea potențialului maxim pentru fiecare dintre beneficiari, în vederea pregătirii lor pentru competitivitatea globală. Ne dorim să asigurăm recunoașterea și garantarea drepturilor beneficiarilor de a-și păstra, dezvolta și exprima identitatea etnică, culturală, lingvistică și religioasă.

Educatia membrilor societatii este unul dintre cele mai importante obiective ale noastre. Comunitatea noastra si-a asumat acest rol de a promova conceptele si importanta dezvoltarii infrastructurii in randul tuturor cetatenilor. In timp, ne dorim sa pornim programe educationale oferite de specialisti in parteneriat cu autoritatile si institutiile publice care sa faciliteze accesul la

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

cunoastere a locuitorilor comunei.

Infrastructura culturala.

Dezvoltarea unei infrastructuri culturale este în mod special importantă pentru țările emergente, cum este și România, care vor ajunge să atragă mai bine de jumătate din numărul de turiști internaționali până în anul 2030.

Infrastructura culturală reprezintă un catalizator al dezvoltării. Proiectele de infrastructura culturala, pe langa faptul ca ofera oportunitatea creerii de locuri de munca devin proiecte emblematice care cresc atractivitatea unei localitati pentru turiști, potențiale talente și profesioniști cu grad ridicat de competențe.

Cultura din Frumosu poartă amprenta condițiilor aparte ale acestei zone. În devenirea sa, cultura este rezultată din interacțiunea datinilor și tradițiilor și obiceiurilor populației eterogene care a lucrat și continuă să lucreze aici. De la întemeierea localității și până în prezent, pe aceste meleaguri au trăit la un loc oameni de diferite etnii și religii. Cultura acestor locuri a fost marcată de elemente specifice fiecărui segment etnic al populației, îmbinând particularități ale fiecăreia într-o cultură multietnică. În anii socialismului s-a produs o regresie, o estompare a manifestărilor culturale specifice, a obiceiurilor și tradițiilor.

Pluralismul cultural este susținut de către instituțiile de cultură care funcționează în comuna, de către administrația publică locală, precum și de către oamenii de cultură din oraș/localitate, dar și prin monumentele istorice reprezentative pentru comuna.

În comuna FRUMOSU își desfășoară activitatea 3 cămine culturale și Biserica cu hramul "Adormirea Maicii Domnului" din satul Frumosu, Deia și Dragoș.

Datinile și obiceiurile sunt strâns legate de sărbătorile religioase și de evenimentele importante din viața locuitorilor. În afara acestora, se mai desfășoară și alte festivaluri populare și sărbători, ocazii în care pot fi admirate costumele, datinile și folclorul local. Aceste evenimente organizate de către administrația publică locală, adesea în parteneriat cu agenții economici din zona reprezintă adevărate oportunități pentru prezentare și promovarea specificului cultural, pentru consolidarea relațiilor sociale și pentru recreere. În general aceste activități se desfășoară de ziua comunei sau de hramurile bisericilor. Un rol deosebit pentru păstrarea tradițiilor îl au de asemenea meșteșurile populare. Din păcate, din cauza dezinteresului populației, pentru a păstra tradițiile, meșteșurile tradiționale sunt pe cale de dispariție.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Pe teritoriul comunei isi desfasoara activitatea 3 camine culturale. Activitatile culturale se rezuma la serbarile cu ocazia hramurilor bisericilor sau a zilelor comunelor. Caminele culturale sunt dotate insuficient sau necorespunzator pentru functionare.

Bogatia si diversitatea manifestarilor noastre culturale reprezinta o sursa inestimabila pentru dezvoltarea societatii, pentru intarirea solidaritatii si a sentimentului demnitatii nationale, din acest motiv trebuie sa celebram cultura in integralitatea expresiilor sale.

Cultura comunei Frumosu are bogate rezerve de traditii si mestesuguri culturale ce o identifica drept un spatiu al patrimoniului umanitatii. Expresiile diversitatii noastre culturale sunt o resursa inestimabila pentru dezvoltarea durabila a colectivitatii.

Intr-o lume competitiva si globalizata, atuurile localitatii noastre se leaga tot mai mult de ceea ce pot oferi din punct de vedere al calitatii mediului si al infrastructurii culturale si educationale. Intr-o societate in continua miscare, legatura dintre oameni si locuri e asigurata din ce in ce mai mult de forta valorilor spirituale comune si a patrimoniului cultural.

Acesta strategie reprezinta un angajament al administratiei locale in favoarea unui rol crescut al culturii in fructificarea identitatii si competitivitatii locale.

Cultura este cea care face o natiune nemuritoare. Ne mandrim cu radacinile noastre, pastram si onoram traditii si obiceiuri, citim istoria tarii noastre si suntem recunoscatori pentru tezaurul cultural pe care il avem. Dar dincolo de a rememora si respecta trecutul, avem de construit un viitor, de aceea strategia isi propune dezvoltarea infrastructurii culturale ca pilon al dezvoltarii comunei si al reducerii decalajului dintre rural si urban.

Infrastructura de sanatate.

Infrastructura de sanatate din comuna Frumosu este reprezentata de un numar de 2 cabinete medicale de familie, locuitorii sai beneficiind de asistenta medicala de baza in comuna. De asemenea exista un numar de 2 de farmacii.

Caracteristicile se inscriu in linia celor care caracterizeaza majoritatea spatiului rural.

Mortalitatea în mediul rural rămâne mult mai ridicată decât în mediul urban, deși a scăzut în ultimii cinci ani de la 14,6% la 13, 9% la mia de locuitori. Invers proporțională cu mortalitatea este cantitatea de servicii medicale furnizate de către stat sau de către firme private în mediul rural, acolo unde cei mai mulți români trăiesc din agricultura de subzistență.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Există o corelație directă între sărăcie și accesul la servicii medicale, acestea fiind precare sau chiar inexistente în comunitățile cu venituri reduse, aflate de regulă la sate, indiferent dacă vorbim despre sistemul public sau cel privat. Chiar dacă sistemul de sănătate din România este public, acesta este marcat de inegalități sociale care se reflectă în starea de sănătate a populației. Dacă numărul de decese este în continuare mare în mediul rural prin comparație cu cel din mediul urban, numărul de îmbolnăviri declarate medicului de familie este mai mic decât în mediul urban. Explicația este că numărul medicilor de familie și al specialiștilor este mult mai redus în mediul rural decât la orașe, situația fiind identică și pentru medicii stomatologi.

La orașe practicau în 2015 de două ori mai mulți medici de familie decât în mediul rural. Diferența este alarmantă în privința medicilor specialiști, doar 981 în mediul rural față de 40.460 în mediul urban.

Penetrarea medicinei private în mediul rural este zero pentru că firmele caută să obțină profit. În 2013, în mediul urban funcționau 288 de policlinici private, dar în mediul rural nu exista niciuna potrivit Centrului Național de Statistică și Informatică în Sănătatea Publică din cadrul Institutului Național de Sănătate Publică.

În mediul rural nu există de asemenea nici o policlinică de stat. Numărul de consultații și tratamente este de asemenea mai scăzut în mediul rural decât în mediul urban, atât în cifre absolute cât și în raportarea pe cap de locuitor. De regulă pacienții cronici, dacă veniturile le permit, se adresează medicilor și spitalelor din marile orașe.

Deși se confruntă cu o criză de medici în mediul rural, România nu are politici de încurajare a medicilor să se stabilească la sate.

Infrastructura sociala.

Pe teritoriul comunei nu exista nici o institutie destinata prestatiilor sociale.

În satele Romaniei, din ce in ce mai imbatranite, varstnicii raman in grija familiei sau a rudelor. La nivel declarativ autoritatile locale sunt interesate de dezvoltarea serviciilor sociale, insa realitatea din mediul rural arata scaderea numarului de furnizori publici de servicii sociale si concentrarea activitatii autoritatii publice exclusiv pe furnizarea de ajutoare financiare persoanelor vulnerabile. La 5 ani de la reforma asistentei sociale din Romania interesul scazut al decidentului politic la nivel local corelat cu lipsa furnizorilor privati de servicii sociale in mediul rural- asociatii si fundatii, lasa in continuare zeci de mii de persoane lipsite de servicii care sa ii ajute sa depaseasca situatia de

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

vulnerabilitate.

Îmbunătățirea calității vieții reprezintă o preocupare permanentă a tuturor societăților. Performanțele obținute de ele în această privință devin, în ultimă instanță, criterii de ierarhizare a mediilor sociale și de măsurare a eficienței actelor de guvernare.

Întrucât factorilor economici li s-au atribuit roluri decisive în funcționarea vieții sociale, multă vreme s-a crezut că mărimea PIB, multitudinea resurselor materiale disponibile, cantitatea veniturilor salariale, accesul la alimentația de calitate, mărimea proprietăților materiale acumulate de populație, varietatea dotărilor spațiilor locative etc. ar reflecta direct proporțional calitatea vieții.

În ultimele decenii, nici măcar economiștii nu se mai rezumă doar la indicatorii economici în judecarea calității vieții. Fără a desconsidera valoarea indicatorilor de acest tip, culturologii, psihosociologii și asistenții sociali au reușit să impună redefinirea calității vieții prin prisma raportului dintre multitudinea nevoilor sau trebuințelor indivizilor și/ sau grupurilor și nivelul satisfacerii nevoilor sau trebuințelor acestora; expresia matematică a unui asemenea raport ar reflecta, după caz, starea înaltă, normală ori subnormală a calității vieții.

O diagnosticare corectă în acest sens rezultă numai prin luarea în calcul a unui complex de indicatori. Prin urmare, la numeroșii indicatori economici, asociați de regulă cu nevoile materiale de consum relativ ușor de măsurat, vom fi constrânși să adăugăm mulți alți indicatori: starea de sănătate a populației și accesul la asistența medicală, rețeaua școlară și accesul la educație, libertatea de exprimare individuală și grupală, securitatea vieții și a proprietății, modalitățile de protejare socială a persoanelor și grupurilor vulnerabile, libertatea de mobilitate pe orizontală și pe verticală a tuturor categoriilor de indivizi, păstrarea demnității umane, co-participarea indivizilor la viața comunitară, posibilitățile de nutriție ecologică, variantele de petrecere a timpului liber și de refacere a capacității de muncă etc.

Sistemul de asistență socială, reglementat prin legea asistenței sociale nr. 292/2011, intervine subsidiar sau, după caz, complementar sistemelor de asigurări sociale și se compune din sistemul de beneficii de asistență socială și sistemul de servicii sociale. Asistența socială, prin măsurile și acțiunile specifice, are drept scop dezvoltarea capacităților individuale, de grup sau colective pentru asigurarea nevoilor sociale, creșterea calității vieții și promovarea principiilor de coeziune și incluziune socială.

Starea de fapt a serviciilor sociale din comuna Frumosu se prezintă astfel:

❖ la nivelul comunității locale nu există instituții specializate în

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

oferirea de servicii sociale (în afară de informare și consiliere la nivelul primăriei) și nu se face distincție între servicii sociale, asistență socială, protecție socială, securitate socială;

- ❖ autoritatea publică locală are posibilități reduse de a accesa finanțări pentru dezvoltarea serviciilor sociale,
- ❖ în raport cu gravitatea problemelor sociale existente, nu există la nivel de comună centre specializate;
- ❖ pentru persoanele victime ale violenței domestice există centre doar la nivel județean;
- ❖ deși la nivel de județ există un număr impresionant de ONG-uri, prea puține dintre acestea se profilează pe activități care să aibă ca beneficiari indivizii din mediul rural;
- ❖ copiii cu dizabilități nu au școli speciale în care să fie înscriși, decât în mediul urban, și, din acest motiv, relația copiilor cu familiile de proveniență se depreciază;
- ❖ nu sunt organizate echipe de îngrijire la domiciliu pentru bătrâni, deși numărul celor care ar avea nevoie de acest gen de îngrijire este mare;
- ❖ nu există cămine de bătrâni, deși cererile de internare în acestea sunt foarte mari,
- ❖ medicii comunei, medicii de familie nu reușesc să-și desfășoare optim profesia, întrucât nu au dotarea tehnico-materială presupusă de specificul activităților lor;
- ❖ asistenții medicali sunt foarte puțini în raport cu numărul beneficiarilor;
- ❖ beneficiarii potențiali ai serviciilor sociale, în special cei aflați la vârste înaintate, resimt lipsa acestor servicii cât mai aproape de domiciliul lor;

Propunerile prezentei în privința serviciilor sociale sunt:

- ❖ Înființarea de Centre Specializate pe Servicii Sociale
- ❖ Identificarea nevoilor de servicii sociale, precum și a variantelor instituționale de rezolvare a acestora
 - ❖ îngrijirea directă a persoanelor vulnerabile de către personal calificat și monitorizarea calității îngrijirii lor în familie
 - ❖ Înființarea rețelei de servicii specializate pe îngrijirea la domiciliu de către echipe formate din asistent social, asistent medical și agent local de poliție.
 - ❖ Alcătuirea unor broșuri de informare a sătenilor în care să fie

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

incluse ofertele locale și zonale de servicii sociale și de securitate, precum și condițiile care trebuie îndeplinite pentru a putea apela la ele

❖ Constituirea de liste, pe bază de CNP, cu categorii de beneficiari ai serviciilor sociale, afișarea lor în spații ușor accesibile pentru a fi informată întreaga comunitate locală asupra duratei asistării, formelor de asistare și costurilor suportate de comunitate/ societate în demersul asistențial

❖ Înființarea unei cantine sociale, pentru populația foarte nevoiașă și pentru bătrânii care nu-și pot găti.

❖ Acreditarea birourilor sociale de la primărie și dezvoltarea acestora prin angajarea unor asistenți sociali bine pregătiți și mai bine remunerați decât în prezent.

❖ Inițierea și dezvoltarea unor politici coerente de eradicare a sărăciei și creștere a nivelului de subzistență din mediul rural, prin stimularea investițiilor, dezvoltarea infrastructurii, crearea de locuri de muncă.

❖ Dezvoltarea unui mecanism de identificare, intervenție și monitorizare a persoanelor vulnerabile.

❖ Instituirea unei structuri specializate cu activitate de control și monitorizare a respectării regimului persoanelor vulnerabile.

❖ Inițierea și dezvoltarea unui sistem de formare continuă a specialiștilor

❖ constituirea a unor echipe multisectoriale cu atribuții în domeniul protecției sociale,

❖ Crearea serviciilor sociale de tip centru de zi

❖ Crearea unor echipe mobile de intervenție care să răspundă nevoilor psiho-socioeducaționale ale familiilor

Patrimoniul de mediu.

În cadrul comunei exista următoarele arii protejate:

Obcina Feredeului - Cod: ROSPA0089.

- Bioregiunea: alpină.
- Ecoregiunea: Carpații Orientali.
- Încadrarea teritorial-administrativă: județul Suceava (Breaza, Brodina, Câmpulung Moldovenesc, *Frumosu*, Fundu Moldovei, Izvoarele Sucevei, Moldova-Sulița, Moldovița, Pojorâta, Sadova, Ulma, Vama, Vatra Moldoviței).
- Suprafața: 63.737 hectare.
- Altitudinea: 1.494 maximă, 591 minimă, 1.014 medie.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Căi de acces

În sudul sitului accesul se face pe DN17 (Vatra Dornei-Suceava) al cărui sector aflat între Pojorâta și Prisaca Dornei mărginește situl, sau pe DN17A care traversează situl între Sadova și Paltinul. DJ175 realizează limita vestică a acestui sit, iar DJ176 și DJ209G formează limita estică și respectiv, cea nordică. Din localitățile aflate pe aceste artere rutiere pornesc drumuri locale și forestiere care urmează în principal cursurile de apă și pe care se poate ajunge în diverse zone ale sitului.

Speciile de interes comunitar din sit

Viespar (*Pernis apivorus*), Ieruncă (*Bonasa bonasia*), Creșteț de câmp (*Crex crex*), Ciuvică (*Glaucidium passerinum*), Minuniță (*Aegolius funereus*), Huhurez mare (*Strix uralensis*), Ciocănitoare neagră (*Dryocopus martius*), Ciocănitoare de munte (*Picoides tridactylus*), Ciocănitoare cu spatele alb (*Dendrocopos leucotos*), Muscar gulerat (*Ficedula albicollis*), Muscar mic (*Ficedula parva*)

Importanța sitului pentru conservare

Situl, aflat în Obcina Feredeului din nordul Carpaților Orientali, este caracterizat de păduri întinse de molid, păduri de amestec și de fag aflate în alternanță cu suprafețe de pajiști și având spre periferie terenuri pe care se practică o agricultură în sistem tradițional. În aceste habitate sunt îndeplinite cerințele ecologice necesare cuibăritului unui număr de 11 specii de interes comunitar pentru conservare, dintre care mai mult de jumătate sunt specii rezidente rămânând tot timpul anului în aceste zone. Acestea efectuează deplasări locale doar iarna, între habitatele în care hrana este mai accesibilă. Prezența în număr mare a ciocănitărilor și a păsărilor răpitoare de noapte evidențiază o bună gospodărire a habitatelor forestiere, în acord cu cerințele acestor specii. În fânațele din jurul comunităților locale aflate cu precădere în partea vestică a sitului cuibărește o populație semnificativă de cristel de câmp, specie de interes global pentru conservare.

Caracterizarea sitului

Obcina Feredeului este o grupă muntoasă a Carpaților Maramureșului și Bucovinei, aparținând de lanțul muntos al Carpaților Orientali. Zona sitului este cea mai unitară și cea mai bine individualizată dintre Obcinele Bucovinei, fiind cuprinsă între culoarele depresionare Moldova-Sadova la vest și Moldovița la est, Valea Sucevei la nord și Valea Moldovei la sud. Situl este format dintr-un

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

complex de culmi înguste și apropiate paralele între ele pe direcția NV-SE și care au o înălțime medie de 1100 m. Întreaga rețea hidrografică care drenează teritoriul sitului este tributară Siretului prin intermediul râului Moldova. Zona protejată este caracterizată de păduri întinse de molid și păduri de amestec. Molidurile din sit sunt considerate cele mai pure, masive și falnice din țară, aici găsindu-se și rarele exemplare de molid de rezonanță, din care se confecționează instrumente muzicale. Molidurile corespund spațiului forestier de la vest de creasta Obcinei Feredeului. Rocile predominant silicioase, solurile podzolice acide și climatul boreal montan asigură molidului condiții optime de dezvoltare și regenerare, fapt ce explică și preponderența acestuia în proporție de 90-100% în aceste păduri. Pinul, mesteacănul, plopul tremurător, scorușul de munte, salcia căprească, paltinul și arinul verde au apariții sporadice în masa molidurilor. Arbuștii sunt slab dezvoltați în aceste păduri umbroase, dezvoltându-se mai mult în zona de lizieră a acestora, unde se pot întâlni caprifoiul, socul roșu, cununița, coacăzul sau zmeurul. Dintre subarbuști se dezvoltă masiv afinul. Pădurile de amestec ocupă suprafețe mai restrânse în sit decât molidurile și sunt formate din molid, brad și fag. De-a lungul luncilor există zăvoaie de arin alb, arin negru, plop alb, cătină mică și diverse specii de sălcii și răchite. Tot aici se dezvoltă pe mici suprafețe și mlaștini de tipul tinoavelor și al bahnelor, cu vegetație caracteristică. Avifauna acestor păduri este reprezentată prin numeroase păsări precum cinteza de pădure, măcăleandru, cojoaica de pădure, gaița, scorțarul, forfecuța, aușelul cu cap galben, alunarul, mierla neagră, mierla gulerată, sturzul, botgrosul, pitulicea mică, mugurarul, porumbelul gulerat și mai multe specii de pițigoi. Alături de aceste păsări se întâlnesc și specii de interes comunitar pentru conservare, așa cum sunt câteva specii de muscari, ciocănitori și păsări răpitoare de noapte. Muscarul mic, din care sunt peste 2000 de perechi cuibăritoare, și muscarul gulerat la care populația are mai mult de 12.000 de perechi, sunt două specii de insectivore care preferă pădurile de la altitudini mai joase în care predomină speciile de foioase. Ciocănitorele sunt reprezentate de trei specii protejate, ciocănitorea cu spate alb, ghionoaia sură și ciocănitorea neagră, din fiecare specie fiind prezente în sit peste 100 de perechi cuibăritoare și chiar peste 200, așa cum este cazul ciocănitorei cu spate alb. Răpitoarele de noapte sunt reprezentate de huhurez (65-70 de perechi), minuniță (65-75 de perechi) și ciuvică (20-25 de perechi), ultimele două fiind cantonate la altitudini mai mari, acolo unde predomină pădurile compacte de molid. Aceste răpitoare nocturne de talie mică coboară în pădurile de amestec și chiar mai jos, în cele de foioase, odată cu acumularea unui strat de zăpadă

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

care nu le mai permite accesul la hrana preferată reprezentată de rozătoare. Toate aceste specii de interes comunitar pentru conservare enumerate sunt rezidente în acest sit. O altă specie protejată în spațiul comunitar care cuibărește în pădurile de aici este viesparul, cele 15-25 de perechi din această specie plecând spre cartierele de iernare aflate în sud spre sfârșitul verii și la începutul toamnei, odată cu împutținarea hranei. Viesparul consumă ocazional și rozătoare, reptile sau chiar păsări mici, dar hrana preferată constă din larve și adulți de insecte sociale (viespi, albine sau bondari) pe care le caută în poienile aflate între păduri și în lizierele acestora. Pajiștile dintre aceste păduri sunt formate din păiuș roșu, păiușcă și țepoșică, fiind adeseori invadate de afin, ienupăr comun, ferigi și rare exemplare de mesteacăn. Ele reprezintă terenuri de vânătoare ale păsărilor răpitoare din sit, alături de cele deja menționate mai întâlnindu-se frecvent șorecarul comun, uliul păsărelelor, vânturelul roșu și uliul porumbar. Rar se pot vedea și exemplare de acvilă țipătoare mică care survolează zona în căutarea prăzilor. Pajiștile din partea vestică a sitului, unde se găsesc mai multe comunități umane, sunt utilizate de localnici ca fânețe și pășuni pe care se practică cositul și pășunatul în sistem tradițional, activități favorabile populației de cristel de câmp. Această specie de interes global pentru conservare are aici între 20 și 30 de perechi cuibăritoare, alături de care se mai întâlnesc și prepelițe, dar și păsări cântătoare precum muscarul negru, presura sură, codobatura albă, presura galbenă și chiar pietrarul sur sau codroșul de munte.

Activități care se desfășoară în sit și în afara perimetrului acestuia

Speciile pentru care a fost desemnat situl sunt afectate de următoarele activități care au loc în interiorul acestuia: schimbarea habitatului semi-natural de fânețe și pășuni din cauza încetării activităților agricole precum cositul sau pășunatul, vânătoare și braconaj în timpul cuibăritului, chiar dacă nu sunt vizate speciile de păsări, lucrări de exploatare forestieră care îndepărtează cantități mari de lemn mort din pădure sau care au loc în perioada de reproducere a păsărilor, turism (cu părăsirea traseelor autorizate) și acces cu vehicule în fondul forestier.

Administrarea sitului

Situl dispune de un centru de vizitare și informare, iar în teren există mai multe puncte de intrare, poteci și drumuri pentru vizitare, trasee turistice și trasee tematice. În comunitățile locale sunt necesare mai multe puncte de informare.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

De asemenea teritoriul comunei este traversat de Raul Suceava COD ROSCI0379 (comunele Bilca, Dornesti, Fratautii Noi, Frumosu, Galanesti, Musenita, Satu Mare, Vicovu de Jos si orasul Vicovu de Sus) - arie protejata Natura 2000, regasita in Anexa Lista Ariilor Protejate Natura 2000.

Situl Natura 2000 “Râul Suceava” este situat pe ambele maluri ale râului Suceava, în aval de confluența cu afluentul său pârâul Putna, până la confluența cu pârâul Sucevița și include principalii săi afluenți pe acest tronson: Bilca Mare, Rusul și Ruda pe partea stângă, și Remezeu, Pietrimiasa pe partea dreaptă. Alitudinea variază între 350 m și 415 m. Pe lângă arinișuri se mai întâlnesc pe suprafețe mici și plantații de rășinoase - molid și pin silvestru. Se remarcă structura naturală bine și foarte bine conservată reprezentată prin: diversitatea mare de vârste și dimensiuni, mai ales la habitatul 91EO*; prezența regenerării naturale a speciilor arborescente edificatoare pentru habitat, ca și întrepătrunderea celor două habitate (păduri sud - est carpatice de anin alb cu *Telekia speciosa* și păduri dacice getice de lunci colinare de arin negru cu *Stellaria nemorum*. Situl este alimentat și străbătut de o serie de brațe semipermanente în care doar în perioadele ploioase mai curge apa. Prin amenajamentul silvic, arboretelor din sit li s-a atribuit funcția specială de protecție, fiind supuse regimului de conservare deosebită.

Calitate și importanță:

Importanța acestui sit rezidă din gradul de reprezentativitate al habitatelor de interes comunitar:

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

- 91 EO * Păduri aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior* (Alno-Padion, *Alnion incanae*, *Salicion albae*). Habitatul apare pe o suprafață de cca. 50- 55 ha, fiind reprezentativ pe cca. 7 % din suprafața ariei.

- 6430 Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin. Habitatul apare ca fiind reprezentativ pe cca. 1 % din suprafața ariei.

- 3230 Vegetație lemnoasă cu *Myricaria germanica* de-a lungul râurilor montane. Habitatul apare ca fiind reprezentativ pe cca. 1 % din suprafața ariei.

- 91 YO Păduri dacice de stejar și carpen. Habitatul apare ca fiind reprezentativ pe cca. 0,5 % din suprafața ariei.

- 9130 Păduri de fag de tip Asperulo- Fagetum. Habitatul apare ca fiind reprezentativ pe cca. 0,5 % din suprafața ariei.

În aria naturală protejată, se regăsesc următoarele specii de amfibieni enumerați în Anexa II a Directivei Consiliului Europei 92/43/CEE:

- *Triturus montandoni*
- *Bombina variegata*

Speciile de pești specificați în Formularul Standard Natura 2000 a sitului de importanță comunitară sunt:

- *Barbus meridionalis*
- *Gobio uranoscopus*
- *Gobio kessleri*
- *Rhodeus sericeus amarus*
- *Cobitis taenia*
- *Sabanejewia aurata*
- *Eudontomyzon mariae*

Specia de lepidopter rezidentă în sit: *Maculinea nausithous* (fluturele albastru)

Din punct de vedere al caracteristicilor sitului, în raport cu clasificarea CORINE Land Cover, aici se regăsesc (pe clase de habitate): 56 % râuri, 13% mlaștini, 2% culturi (teren arabil), 7 % pășuni, 7 % alte terenuri arabile, 5 % păduri de foioase, 10 % alte terenuri artificiale (construcții).

Infrastructura fizică de bază slab dezvoltată, în comuna este, una dintre cauzele care limitează dezvoltarea serviciilor de bază în spațiul rural (facilități culturale, recreaționale, de îngrijire a copiilor și bătrânilor, servicii de transport public etc). Comuna Frumosu detine un număr de 3 grădinițe, și nici o creșă, situație care se răsfrânge și asupra accesului mamelor pe piața muncii. Totodată, casele de copii și centrele de îngrijire a bătrânilor nu există. Spațiile

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

recreaționale (locuri de joacă pentru copii, parcuri, piste de biciclete, terenuri de sport) sunt de asemenea slab dezvoltate. În privința spațiilor pentru practicarea activităților sportive, la nivelul anului 2001 nu exista nici un club sportiv. Transportul public care să le asigure legătura cu alte localități sau cu centrul administrativ al comunei este slab dezvoltat. Serviciile regionale de transport persoane ce operează în aceste zone, de obicei evită deservirea acestor localități, din motive de eficiență economică sau din cauza infrastructurii precare etc. Această cauză creează dificultăți majore, din perspectiva accesării serviciilor medicale, educaționale și administrative, limitând astfel și posibilitățile de ocupare a unui loc de muncă.

Concluzii - Elemente definitorii:

- ➡ 1. Infrastructura de drumuri necesita reabilitare.
- ➡ 2. Necesitatea realizarii retelei de apa potabila.
- ➡ 3. Necesitatea realizarii retelei de canalizare si sistemului de epurare a apelor uzate.
- ➡ 4. Sistemul de gospodarirea deseurilor trebuie imbunatatit.
- ➡ 5. Infrastructura de telecomunicatii bine dezvoltata, insa trebuie uniformizat accesul.
- ➡ 6. Lipsa spatiilor sau existenta unor spatii improprii pentru desfasurarea educatiei.
- ➡ 7. Infrastructura de sanatate slab dezvoltata.
- ➡ 8. Infrastructura sociala slab dezvoltata.
- ➡ 9. Patrimoniul de mediu variat
- ➡ 10. Patrimoniul arhitectural, cultural si a datinilor si obiceiurilor variat.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Agricultura.

Fondul funciar

Suprafata totala a comunei este de 9.962 ha. Suprafata agricola este 2.622,84 ha conform Recensamantului General Agricol (RGA) 2010.

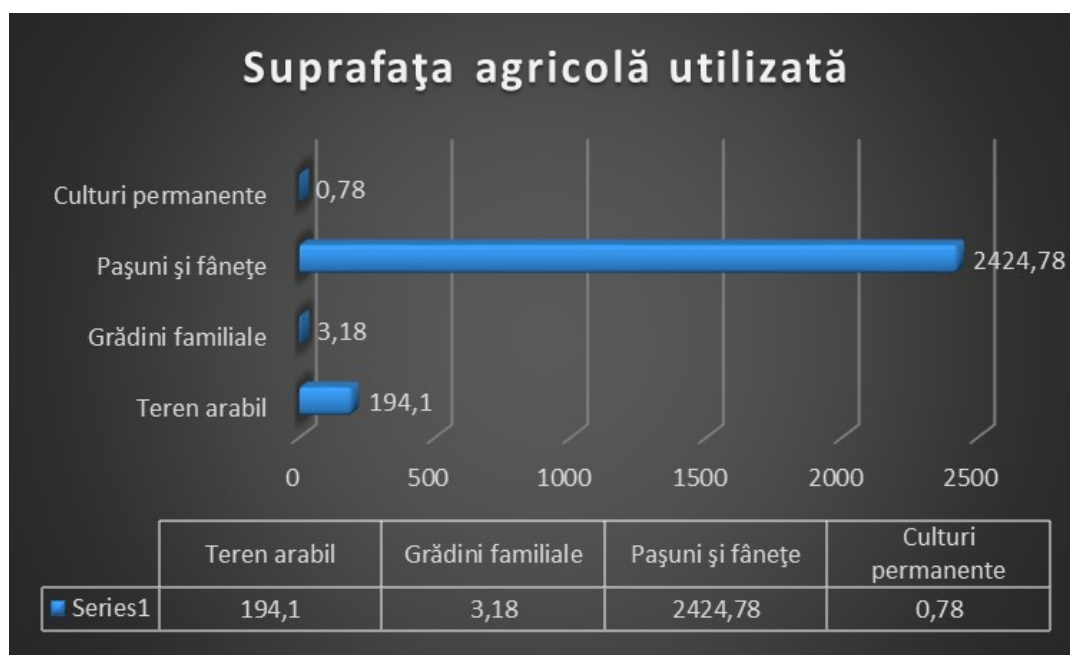
Suprafata agricola utilizata					Suprafata agricola neutilizata	Suprafata impadurita	Suprafete ocupate cu cladiri, curti, drumuri, cariere etc.	Suprafata totala a exploatareii agricole
Teren arabil	Gradini familiale	Paşuni şi fâneţe	Culturi permanente	TOTAL				
194,1	3,18	2424,78	0,78	2622,84	3,55	375,33	32,58	3034,3

Suprafata de 2.622,84 ha este impartita pe urmatoarele categorii de folosinta:

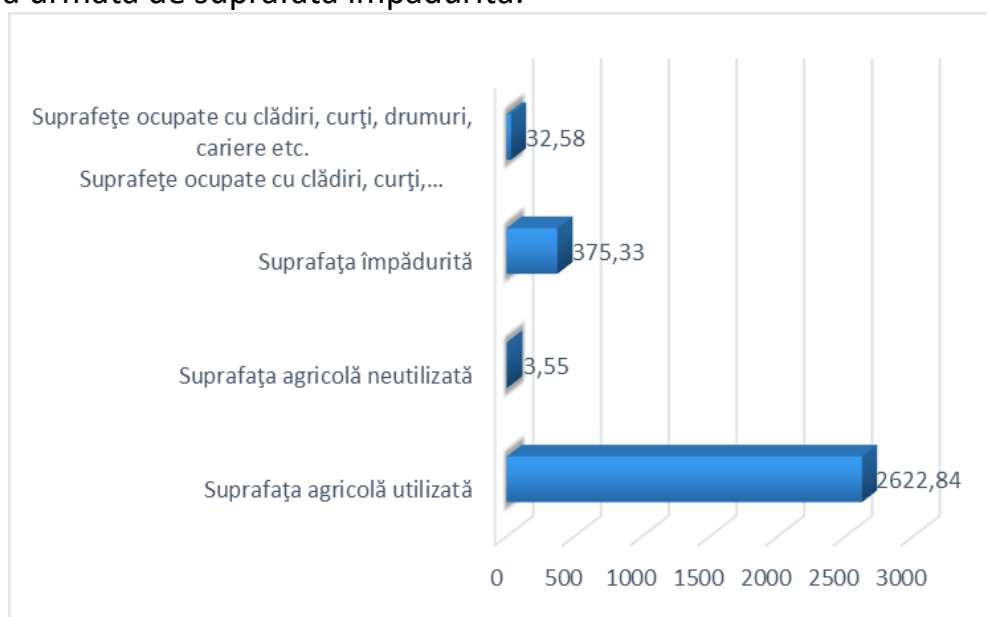
- ❖ Teren arabil
- ❖ Gradini familiale
- ❖ Paşuni şi fâneţe
- ❖ Culturi permanente

Distributia suprafetelor este sumarizata in graficul de mai jos:

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

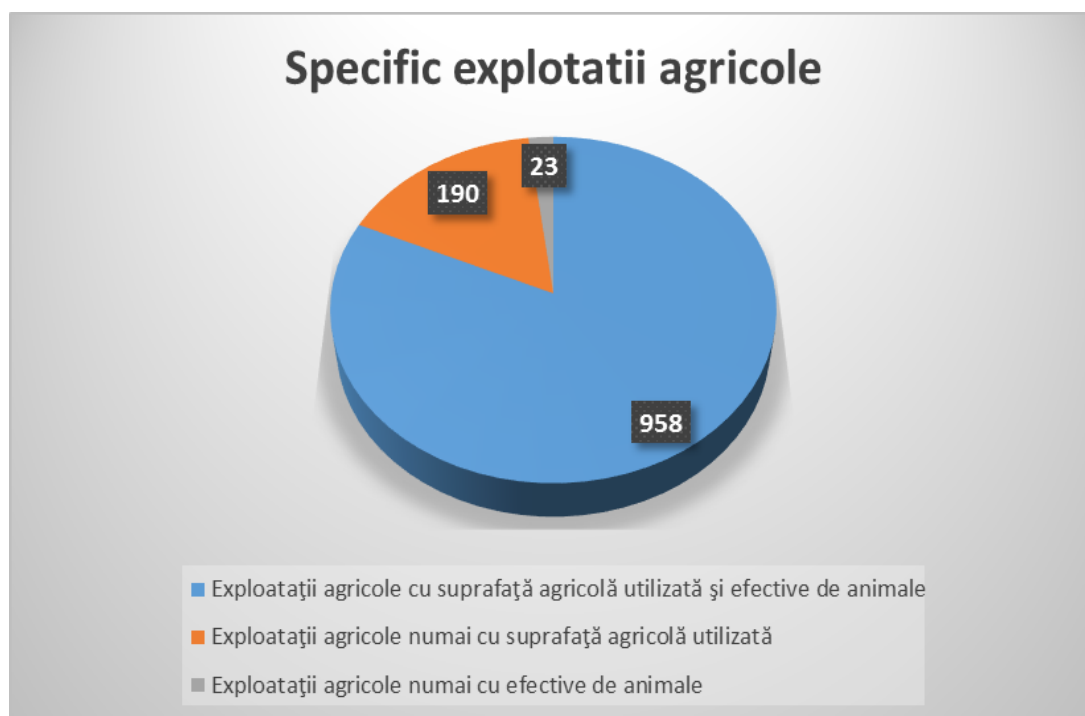
Din totalul suprafeței utilizate cea mai mare pondere o are suprafața agricolă urmată de suprafața împădurită:

În comuna Frumosu există 1171 exploatații agricole din care un număr de 23 de exploatații sunt cu specific zootehnic, un număr de 190 exploatații sunt vegetale iar diferența sunt exploatații mixte:

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Total exploatații agricole *) (număr)	Exploatații agricole cu suprafață agricolă utilizată și efective de animale	Exploatații agricole numai cu suprafață agricolă utilizată	Exploatații agricole numai cu efective de animale
1171	958	190	23

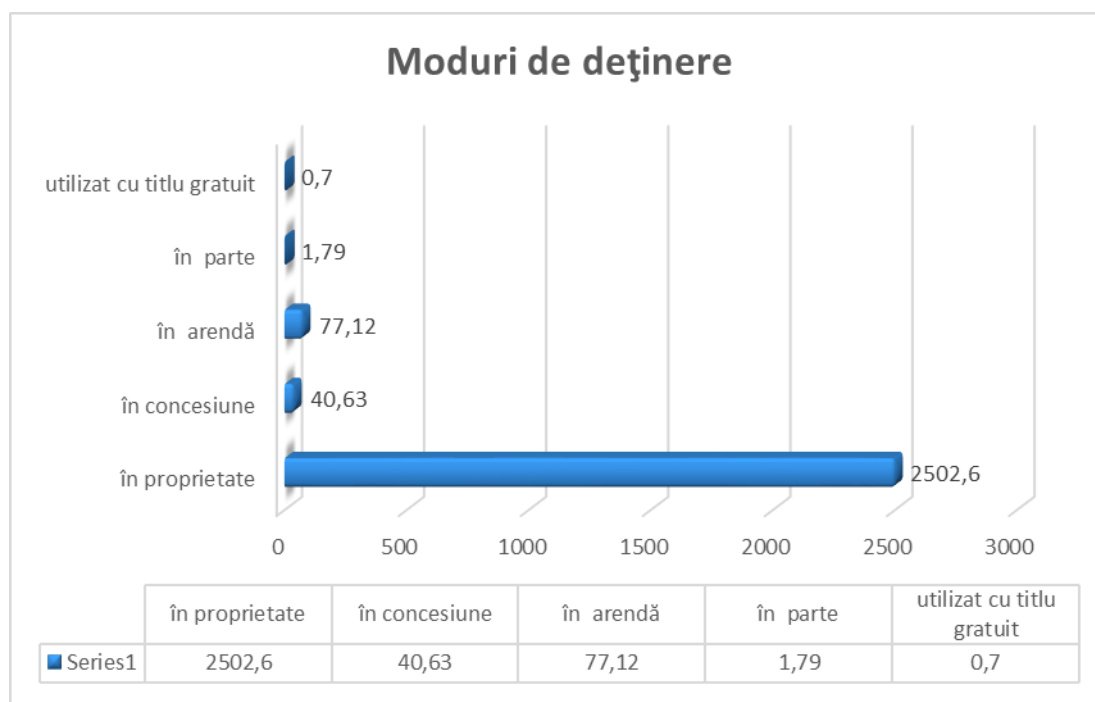
Asemenea tuturor comunelor din Romania si in comuna Frumosu explotatiile agricole sunt in marea lor majoritate explotatii de dimensiuni mici, de subzistenta sau semisubzistenta, media suprafetei agricole/exploatare fiind de 2,24 ha.

Total exploatații agricole *) (număr)	Exploatații agricole care utilizează suprafața agricolă (număr)	Suprafața agricolă utilizată (hectare)	Suprafața agricolă utilizată, ce revine in medie (hectare)	
			pe o exploatare agricolă	pe o exploatare agricolă care utilizează suprafața agricolă
1171	1148	2622,84	2,24	2,28

Din totalul suprafetei agricole de 2.622,84 ha teren 95,42% reprezinta teren detinut in proprietate.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Moduri de deținere					TOTAL
în proprietate	în concesiune	în arendă	în parte	utilizat cu titlu gratuit	
2502,6	40,63	77,12	1,79	0,7	2622,84

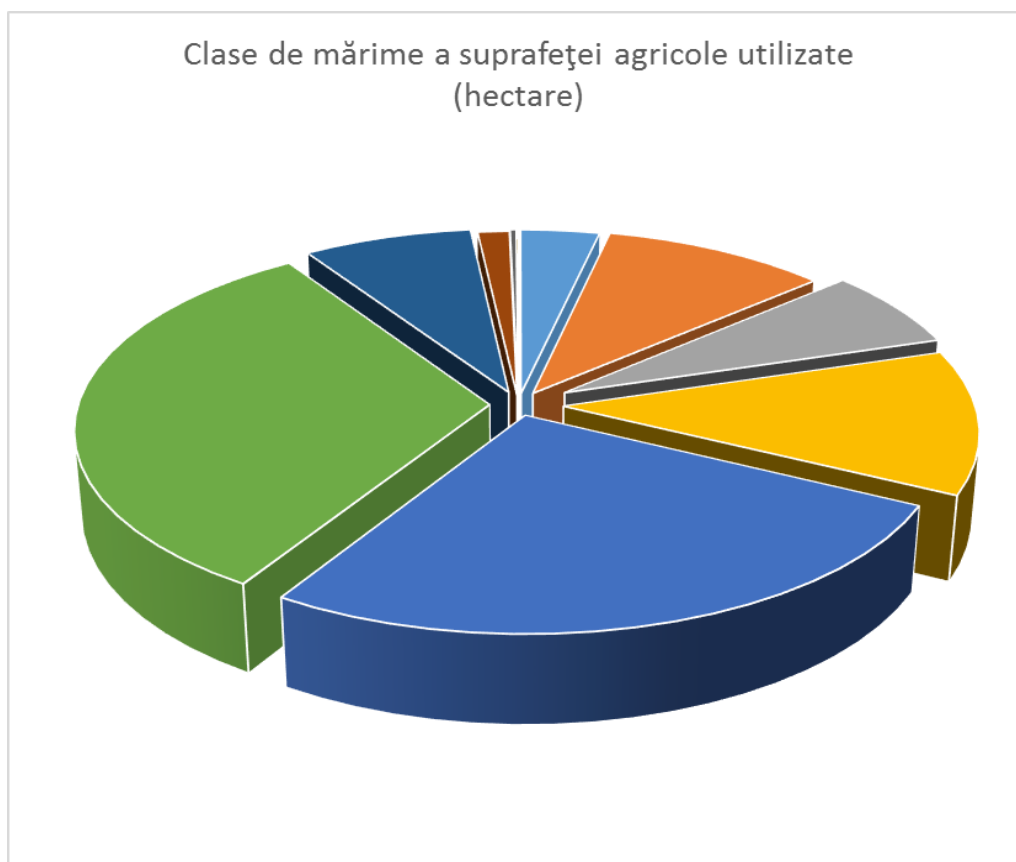

Clase de mărime a suprafeței agricole utilizate (hectare):

Clase de mărime a suprafeței agricole utilizate (hectare)										TOTAL
Sub 0,1	0,1 - 0,3	0,3 - 0,5	0,5 - 1	1 - 2	2 - 5	5 - 10	10 - 20	20 - 30	30 - 50	
40	115	77	140	303	367	86	16	3	1	1148

Asa cum se poate observa din tabelul de mai sus au intre 2-5 ha si doar o sigura explotatie are intre 30-50 ha. In comuna nu sunt explotatii mai mari de 50 ha.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Exploatații agricole (număr) cu efective de animale pe specii: Referitor la sectorul zootehnic specificul comunei este creșterea bovinelor. Cele mai multe exploatații cresc pasări, urmate fiind de bovine și porcine. Pe ultimul loc se clasează exploatațile care cresc magari și câțari

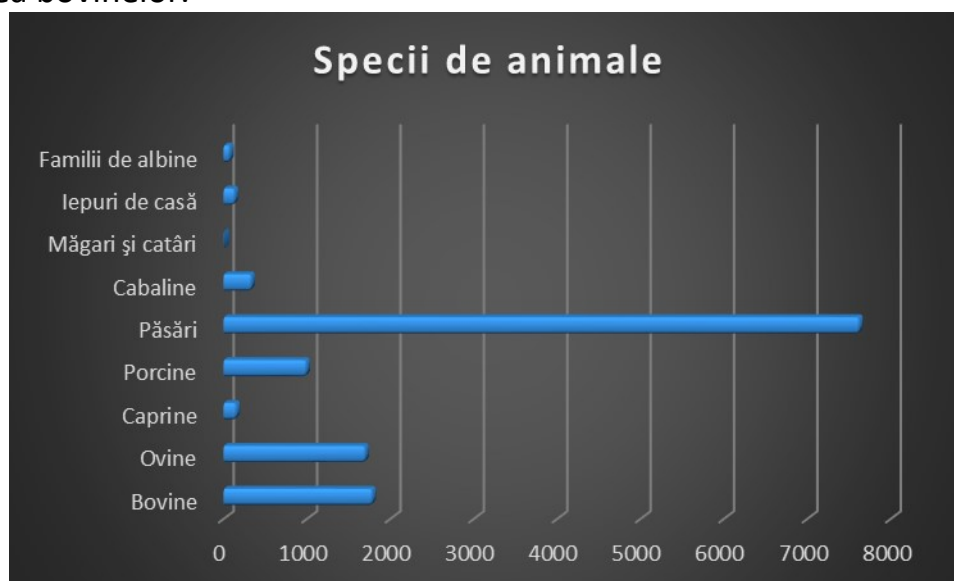

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Din punctul de vedere al captelor de animale situatia se prezinta astfel:

Specii de animale								
Bovine	Ovine	Caprine	Porcine	Păsări	Cabaline	Măgari și catări	Iepuri de casă	Familii de albine
1784	1701	153	994	7624	334	1	135	74

Asa cum se poate observa specificul comunei in sectorul zootehnic este cresterea bovinelor.

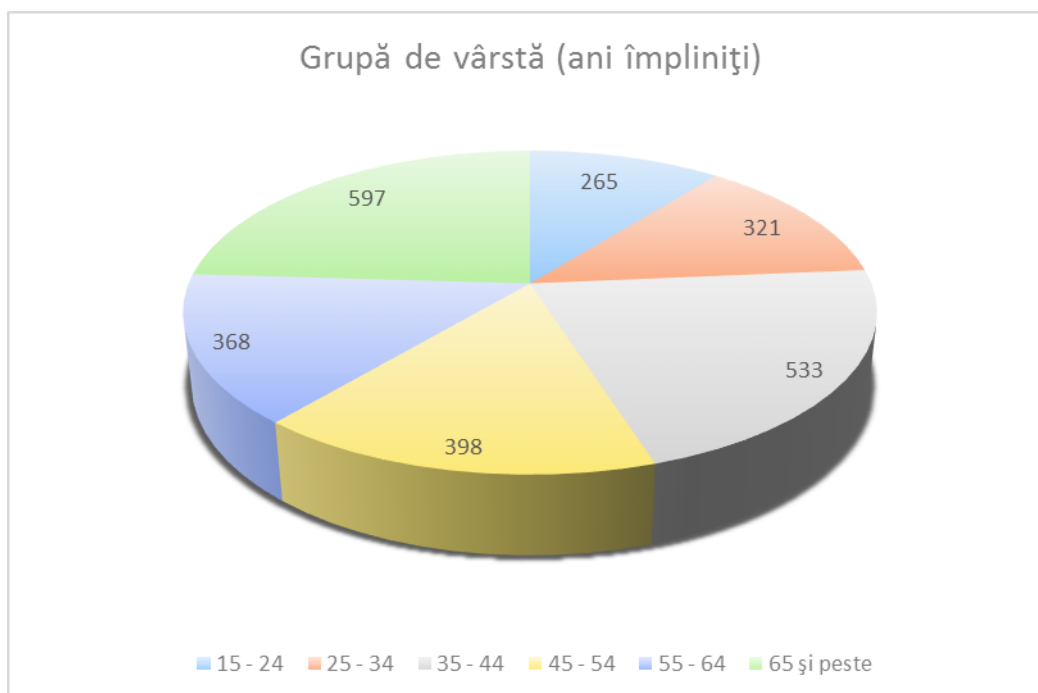
Exploatațiile agricole existente pe teritoriul comunei sunt exploatații agricole individuale:

Exploatații agricole fără personalitate juridică		Exploatații agricole cu personalitate juridică			TOTAL
Exploatații agricole individuale	TOTAL	Consilii locale/ primării	Alte tipuri	TOTAL	
2479	2479	1	2	3	2482

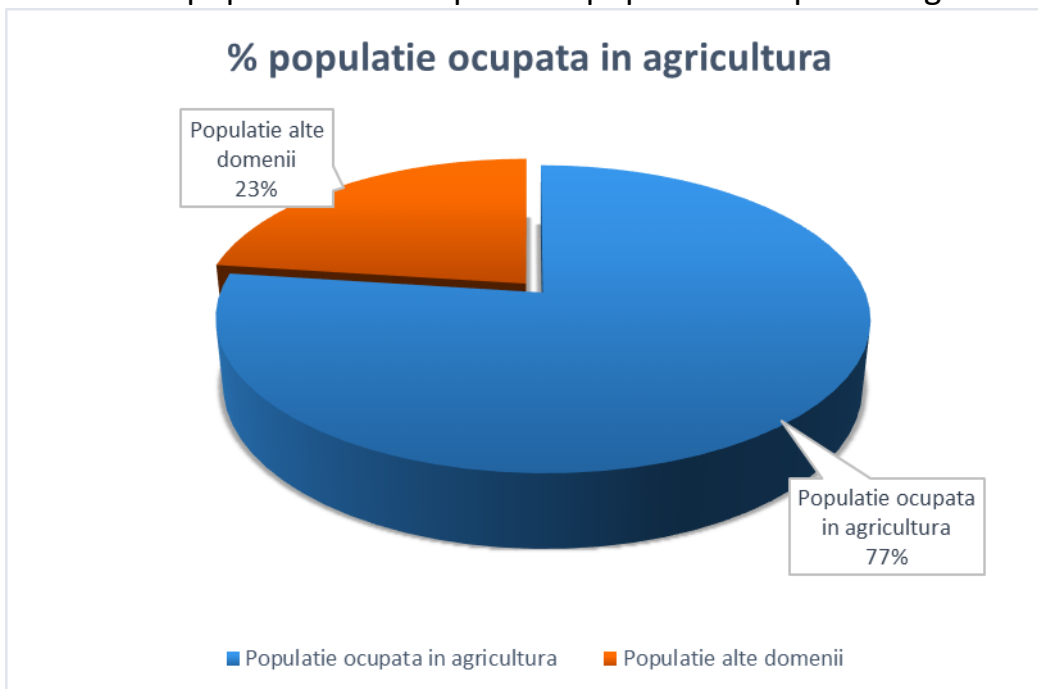
Avand in vedere specificul preponderent agricol al comunei si populatia ocupata in agricultura reprezinta un procent semnificativ din totalul populatiei:

Grupă de vârstă (ani împliniți)						TOTAL *)
15 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 și peste	
265	321	533	398	368	597	2482

SDL - 2014-2020- Comuna Frumosu

Din totalul populației 77% reprezintă populația ocupată în agricultură.

Concluzii - Elemente definitorii care se regăsesc în SWOT:

- ➡ Comuna este o comuna preponderent agricolă.
- ➡ Existența unui număr mare de exploatații agricole cu suprafețe mici în exploatare.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

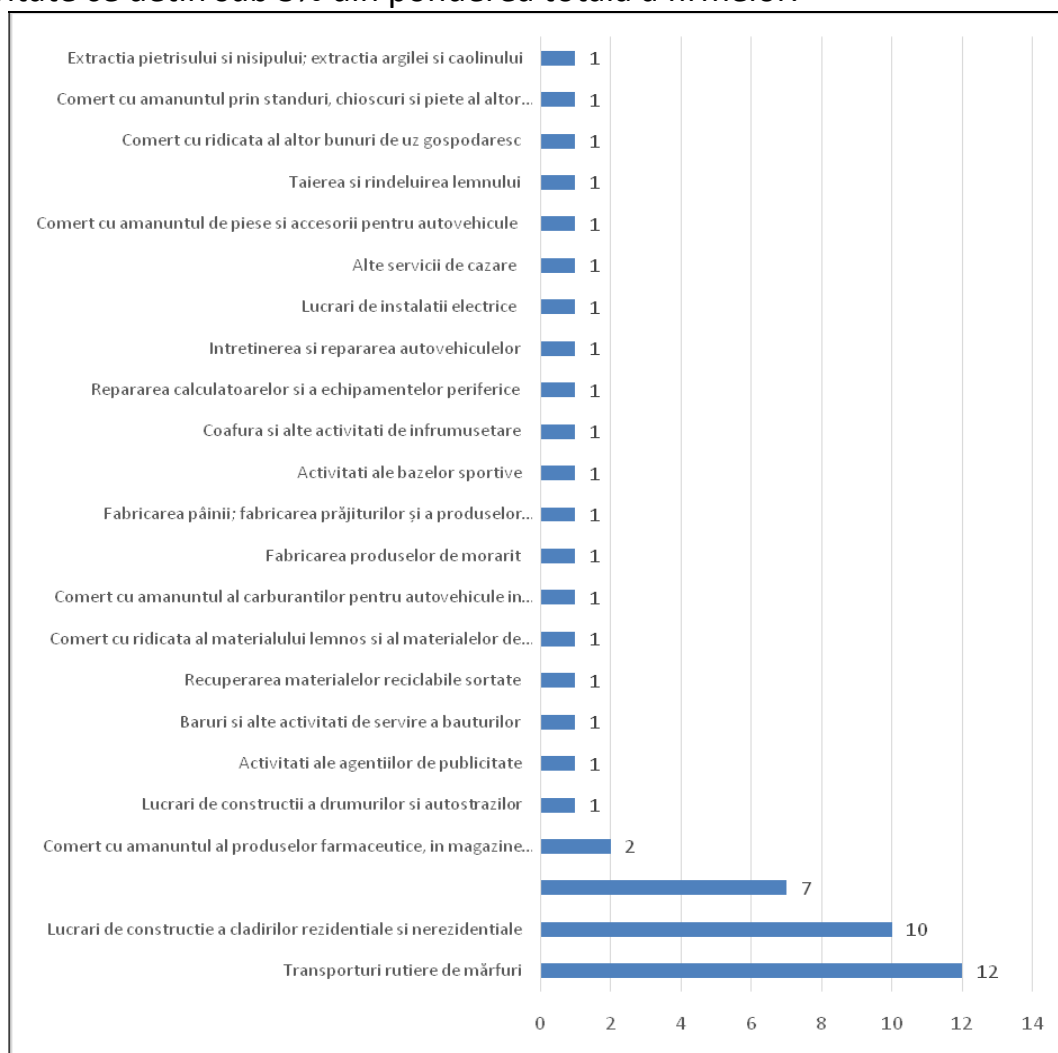
Industrie, comert si IMM.

La nivelul comunei sunt un numar total de 50 intreprinderi active.

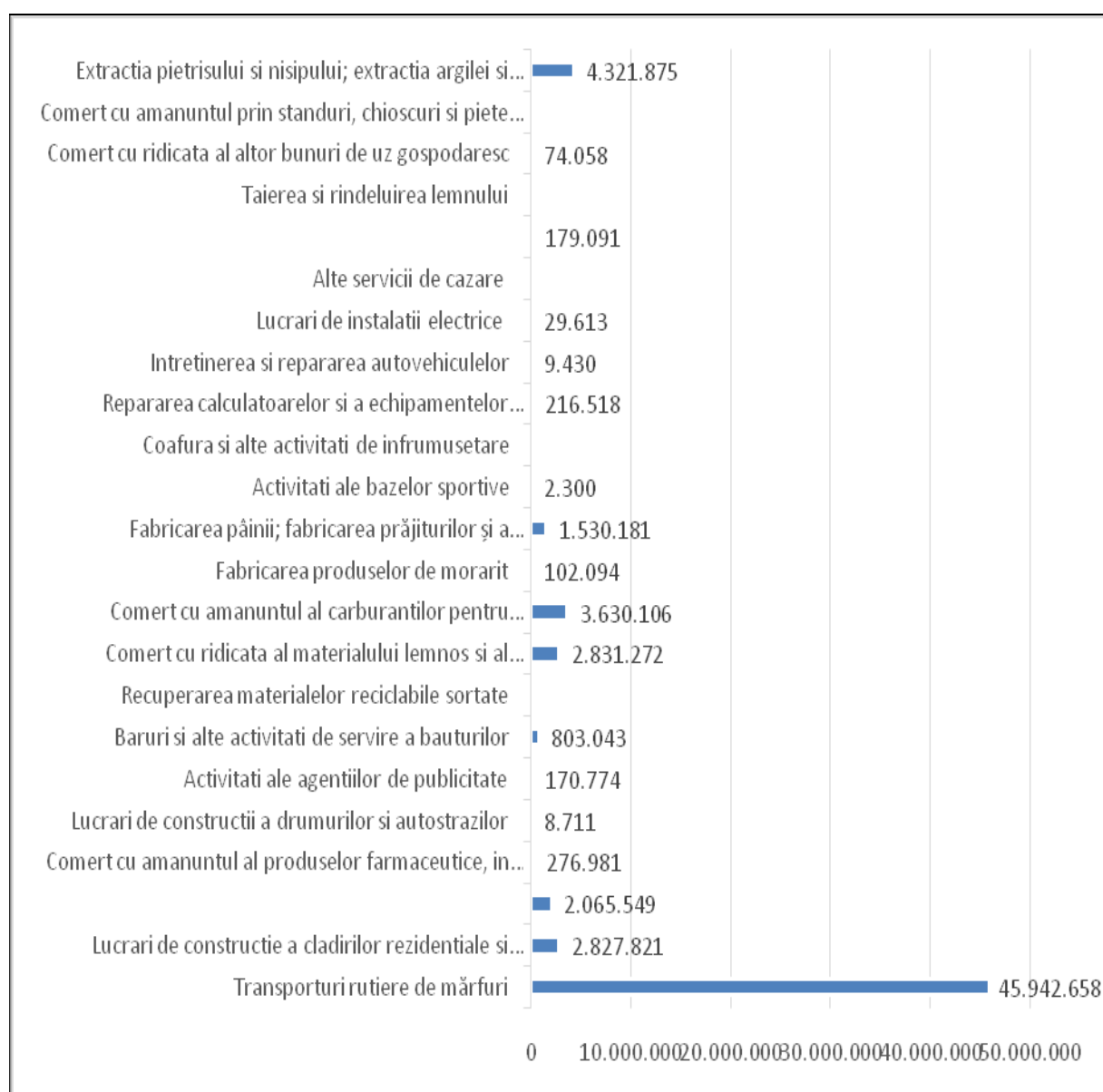
Din total 50 societati, 12 activeaza in domeniul Transporturi rutiere de marfuri (24%), 10 activeaza in Lucrari de constructie a cladirilor rezidentiale si nerezidentiale (20%), 7 activeaza in domeniul Comert cu amanuntul in magazine nespecializate, cu vanzare predominanta de produse

alimentare, bauturi si tutun (14%). Restul de 21 de firme sunt in domenii de activitate ce detin sub 5% din ponderea totala a firmelor.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

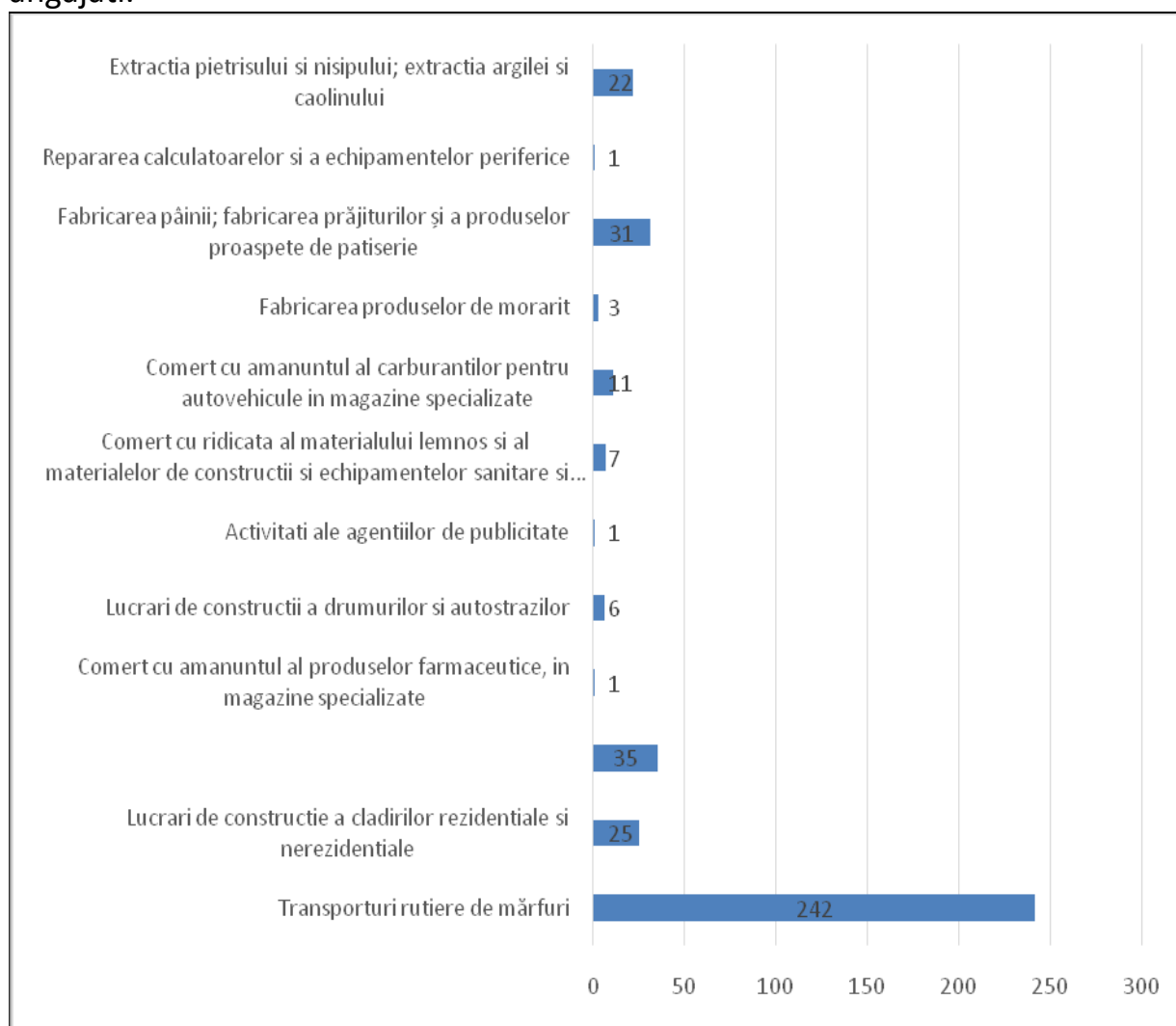
La nivelul anului 2014 cifra de afaceri cumulata a societatilor cu sediul social in comuna Frumosu era de 65.022.075 Ron. Cel mai important aport la acesta l-a avut domeniul Transporturi rutiere de marfuri – cu o pondere de 70,66% din total, Comert cu amanuntul prin standuri, chioscuri si piete al altor produse 6,65% si Comert cu amanuntul al carburantilor pentru autovehicule in magazine specializate 5,58%. Restul domeniilor de activitate au o pondere sub 5% din total Cifra de afaceri.

In cadrul celor 50 de societati comerciale ce isi desfasoara activitatea in cadrul comunei sunt angajati un numar total de 385 de persoane, din care 242 persoane (62,86%) in domeniul Transporturi rutiere de marfuri, 35 persoane

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

(9,09%) in domeniul Comert cu amanuntul in magazine nespecializate, cu vanzare predominanta de produse alimentare, bauturi si tutun, 31 persoane (8,05%) in domeniul Fabricarea painii; fabricarea prajiturilor si a produselor proaspete de patiserie, 25 persoane (6,49%) in domeniul Lucrari de constructie a cladirilor rezidentiale si nerezidentiale, 22 persoane (5,71%) in domeniul Extractia pietrisului si nisipului; extractia argilei si caolinului. Din cele 50 de societati active 12 (24%) nu au declarat nici un angajat iar alte, 4 societati (8%) cu cate 1 angajat, 1 (2%) cu 3 angajati, 1(2%) cu 6 angajati si 1(2%) cu 7 angajati.

La nivelul comunei Frumosu sunt inregistrati un numar de 50 someri din care 28 barbati (56%) si 22 femei (44%).

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Cod CAEN	Domeniu	Nr firme	Angajati	Cifra de afaceri RON
4941	Transporturi rutiere de marfuri	12	242	45.942.658
4120	Lucrari de constructie a cladirilor rezidentiale si nerezidentiale	10	25	2.827.821
4711	Comert cu amanuntul in magazine nespecializate, cu vanzare predominanta de produse alimentare, bauturi si tutun	7	35	2.065.549
4773	Comert cu amanuntul al produselor farmaceutice, in magazine specializate	2	1	276.981
4211	Lucrari de constructii a drumurilor si autostrazilor	1	6	8.711
7311	Activitati ale agentilor de publicitate	1	1	170.774
5630	Baruri si alte activitati de servire a bauturilor	1		803.043
3832	Recuperarea materialelor reciclabile sortate	1		
4673	Comert cu ridicata al materialului lemnos si al materialelor de constructii si echipamentelor sanitare si de incalzire	1	7	2.831.272
4730	Comert cu amanuntul al carburantilor pentru autovehicule in magazine specializate	1	11	3.630.106
1061	Fabricarea produselor de morarit	1	3	102.094
1071	Fabricarea painii; fabricarea prajiturilor si a produselor proaspete de patiserie	1	31	1.530.181
9311	Activitati ale bazelor sportive	1		2.300
9602	Coafura si alte activitati de infrumusetare	1		
9511	Repararea calculatoarelor si a echipamentelor periferice	1	1	216.518
4520	Intretinerea si repararea autovehiculelor	1		9.430
4321	Lucrari de instalatii electrice	1		29.613
5590	Alte servicii de cazare	1		
4532	Comert cu amanuntul de piese si accesorii pentru autovehicule	1		179.091
1610	Taierea si rindeluirea lemnului	1		
4649	Comert cu ridicata al altor bunuri de uz gospodaresc	1		74.058
4789	Comert cu amanuntul prin standuri, chioscuri si piete al altor produse	1		
0812	Extractia pietrisului si nisipului; extractia argilei si caolinului	1	22	4.321.875
TOTAL		50	385	65.022.075

Tabel – Principali indicatori economici ai societăților ce își desfășoară activitatea în comună

Concluzii - Elemente definitorii care se regăsesc în SWOT:

- ➡ Numărul mic de societăți comerciale ce-și desfășoară activitatea în domeniile non-agricole.

Primul pas in elaborarea Strategiei de dezvoltare locala a comunei Frumosu a fost evaluarea situatiei curente a comunei din perspectiva domeniilor cheie, care a permis analiza in detaliu a tuturor aspectelor pozitive si negative ale evolutiei sale.

Scopul final al acestei evaluari reprezinta atat formularea obiectivelor strategice ale comunei pe termen lung, cat si stabilirea directiilor de dezvoltare pentru a atinge obiectivel stabilite.

In procesul de elaborarea a strategiei s-a folosit analiza SWOT, ca instrument managerial, pentru evaluarea si prezentarea sintetica a aspectelor celor mai importante care vor afecta, intr-un mod sau altul, evolutia viitoare a comunei.

Orice comunitate trebuie sa asimileze si sa promoveze o viziune strategica in ceea ce priveste dezvoltarea sa in viitor.

Lipsa unei asemenea viziuni duce la o activitate administrativa haotica, in cadrul careia se pot rata oportunitati si se consuma irational resurse pretioase. Experienta internationala a aratat ca proiectele si programele operationale functioneaza cel mai bine atunci cand fac parte dintr-un cadru coerent si cand exista o coordonare la nivel strategic.

Procesul de planificare strategica a vizat definirea reperelor strategice de dezvoltare a unei comunitatii pe o perioada de 7 ani. Etapele metodologice principale ale PPS au fost urmatoarele:

- ➡ realizarea unei analize preliminare;
- ➡ stabilirea viziunii asupra dezvoltarii strategice a comunitatii;
- ➡ analiza sectoriala a domeniilor strategice principale;
- ➡ articularea documentului strategic.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Analiza SWOT este o metodologie de analiza a unui proiect. Numele este descriptiv:

- S**trengths (puncte tari)
- W**eaknesses (puncte slabe)
- O**pportunities (oportunitati)
- T**hreats (riscuri).

Pentru a avea certitudine ca politicile si programele existente corespund necesitatilor de dezvoltare a comunei, in cadrul limitarilor impuse de resursele locale disponibile si pentru accesarea fondurilor prin care Uniunea Europeana sustine politica de dezvoltare regionala s-a impus elaborarea strategiei de dezvoltare locala pentru perioada 2014 - 2020.

Problemele cheie au fost identificate pe baza concluziilor evaluarii premergatoare si prezentate in cadrul unei matrici, sub forma punctelor slabe, punctelor tari, oportunitatilor si amenintarilor.

Punctele tari se refera la mediul intern si reprezinta resursele si capacitatile de care comunitatea dispune si care sunt superioare celor detinute de alte comunitati similare.

Punctele slabe se refera la mediul intern si reprezinta resursele si capacitatile insuficiente sau de o calitate inferioara celor detinute de alte comunitati similare.

Oportunitatile se refera la mediul extern si reprezinta suma evolutiilor

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

favorabile ale mediului de ansamblu al tarii, care poate imbraca forme extrem de diferite plecand de la schimbarile legislative, integrarea europeana si posibilitatea oferita comunitatii de a se dezvolta intr-o forma superioara pe ansamblu sau pe domenii de interes.

Amenințările se refera la mediul extern si reprezinta evolutii defavorabile ale acestuia privite in ansamblu, care pot imbraca forme extrem de diferite, plecand de la schimbarile de mentalitate, lacunele legislative si evolutii economice negative sau instabile care afecteaza capacitatea comunitatii de a atinge obiectivele strategice pe care si le-a propus.

Puncte tari:

Element definitoriu identificat in analiza diagnostic	Puncte tari
Amplasarea comunei	
1. Comuna situata in regiunea de Nord Est	T1. Comuna este situata intr-o regiune cu un potential de dezvoltare mare.
2. Comuna usor accesibila din punct de vedere teritorial.	T2. Retea de drumuri judetene complexa, bine distribuita, descarcand toate drumurile comunale.
3. Comuna situata in imediata apropiere cu granita cu Ucraina.	T3. Apropierea cu granita cu Republica Ucraina ofera posibilitatea realizarii facil de schimburi comerciale cu aceasta tara.
4. Acces facil la orasele din judet si din regiune.	T4. Productia agricola realizata in comuna are cautare pe pietele urbane, fiind cu usurinta livrata. T5. Posibilitatea de avea acces facil la serviciile dezvoltate in zona urbana.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Element definitoriu identificat in analiza diagnostic	Puncte tari
Caracteristici climatice si geografice	
1. Relief variat, 2. Soluri din grupa cernoziomului levigat 3. Clima temperat continentală moderată 4. Bazin hidrografic bogat.	T6. Relief variat si armonios T7. Soluri ce accepta o gama variata de culturi agricole cu productii peste medie. T8. Clima moderata propice activitatilor agricole. T9. Potential pentru domeniul piscicol
Populatia	
1. Populatie in scadere.	T10. Numar mare de copii ceea ce va duce la o crestere in viitor a populatiei.
2. Caracterul multiconfesional al populatiei	T11. Cultele sunt bine organizate si reprezentate la nivelul comunei.
3. Populatia teritoriului este una tanara.	T12. Populatia teritoriului este tanara avand capacitate mare de adaptabilitate la nou. T13. Populatia apta de munca este in numar mare. T14. Exista un capital uman disponibil mare ce poate fi folosit in activitatile economice.
4. Nivel de pregatire a populatiei scazut.	T15. Existenta organizatiilor capabile sa indrume si sa pregateasca populatia la nivelul comunei.
Infrastructura de baza	
1. Infrastructura de drumuri necesita reabilitare.	T16. Infrastructura de drumuri este bine distribuita in teritoriu.
2. Necesitatea realizarii retelei de apa potabila.	T17. Posibilitatea de captare cu usurinta a apei necesare prin existenta unui bazin hidrografic suficient.
3. Necesitatea realizarii canalizare si sistemului de epurare a apelor uzate.	T18. Existenta terenurilor si zonelor propice amplasarii sistemelor de epurare.
4. Sistemul de gospodarire a deseurilor nu este bine pus la punct.	T19. Existenta infrastructurii de colectare selectiva a deseurilor si de preluare a acestora.
5. Infrastructura de telecomunicatii bine dezvoltata.	T20. Infrastructura bine pusa la punct existand in comunitati operatorii importanti din domeniu acces inegal.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Element definitoriu identificat in analiza diagnostic	Puncte tari
6. Lipsa spatiilor sau existenta unor spatii improprii pentru desfasurarea educatiei.	T21. Existenta personalului calificat in derularea activitatilor.
7. Infrastructura de sanatate slab dezvoltata.	T22. Existenta cabinetelor de medicina si farmaciilor dimensionate la necesitatile populatiei.
8. Infrastructura sociala slab dezvoltata.	T23. Existenta de furnizori de servicii sociale pregatiti.
9. Patrimoniul de mediu variat	T24. Existenta pe teritoriu de arii protejate Natura 2000.
10. Patrimoniul arhitectural, cultural si a datinilor si obiceiurilor variat.	T25. Existenta a numeroase organizatii care se ocupa cu pastrarea datinilor si obiceiurilor. T26 Zona bogata in folclor si datini unice in zona.
Agricultura	
1. Teritoriul comunei este un teritoriu preponderent agricol.	T27. Existenta unor terenuri productive si propice realizarii activitatilor agricole. T28. Traditie mare in domeniul agriculturii si a zootehniei in special.
2. Existenta unui numar mare de exploatare agricole.	T29. Existenta unui numar mare de tineri in exploatarele agricole.
Industria, comerț și IMM	
1. Numarul mic de societati comerciale ce-si desfasoara activitatea in domeniile non-agricole.	T30 Teritoriul comunei reprezinta in sine o piata de desfacere. T31 Potential mare de dezvoltare a serviciilor destinate populatiei comunei.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Punctele slabe:

Element definitoriu identificat in analiza diagnostic	Puncte slabe
Amplasarea comunei	
1. Comuna situata in regiunea de Nord Est	S1 Comuna este situata in una din cele mai sarace zone ale Romaniei reflectata implicit si in traiul locuitorilor.
2. Comuna usor accesibila din punct de vedere teritorial.	S2 Infrastructura rutiera judeteana si nationala aflata intr-o stare precara si insuficient dezvoltata pentru necesarul de trafic.
3. Comuna situata in imediata apropiere cu granita cu Ucraina.	S3 Schimburi comerciale insuficient dezvoltate, lipsa unei infrastructuri capabile sa genereze sau sa stimuleze schimburile economice. S4 Bariera in comunicare prin necunoasterea limbii.
4. Acces facil la orasele din judet si din regiune.	S5 Puterea de cumparare scazuta a locuitorilor comunei.
Caracteristici climatice si geografice	
1. Relief variat, 2. Soluri din grupa cernoziomului levigat 3. Clima temperat continentală moderată 4. Bazin hidrografic bogat.	S6 Solurile necesita imbunatatiri cu fertilizatori. S7 Poluare fizico-chimica si chimica a solului, in special din utilizarea in exces sau neuniforma a ingrasamintelor. S8 Perioade de vreme extrema, veri in care predomina timpul secetos si ierni geroase, cu manifestari frecvente ale viscolului. S9 Poluare accentuata a raurilor in dreptul localitatilor. S10. Lipsa de helesteie, iazuri si balti.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Element definitoriu identificat in analiza diagnostic	Puncte slabe
Populatia	
1. Populatie in scadere.	S11 Lipsa oportunitatilor economice pentru populatia din comuna.
2. Caracterul multiconfesional al populatiei	S12 Implicarea slaba a reprezentantilor cultelor in viata sociala si rezolvarea problemelor comunitatii.
3. Populatia teritoriului este una tanara.	S13 Nivelul de mobilitate la populatia tanara este mare aparand astfel dorinta de a migra. S14. Tinerii pana in 24 ani, apartin categoriei de populatie celei mai expuse riscului de saracie. S15 Aparitia abandonului scolar influentat de dificultatile materiale. S 16 Gradul scazut de interes al tinerilor pentru scoala.
4. Nivel de pregatire a populatiei scazut.	S17 Slaba pregatire a capitalului uman din comuna. S18 Numar mare al celor ce lucreaza in sectorul informal. S19 Numarul mare de locuitor care se bazeaza pe munca in sectorul gospodariilor.
Infrastructura de baza	
1. Infrastructura de drumuri necesita reabilitare.	S20 Drumurile sunt intr-o stare proasta necesitand reparatii capitale sau modernizari.
2. Necesitatea realizarii retelei de apa potabila.	S21 Panza freatica poluata cu nitrati.
3. Necesitatea realizarii canalizare si sistemului de epurare a apelor uzate.	S22 Satele mici sunt defavorizate prin prisma lipsei rezonabilitatii costului de investitie.
4. Sistemul de gospodarire a deseurilor nu este bine pus la punct.	S23 Dezinteresul populatiei referitor la problemele de mediu in general si cele ale colectarii selective in special. S24 Utilizarea gropilor de gunoi „istorice”.
5. Infrastructura de telecomunicatii bine	S25 Nivelul scazut de cunostinte a populatiei in utilizarea internetului.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Element definitoriu identificat in analiza diagnostic	Puncte slabe
dezvoltata.	
6. Lipsa spatiilor sau existenta unor spatii improprii pentru desfasurarea educatiei.	S26 Lipsa de interes a populatiei in ceea ce priveste cultura si educatia. S27 Scolile existente necesita o serie de imbunatatiri si up-datarea dotarilor si echipamentelor existente. S28 Lipsa spatiilor/ gradinitelor pentru desfasurarea activitatilor prescolare. Inexistenta unei crese. S29 Lipsa salilor de sport S30 Necesitatea modernizarii dar si a construirii unor terenuri de sport si de agrement
7. Infrastructura de sanatate slab dezvoltata.	S31 Lipsa in sate a unor servicii de tipul celor de garda/urgenta din spitale, ceea ce duce la tratarea urgentelor cu intarziere. S32 Necesitatea modernizarii infrastructurii de sanatate existente.
8. Infrastructura sociala slab dezvoltata.	S33 Infrastructura sociala nu exista. Necesitatea realizarii de investitii in infrastructura sociala.
9. Patrimoniul de mediu variat	S34 Degradarea constanta a patrimoniului de mediu prin lipsa actiunilor de protejare. Lipsa spatiilor verzi amenajate S28 Necunoasterea de catre populatie a importantei acestora si a impactului pe care le au asupra mediului. S35 Lipsa mijloacelor de semnalizare a obiectivelor de mediu.
10. Patrimoniul arhitectural, cultural si a datinilor si obiceiurilor variat.	S36 Subfinantarea festivalurilor si evenimentelor destinate datinilor si obiceiurilor. S37 Lipsa mijloacelor de semnalizare a obiectivelor de patrimoniu. S38 Infrastructura de acces de proasta calitate.
Agricultura	
1. Teritoriul comunei este un teritoriu preponderent agricol.	S39 Drumurile de acces la exploatarele agricole sunt de proasta calitate, in marea lor majoritate din pamant. S40 Numarul redus al pietelor de desfacere. S41 Dependenta populatiei de agricultura.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Element definitoriu identificat in analiza diagnostic	Puncte slabe
2. Existenta unui numar mare de exploataii agricole.	S42 Marea majoritate a exploatatilor agricole sunt de subzistenta. S43 Slaba mecanizare/ dotare a exploatatilor agricole S44 Lipsa echipamentelor de procesare/ depozitare primara a productiei. S45 Marea majoritate a exploatatilor agricole sunt informale (nu sunt fiscalizate, nu lucreaza ca persoane juridice)
Industrie, comert si IMM	
1. Numarul mic de societati comerciale ce-si desfasoara activitatea in domeniile non-agricole.	S46 Varietatea redusa a serviciilor si produselor oferite de societatile din domeniul non agricol in teritoriu. S47 Costurile mari de aprovizionare ce duc implicit la cresterea preturilor produselor. S48 Slaba dezvoltare a serviciilor turistice si recreationale.

Oportunitati :

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Element definitoriu identificat in analiza diagnostic	Oportunitate
Amplasarea comunei	
1. Comuna situata in regiunea de Nord Est	O1 Regiunea de Nord Est este cea mai mare regiune de dezvoltare si una dintre cele mai sarace, beneficiind astfel de valori mai mari ale fondurilor nationale si europene destinate dezvoltarii pe toate domeniile.
2. Comuna usor accesibila din punct de vedere teritorial.	O2 Posibilitatea de accesare a fondurilor destinate dezvoltarii infrastructurii de transport.
3. Comuna situata in imediata apropiere cu granita cu Ucraina.	O3 Acordul intre Romania si Ucraina privind micul trafic de frontiera.
4. Acces facil la orasele din judet si din regiune.	O4 Dezvoltarea permanenta a oraselor ce duce la cresterea puterii de cumparare a populatiei, dar si a numarului de potentiali cumparatori.
Caracteristici climatice si geografice	
1. Relief variat, 2. Soluri din grupa cernoziomului levigat 3. Clima temperat continentală moderată 4. Bazin hidrografic bogat.	O4 Codul silvic ce nu permite taierea excesiva a padurilor. O5 Inasprirea legislatiei cu privire la contaminarea apelor si a solului.
Populatia	
1. Populatie in scadere. 2. Caracterul multiconfesional al populatiei 3. Populatia teritoriului este una tanara. 4. Nivel de pregatire a populatiei sczut.	O6 Existenta documentelor programatice dedicate tineretului, populatiei defavorizate; O7 Programe de finantare europene si nationale. Existenta finantarilor destinate formarii si pregatirii continue a populatiei in special prin POCU. O8 Flexibilitatea in crestere pe piata fortei de munca nationale si europene.
Infrastructura de baza	
1. Infrastructura de drumuri necesita reabilitare. 2. Necesitatea realizarii retelei de apa potabila.	O9 Solutiile de finantare la nivel national sau european pentru modernizarea drumurilor. O10 Strategia de dezvoltare judeteană ce prevede alocarea de sume pentru dezvoltarea

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

3. Necesitatea realizarii canalizare si sistemului de epurare a apelor uzate. 4. Sistemul de gospodarie a deseurilor nu este bine pus la punct. 5. Infrastructura de telecomunicatii bine dezvoltata. 6. Lipsa spatiilor sau existenta unor spatii improprii pentru desfasurarea educatiei. 7. Infrastructura de sanatate slab dezvoltata. 8. Infrastructura sociala slab dezvoltata. 9. Patrimoniul de mediu variat 10. Patrimoniul arhitectural, cultural si a datinilor si obiceiurilor variat.	sistemelor de apa canal la nivel de UAT-uri. O11 Existenta solutiilor de finantare europeana pentru formare continua sau perfectionare ce pot fi aplicate in comuna. O12 Serviciile medicale de urgenta pot fi decontate de catre CAS. O13 Existenta solutiilor de finantare pentru infrastructura sociala special prin POCU O14 Existenta Planurilor de management la nivelul Ariilor protejate care prevad modalitatile de conservare si pastrare a acestora. O15 Interesul in crestere a noii generatii pentru datini si obiceiuri.
Agricultura	
1. Teritoriul comunei este un teritoriu preponderent agricol.	O16 Existenta unor facilitati legislative referitoare la activitatile agricole (ex TVA 9% etc)
2. Existenta unui numar mare de exploatare agricole.	O17 Programele de finantare pentru agricultura in special PNDR. O18 Reorganizarea centrelor de consultanta agricola de la nivelul Directiilor agricole. O19 Cererea mondiala de alimente determinata de cresterea populatiei, cresterea economica si de urbanizare
Industrie, comert si IMM	
1. Numarul mic de societati comerciale ce-si desfasoara activitatea in domeniile non-agricole.	O20 Cresterea atractivitatii zonelor rurale ca urmare a dezvoltarii infrastructurii de baza; O21 Cresterea cererii pentru zonele in care se practica turismul rural si ecoturismul;

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Amenintari:

Element definitoriu identificat in analiza diagnostic	Amenintare
Amplasarea comunei	
1. Comuna situata in regiunea de Nord Est 2. Comuna usor accesibila din punct de vedere teritorial.	A1 Capacitatea limitata a autoritatilor judetene de a accesa finantari. A2. Limitarea creditarii pentru realizarea proiectelor de investitii pentru zona. A3 Legislatia greoaie si birocratia crescuta referitoare la drumuri nationale si europene care sunt o bariera in realizarea de investitii limitrofe acestora.
3. Comuna situata in imediata apropiere cu granita cu Ucraina.	A4 Conflictul dintre Rusia si Ucraina care duce la scaderea traficului catre punctele de frontiera.
4. Acces facil la orasele din judet si din regiune.	A5 Intrarea pe piata a supermarketurilor cu preturi scazute la produse.
Caracteristici climatice si geografice	
1. Relief variat, 2. Soluri din grupa cernoziomului levigat 3. Clima temperat continentală moderată	A6 Schimbarea climatica globala. A7 Proceduri greoaie in obtinerea avizelor/ autorizatiilor, ce reduc interesul pentru noi investitii in domeniul piscicol.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Element definitoriu identificat in analiza diagnostic	Amenintare
4. Bazin hidrografic bogat.	
Populatia	
1. Populatie in scadere.	A8 Migrarea tinerilor catre Vestul Europei.
2. Caracterul multiconfesional al populatiei	A9 Subfinantarea sistemului de invatamant la nivel national.
3. Populatia teritoriului este una tanara.	A10 Birocratie excesiva in ceea ce priveste legislatia muncii.
4. Nivel de pregatire a populatiei scazut.	A11 Mediul de afaceri instabil.
Infrastructura de baza	
1. Infrastructura de drumuri necesita reabilitare.	A12 Lipsa finantarii pentru intretinerea infrastructurii existente cat si a celei modernizate.
2. Necesitatea realizarii retelei de apa potabila.	A13 Depopularea satelor ca rezultat a nivelului general de trai scazut.
3. Necesitatea realizarii canalizare si sistemului de epurare a apelor uzate.	A14 Preturile mari ale utilitatilor.
4. Sistemul de gospodarie a deseurilor nu este bine pus la punct.	A15 Politica principalilor operatori care nu considera atractive zonele cu numar scazut de locuitori.
5. Infrastructura de telecomunicatii bine dezvoltata.	A16 Subfinantarea domeniilor de la bugetul de stat.
6. Lipsa spatiilor sau existenta unor spatii impropii pentru desfasurarea educatiei.	A17 Birocratia excesiva in ceea ce priveste obtinerea autorizatiilor de reabilitare a cladirilor de patrimoniu.
7. Infrastructura de sanatate slab dezvoltata.	
8. Infrastructura sociala slab dezvoltata.	
9. Patrimoniul de mediu variat	
10. Patrimoniul arhitectural, cultural si a datinilor si obiceiurilor variat.	

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Element definitoriu identificat in analiza diagnostic	Amenintare
Agricultura	
1. Teritoriul comunei este un teritoriu preponderent agricol.	A17 Dependenta de starea vremii.
2. Existenta unui numar mare de exploataii agricole.	A18 Accesul redus la finantarea din partea societatilor bancare si nebancale. A19 Desfiintarea cotelor de lapte ale UE in 2015 poate genera o presiune mai mare asupra micilor producatori si procesatori. A20 Variatia preturilor la combustibili si inputuri
Industrie, comert si IMM	
1. Numarul mic de societati comerciale ce-si desfasoara activitatea in domeniile non-agricole.	A21 Lipsa de coerenta a programelor de finantare destinate societatilor din spatiul rural.

Fundamentarea dezvoltarii pe termen mediu si lung a comunei nu poate fi conceputa in afara unor strategii coerente, elaborate pornind de la potentialul si resursele existente si tinând cont de oportunitatile, dar si de amenintarile care se prefigureaza.

Analiza diagnostic de tip SWOT a economiei comunei Frumosu este conceputa ca o suita de comentarii concentrate asupra principalilor factori ce influenteaza dezvoltarea acestui teritoriu in vederea atingerii unor importante obiective strategice ale urmatoarelor sapte ani.

Prezentata distinct pe categorii de activitati economice, acest tip de analiza ilustreaza starile interne distinctive de forta sau slabiciune in raport cu unele oportunitati sau amenintari externe.

Se poate preciza faptul ca elemente ale punctelor forte, printr-o valorificare adecvata, se transforma in oportunitati, iar unele elemente ale punctelor slabe, prin cronicizare, devin amenintari.

Continutul respecta obiectivele caracteristice unei astfel de abordari, fiind detaliate astfel:

- ➡ nivelul, structura si dinamica activitatilor si pietelor;
- ➡ sectoare si activitati semnificative in evolutia prezenta si viitoare a comunei;

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

- ➡ influenta principalilor factori;
 - ➡ impactul oportunitatilor si al amenintarilor externe;
 - ➡ evaluarea atuurilor si deficientelor;
 - ➡ unele explicatii ale succeselor sau insucceselor in plan economic;
 - ➡ implicatii sociale atât ale punctelor forte, cât si ale punctelor slabe
- ce determina semnificativ dezvoltarea economica ulterioara a comunei.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Cap. 3.

• CONTEXTUL STRATEGIC AL ELABORARII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE

Contextul european de dezvoltare

Europa trece printr-o perioada de transformare. Criza a anulat anii de progrese economice si sociale si a pus in evidenta deficientele structurale ale economiei Europei. Intre timp, lumea evolueaza rapid, iar provocarile pe termen lung (globalizarea, presiunea exercitata asupra resurselor, imbatranirea) se intensifica.

Din cauza crizei, obiectivul de garantare a unei cresteri economice viitoare este mult mai greu de realizat. Situatia inca fragila a sistemului financiar franeaza redresarea, avand in vedere dificultatile cu care se confrunta atat intreprinderile, cat si gospodariile pentru a obtine credite, a cheltui si a investi.

Europa poate reusi daca actioneaza in mod colectiv, ca Uniune, trebuind sa faca fata urmatoarelor provocari:

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

✚ deficiente structurale (rata medie de crestere a Europei este net inferioara fata de a principalilor parteneri economici, ratele de ocupare a fortei de munca in Europa sunt inferioare cu a altor state ale lumii ca SUA sau Japonia, accelerarea imbatranirii populatiei),

✚ intensificarea provocarilor globale (economii globale tot mai interconectate, nevoia finantelor mondiale de masuri corective, provocari globale legate de clima),

✚ trecerea la actiune pentru evitarea declinului si iesirea din criza.

Incepand cu anul 2008, Uniunea Europeana a fost puternic afectata de criza financiara, transformata rapid intr-o criza economica globala cu largi implicatii sociale si care a eclipsat efectele benefice aduse de Strategia Lisabona pentru crestere economica si locuri de munca.

Uniunea a raspuns rapid acestei noi provocari, initial printr-un „Plan European de Redresare Economica” si, ulterior, prin gandirea unei noi strategii economice mai realiste pentru orizontul anului 2020.

In luna martie 2010, Comisia Europeana a lansat aceasta noua strategie prin comunicarea „Europa 2020 – O strategie europeana pentru crestere inteligenta, durabila si favorabila incluziunii”, care incorporeaza, in chiar titlul sau, trinomul de prioritati ale strategiei in acest deceniu.

Obiectivele strategiei Europa 2020

Cele 5 obiective principale (concretizate in 8 tinte numerice) propuse pentru atingerea celor 3 prioritati, la nivelul UE, pana in 2020 sunt:

➡ **Ocuparea fortei de munca:** rata de ocupare a fortei de munca de 75% in randul populatiei cu varste cuprinse intre 20 si 64 de ani.

➡ **Cercetare si dezvoltare:** alocarea a 3% din PIB-ul UE pentru

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

cercetare si dezvoltare.

➡ **Schimbari climatice si energie:** reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de sera (sau chiar cu 30%, in conditii favorabile) fata de nivelurile inregistrate in 1990, cresterea ponderii surselor de energie regenerabile pana la 20%, cresterea cu 20% a eficientei energetice.

➡ **Educatie:** reducerea abandonului scolar la sub 10%, cresterea la peste 40% a ponderii absolventilor de studii superioare in randul populatiei cu varsta cuprinsa intre 30-34 de ani.

➡ **Saracie si excluziune sociala:** reducerea cu cel putin 20 de milioane a numarului persoanelor care sufera sau risca sa sufere de pe urma saraciei si a excluziunii sociale.

Prioritati strategice Europa 2020

Cele 3 prioritati ale strategiei Europa 2020 care definesc viziunea UE asupra economiei sociale de piata pentru secolul XXI vizeaza:

➡ **cresterea inteligenta**, prin dezvoltarea unei economii bazate pe cunoastere si inovare;

➡ **cresterea durabila**, prin promovarea unei economii mai eficiente, mai ecologice si mai competitive;

➡ **cresterea favorabila** incluziunii prin promovarea unei economii cu un grad inalt de ocupare a fortei de munca care sa asigure coeziunea sociala si teritoriala.

II. Priorități ale Strategiei “Europa 2020”:

- Creștere inteligentă – dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare;
- Creștere durabilă – promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive;
- Creștere favorabilă incluziunii – promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, în măsură să asigure coeziunea economică, socială și teritorială.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Aceste prioritati strategice stabilite la nivelul Uniunii Europene pentru noul orizont de timp, respectiv anul 2020, au la baza 7 initiative emblematic, care au drept scop coordonarea eforturilor tuturor autoritatilor statelor membre, in vederea atingerii obiectivelor strategice la nivel european si national:

1. „*O Uniune a inovarii*” pentru a imbunatati conditiile - cadru si accesul la finantarile pentru cercetare si inovare, astfel incat sa se garanteze posibilitatea transformarii ideilor inovatoare in produse si servicii care creeaza crestere si locuri de munca;

2. „*Tineretul in miscare*” pentru a consolida performanta sistemelor de educatie si pentru a facilita intrarea tinerilor pe piata muncii;

3. „*O agenda digitala pentru Europa*” pentru a accelera dezvoltarea serviciilor de internet de mare viteza si pentru a valorifica beneficiile pe care le ofera o piata digitala unica gospodariilor si intreprinderilor;

4. „*O Europa eficienta din punctul de vedere al utilizarii resurselor*” pentru a permite decuplarea cresterii economice de utilizarea resurselor, pentru a sprijini trecerea la o economie cu emisii scazute de carbon, pentru a creste utilizarea surselor regenerabile de energie, pentru a moderniza sectorul transporturilor si a promova eficienta energetica;

5. „*O politica industrială adaptată globalizării*” pentru a imbunatati mediul de afaceri, in special pentru IMM-uri, si a sprijini dezvoltarea unei baze industriale solide si durabile in masura sa faca fata concurentei la nivel mondial;

6. „*O agenda pentru noi competente si noi locuri de munca*” pentru a moderniza pietele muncii si a oferi mai multa autonomie cetatenilor, prin dezvoltarea competentelor acestora pe tot parcursul vietii in vederea cresterii ratei de participare pe piata muncii si a unei mai bune corelari a cererii si a ofertei in materie de forta de munca, inclusiv prin mobilitatea profesionala;

7. „*Platforma europeana de combatere a saraciei*” pentru a garanta coeziunea sociala si teritoriala, astfel incat beneficiile cresterii si locurile de munca sa fie distribuite echitabil, iar persoanelor care se confrunta cu saracia si excluziunea sociala sa li se acorde posibilitatea de a duce o viata demna si de a juca un rol activ in societate.

Elementele cadrului strategic comun 2014-2020

La nivel european, orientarea strategica privind utilizarea fondurilor europene este data de Cadrul Strategic Comun (CSC), care acopera cele cinci mari fonduri europene:

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

- ➡ Fondul European pentru Dezvoltare Regionala,
- ➡ Fondul Social European,
- ➡ Fondul de Coeziune,
- ➡ Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurala,
- ➡ Fondul European Maritim pentru Pescuit.

Comisia a propus un regulament privind dispozitiile comune pentru toate cele cinci fonduri. Propunerea prevede o coordonare mult mai stransa a fondurilor pentru a obtine:

- ➡ concentrarea resurselor asupra obiectivelor strategiei Europa 2020, prin intermediul unui set comun de obiective tematice la care fondurile vor contribui;
- ➡ simplificare prin modalitati de planificare si de punere in aplicare mai coerente;
- ➡ mai mare atentie acordata rezultatelor, prin intermediul unui cadru si a unei reserve de performanta;
- ➡ armonizarea normelor de eligibilitate si extinderea optiunilor simplificate in materie de costuri, pentru a reduce sarcina administrativa pentru beneficiari si autoritatile de management.

CSC prezinta drept scop sporirea coerentei intre angajamentele politice asumate in contextul strategiei Europa 2020 si investitiile de pe teren. El incurajeaza integrarea, definind modalitatile de colaborare intre fonduri. El constituie o sursa de orientare strategica, care trebuie tradusa de catre statele membre si regiuni in programarea fondurilor apartinand CSC, in contextual necesitatilor, oportunitatilor si provocarilor lor specifice.

Astfel, din punct de vedere strategic, proiectele de regulamente prevad faptul ca fondurile CSC vor completa interventiile nationale, regionale si locale in implementarea Strategiei Uniunii pentru o crestere inteligenta, durabila si incluziva (Strategia Europa 2020), luand in considerare contextul specific din fiecare stat membru.

Strategia Europa 2020 constituie cadrul politic al Uniunii Europene in actualul deceniu: cele cinci obiective principale ale acesteia definesc pozitia pe care UE doreste sa o atinga in 2020 si orientarile integrate stabilesc orientarile de politica pe termen mediu. In vederea obtinerii de rezultate, a fost pusa in aplicare o guvernanta economica mai puternica. Ea traduce prioritatile tematice si obiectivele strategiei Europa 2020 intr-un ciclu anual de supraveghere multilateral axata pe rapoartele nationale si pe recomandările specifice pentru fiecare tara.

Pachetul legislativ prezentat de catre Comisia Europeana in octombrie

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

2011, prevede consolidarea procesului de programare strategica prin concentrarea fondurilor europene pe cele 11 obiective tematice (OT), corelate cu prioritatile Strategiei Europa 2020, pentru a maximiza impactul politicii in ceea ce priveste realizarea prioritatilor europene, respectiv:

1. consolidarea cercetarii, dezvoltarii tehnologice si inovarii;
2. imbunatatirea accesului si a utilizarii si cresterea calitatii tehnologiilor informatiei si comunicatiilor;
3. imbunatatirea competitivitatii intreprinderilor mici si mijlocii, a sectorului agricol (in cazul FEADR) si a sectorului pescuitului si acvaculturii (pentru FEMP);
4. sprijinirea tranzitiei catre o economie cu consum scazut de dioxid de carbon in toate sectoarele;
5. promovarea adaptarii la schimbarile climatice, a prevenirii si a gestionarii riscurilor;
6. protectia mediului si promovarea utilizarii eficiente a resurselor;
7. promovarea sistemelor de transport durabile si eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor retelelor majore;
8. promovarea ocuparii fortei de munca si sprijinirea mobilitatii fortei de munca;
9. promovarea incluziunii sociale si combaterea saraciei;
10. investitiile in educatie, competente si inovatare pe tot parcursul vietii;
11. consolidarea capacitatii institutionale si o administratie publica eficienta.

Obiectivele tematice sunt transpuse in prioritati de investitii specifice pentru fiecare fond in parte.

Politica de coeziune a UE 2014-2020

TARA	LOCUITORI	BUGET COEZIUNE (mld €)	EURO/LOCUITOR
ROMANIA	21,3 MIL	21,4	~ 1000
CEHIA	10,4 MIL	20,5	~ 2000
UNGARIA	9,9 MIL	20,4	~ 2000
PORTUGALIA	10,5 MIL	19,6	~ 1900
SLOVACIA	5,3 MIL	13,1	~ 2200
POLONIA	38,5 MIL	72,7	~ 1900
LITUANIA	3,0 MIL	6,4	~ 2200
CROATIA	4,3 MIL	8	~ 1900

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Politica de coeziune – are ca obiectiv reducerea diferentei dintre nivelurile de dezvoltare ale diferitelor regiuni si state membre, pentru a consolida coeziunea economica si sociala. Acesta este unul dintre pilonii constructiei europene impreuna cu piata unica si uniunea monetara – este unica politica a Uniunii Europene care se refera explicit la inegalitatile sociale. In acest mod, politica implica un transfer de resurse intre statele membre, prin intermediul bugetului U.E., in scopul sprijinirii cresterii economice si a dezvoltarii durabile prin investitii in oameni si in mediul inconjurator.

Politica de coeziune este o expresie importanta a solidaritatii cu regiunile cele mai sarace si mai slab dezvoltate ale UE, dar inseamna mai mult decat atat. Unul dintre cele mai importante succese inregistrate de UE a fost capacitatea sa de a creste nivelul de trai pentru toti cetatenii sai.

Acest lucru nu este realizat doar prin ajutarea statelor membre si a regiunilor mai sarace sa se dezvolte si sa evolueze, dar si prin rolul UE in integrarea pietei unice ale carei dimensiuni ofera pietei si economii de scara tuturor regiunilor UE, bogate sau sarace, mari sau mici. Evaluarea de catre Comisie a cheltuielilor anterioare a evidentiat numeroase exemple de investitii care au avut ca rezultat valoare adaugata, crestere economica si crearea de locuri de munca, fapt care nu ar fi fost posibil fara sprijin de la bugetul UE.

Cu toate acestea, rezultatele arata, de asemenea, o anumita dispersie si lipsa de prioritarizare. Intr-un moment in care fondurile publice sunt limitate si in care cresterea economica prin stimularea investitiilor este mai necesara decat oricand, Comisia a decis sa aduca modificari importante politicii de coeziune.

Politica de coeziune trebuie sa cuprinda obiectivele de la Lisabona si de la Goteborg si sa devina un vector important al realizarii acestora prin programele de dezvoltare regionala si nationala. Acesta este motivul pentru care Comisia Europeana a adoptat in iulie 2004 cadrul legislativ pentru reforma politicii de coeziune pentru perioada 2007 - 2013 pentru ridicarea nivelului competitivitatii si al cresterii Uniunii Europene largite.

Obiectivele politicii de coeziune pentru perioada de programare 2007 – 2013 au fost:

- ➡ Convergenta sustine dezvoltarea economica integrata la nivel regional si local si durabila prin mobilizarea capacitatilor locale si diversificarea structurilor economice; se adreseaza regiunilor unde PIB/locuitor este sub 75% din media Uniunii Europene;

- ➡ Competitivitatea regionala si ocuparea fortei de munca se

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

adreaseaza statelor membre si regiunilor care nu au fost eligibile pentru obiectivul Convergenta pentru a se adapta schimbarilor economice si sociale, globalizarii si tranzitiei catre o societate bazata pe cunoastere;

➡ Cooperarea teritoriala europeana urmareste dezvoltarea de activitati economice, sociale si de mediu transfrontaliere, prin intermediul strategiilor comune in favoarea dezvoltarii teritoriale durabile.

Politica de coeziune ramane o componenta esentiala a cadrului financiar multianual al UE pentru perioada 2014-2020. Astfel, la 6 octombrie 2011, Comisia Europeana a adoptat un proiect de pachet legislativ care va constitui un cadru al politicii de coeziune a UE pentru perioada 2014-2020, prin care se propune mai multe schimbari importante ale modului in care politica de coeziune este conceputa si pusa in aplicare, si anume:

- ➡ concentrarea asupra prioritatilor Strategiei Europa 2020 de crestere inteligenta, durabila si favorabila incluziunii;
- ➡ recompensarea performantelor;
- ➡ sprijinirea programarii integrate;
- ➡ accentul pus pe rezultate – monitorizarea progreselor inregistrate in ceea ce priveste atingerea obiectivelor convenite;
- ➡ consolidarea coeziunii teritoriale si simplificarea aplicarii.

Fondul European de Dezvoltare Regionala

UNIUNEA EUROPEANĂ

FONDUL EUROPEAN
PENTRU DEZVOLTARE REGIONALĂ

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Fondul european de dezvoltare regionala (FEDR) urmareste consolidarea coeziunii economice, sociale si teritoriale in cadrul Uniunii Europene prin corectarea dezechilibrelor existente intre regiunile acesteia.

FEDR sprijina dezvoltarea regionala si locala pentru a contribui la toate obiectivele tematice, prin stabilirea unor prioritati detaliate in vederea unui mai mare accent pus pe:

- ➡ cercetare si dezvoltare, precum si inovare;
- ➡ imbunatatirea accesului la informatii si a calitatii acestora, precum si la tehnologiile comunicatiilor;
- ➡ schimbarile climatice si trecerea la o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon;
- ➡ sprijinul comercial acordat IMM-urilor;
- ➡ serviciile de interes economic general;
- ➡ infrastructurile de telecomunicatii, energie si transport;
- ➡ consolidarea capacitatii institutionale si o administratie publica eficienta;
- ➡ infrastructurile de sanatate, educatie si sociale;
- ➡ dezvoltarea urbana durabila.

Pentru a asigura concentrarea investitiilor la nivelul UE pe aceste prioritati, se stabilesc alocari minime pentru un anumit numar de zone prioritare. De exemplu, in regiunile mai dezvoltate si de tranzitie, cel putin 80 % din resursele FEDR la nivel national ar trebui sa fie alocate pentru eficienta energetica si energii regenerabile, inovare si sprijin pentru IMM-uri, din care cel putin 20% ar trebui sa fie alocate pentru eficienta energetica si energii regenerabile. Regiunile mai putin dezvoltate ar trebui sa dispuna de o paleta mai larga de prioritati de investitii, care sa reflecte nevoile mai mari de dezvoltare ale acestora. Insa acestea vor trebui sa aloce cel putin 50 % din resursele FEDR pentru eficienta energetica si energii regenerabile, inovare si sprijin pentru IMM-uri.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Fondul Social European

În timp ce contribuie la coeziunea economică, socială și teritorială, Fondul social european (FSE) reprezintă principalul instrument al Uniunii Europene destinat investiției în oameni. Acesta conferă cetățenilor europeni oportunități mai mari de angajare, promovează o educație mai bună și îmbunătățește situația persoanelor celor mai vulnerabile care se confruntă cu riscul de sărăcie.

Regulamentul propune ca FSE să vizeze patru obiective tematice în întreaga Uniune:

- ➔ promovarea ocupării forței de muncă și sprijinirea mobilității lucrătorilor;
- ➔ promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei;
- ➔ efectuarea de investiții în domeniul educației, al formării competențelor și al învățării pe tot parcursul vieții;
- ➔ consolidarea capacității instituționale și a eficienței administrației publice.

Fondul social european (FSE) și-a propus ca statele membre să aibă obligația de a stabili modul în care diferitele instrumente de finanțare vor contribui la realizarea obiectivelor principale ale strategiei Europa 2020, inclusiv prin stabilirea unor cote minime de sprijin prin fonduri structurale din FSE pentru fiecare categorie de regiuni (25% pentru regiunile de convergență, 40% pentru regiunile de tranziție, 52% pentru regiunile de competitivitate, pe baza fondului de coeziune care continuă să reprezinte o treime din alocarea pentru politica de coeziune în statele membre eligibile și excluzând cooperarea

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

teritoriala).

Aplicarea acestor cote duce la o cota minima globala pentru FSE de 25% din bugetul alocat politicii de coeziune, adica 84 de miliarde EUR. FSE va fi completata de o serie de instrumente gestionate direct de catre Comisie, cum ar fi PROGRESS si reseaua EURES pentru sprijinirea crearii de locuri de munca.

Totusi, FSE ar trebui sa contribuie, de asemenea, la realizarea altor obiective tematice, cum ar fi sustinerea trecerii la o economie cu emisii scazute de dioxid de carbon, neinfluentabila de schimbarile climatice si eficienta din punctul de vedere al utilizarii resurselor, intensificarea utilizarii tehnologiilor informatiei si comunicatiilor, consolidarea cercetarii, a dezvoltarii tehnologice si a inovarii, precum si cresterea competitivitatii intreprinderilor mici si mijlocii (IMM-uri).

Politica Agricola Comuna (PAC)

Lansata in 1962, politica agricola comuna (PAC), ca un parteneriat intre agricultura si societate, intre Europa si agricultorii sai, aceasta acorda agriculturilor asistenta financiara pentru a se asigura ca acestia continua sa lucreze pamantul si sa creeze locuri de munca suplimentare prin reamenajarea satelor, protejarea peisajului sau proiecte privind patrimoniul cultural si multe alte sarcini asociate in mod direct sau indirect cu agricultura si economia rurala.

Romania sustine mentinerea in termeni reali a valorii sprijinului pentru agricultura in configuratia celor 2 piloni complementari, trebuie sa permita si valorificarea potentialului noilor state membre, precum si atingerea

obiectivelor de convergenta.

Referitor la pilonul I – sistemul de plati directe si masurile de piata, Romania saluta Comunicarea Comisiei si considera ca aceasta vine in intampinarea problemelor economice, sociale si de mediu, cu care se confrunta agricultura si spatiul rural din Uniunea Europeana.

Sustinerea fermierilor activi va conduce la diminuarea disparitatilor dintre statele membre si o alocare corecta a resurselor financiare. In acest sens, este deosebit de important sa reconsideram definirea fermierului ca „fermier activ”.

Romania considera oportuna deschiderea aratata de Comisie pentru sustinerea agriculturii la scala mica, prin introducerea unei scheme de sprijin dedicata fermelor mici, aceasta contribuind la consolidarea competitivitatii si mentinerea vitalitatii zonelor rurale. In acest sens vom sustine definirea unor noi criterii de eligibilitate mai simplu de gestionat si mai usor de implementat.

Romania nu considera oportuna propunerea Comisiei de introducere a unei limite superioare (plafonare) a nivelului platilor directe alocate fermelor mari. O astfel de masura nu ar face decat sa determine exploatatii mari sa se divizeze in ferme mai mici, eligibile, cu efecte asupra competitivitatii si viabilitatii lor economice pe termen mediu si lung.

Romania sprijina masurile menite sa creeze posibilitatea pentru tinerii fermieri sa obtina un venit decent, ca o oportunitate a lor de a se implica mai mult in sectorul agricol si pentru intinerirea acestuia, avand in vedere actualul context de imbatranire a populatiei active din agricultura.

Agricultura este vizata si de Pilonul al doilea – dezvoltarea rurala. Romania propune ca agricultura sa fie recunoscuta ca sector comunitar strategic integrant si activ, cu impact nu doar in asigurarea / furnizarea alimentelor, ci si asupra societatii, prin crearea locurilor de munca si intensificarea activitatilor non-agricole in mediul rural. Dimensiunea sociala a agriculturii este importanta, deoarece acest sector contribuie semnificativ la angajarea fortei de munca in zonele rurale si asigurarea unui nivel de trai echitabil fermierilor.

Realizarea echilibrului dintre sectorul vegetal si animal reprezinta un deziderat al agriculturii romanesti. Se urmareste cresterea efectivelor si imbunatatirea raselor de animale pentru carne si lapte. Se doreste cresterea suprafetelor ocupate cu culturi furajere si proteice pentru imbunatatirea productiilor animaliere menite, la randul lor, sa incurajeze dezvoltarea de unitati de procesare agroalimentara.

Pilonul al doilea – dezvoltarea rurala contribuie la dezvoltarea economica

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

si sociala prin dezvoltarea mediului rural, mentinerea mostenirii culturale, utilizarea corecta a resurselor naturale si mai ales prin crearea locurilor de munca in spatiul rural. In ceea ce priveste actiunile de revizuire a PAC, Romania sustine importanta mentinerii unui nivel consistent al bugetului alocat Pilonului II.

Romania sustine includerea unui pachet destinat sprijinirii micilor fermieri in vederea evitarii unor fenomene prezente in Romania, ca depopularea, abandonul terenurilor agricole, si cresterea capacitatii economice a acestora in vederea furnizarii de bunuri publice.

Actiunile asupra carora trebuie sa se concentreze noul pachet adresat micilor fermieri trebuie sa vizeze aspecte privind:

- ➡ Marirea sprijinului financiar acordat acestora;
- ➡ Simplificarea conditiilor de accesare a fondurilor;
- ➡ Stabilirea unor actiuni specifice pentru promovarea produselor;
- ➡ Masuri specifice ce vizeaza consilierea, consultanta, formarea profesionala si creditarea acestei categorii de fermieri;
- ➡ Dezvoltarea canalelor locale de distributie, in vederea facilitarii accesului direct al consumatorilor la produsele micilor fermieri (agricultura ecologica, produse traditionale sau locale) si sprijinirea pietelor locale;
- ➡ Stabilirea unor conditii si cerinte privind standardele minime de realizare a productiei si comercializare, adaptate capacitatii financiare a micilor fermieri.

In ceea ce priveste pachetul de masuri privind gestionarea riscului, Romania sustine continuarea si dezvoltarea masurilor de inginerii financiare, prin instrumente de asigurare, accesul la credite, garantii, capital social s.a., acestea reprezentand aspecte esentiale pentru cresterea competitivitatii sectorului agricol, avand in vedere particularitatile acestui sector.

Alte masuri considerate importante de Romania:

- sustinerea inovatiei, utilizarii metodelor agricole prietenoase fata de mediu, precum si a mijloacelor alternative de energie in spatiul rural, pentru a spori eficienta energetica, productivitatea si capacitatea de adaptare a agriculturii la schimbarile climatice;
- dezvoltarea spatiului rural, prin continuarea sustinerii modernizarii infrastructurii si a serviciilor non-agricole pentru imbunatatirea conditiilor de trai;
- diversificarea actiunilor sprijinite in cadrul Axei LEADER si cresterea sprijinului financiar.

Contextul national de dezvoltare durabila

Romania este a saptea tara din UE dupa populatie (20,12 milioane conform rezultatelor definitive ale recensamantului populatiei si al locuintelor din 2011 comunicate de INS) si a doua tara din grupul noilor state membre, dupa Polonia. In perioada 2001-2008, economia romaneasca a crescut cu 5-6 % pe an, in medie, aceasta fiind una intre cele mai rapide rate de crestere din Uniunea Europeana. Programul de Convergenta este realizat in concordanta cu Codul de conduita referitor la Specificatiile privind Implementarea Pactului de Stabilitate si Crestere si la Liniile orientative pentru formatul si continutul Programelor de Stabilitate si de Convergenta din 3 septembrie 2012.

Transmiterea de catre statele membre si evaluarea de catre CE a Programului de Convergenta reprezinta o componenta a „Semestrului European” care priveste intarirea coordonarii politicilor economice, structurale si bugetare. Semestrul european este instrumentul principal pentru Strategia Europa 2020, instrumentul preventiv al Pactului de stabilitate si crestere (amendat prin intrarea in vigoare, in data de 13 decembrie 2011, a pachetului de 6 regulamente) si al Procedurii de dezechilibre macroeconomice, precum si pentru Pactul Euro Plus.

Programul de Convergenta 2013-2016 asuma capacitatea Romaniei de a se incadra din anul 2014 in obiectivul bugetar pe termen mediu (OTM) de 1% din PIB, ceea ce corespunde prevederilor Tratatului privind Stabilitatea, Coordonarea si Guvernanta in cadrul Uniunii Economice si Monetare.

Pe termen mediu, obiectivul specific al politicii bugetare este reprezentat de ajustarea in continuare a deficitului bugetar, tintele planificate de deficit perioada 2014-2016 fiind sub 2% din PIB (conform metodologiei ESA).

Obiectivele nationale asumate in contextul strategiei Europa 2020

Strategia „Europa 2020 – O strategie europeana pentru crestere inteligenta, durabila si favorabila incluziunii” fixeaza 5 obiective asumate la nivel european, concrete si cuantificabile in domeniile: ocupare, cercetare, mediu – energie, educatie si combaterea saraciei – incluziune sociala. Aceste obiective sunt transpuse in tinte nationale suficient de ambitioase dar si adaptate realitatilor nationale.

Strategia ocupa deja o pozitie prioritara pe agenda institutiilor UE si statelor membre: Consiliul European si formatiunile sectoriale ale Consiliului UE ofera impulsurile necesare atingerii obiectivelor strategiei si vor evalua atent, alaturi de Comisia Europeana si in cadrul Semestrului European (calendarul de implementare si monitorizare al strategiei), progresele inregistrate la nivel european si national. Comisia Europeana a lansat deja un prim Raport

Annual asupra Cresterii Economice precum si 7 initiative emblematic pe domeniile strategiei. Initiativele emblematic prevazute in strategia Europa 2020, propun actiuni concrete ce vor fi implementate sinergic la nivel european si national de catre Comisie si statele membre. Acestea din urma vor implementa strategia, la nivel national si local, prin intermediul Programelor Nationale de Reforma (PNR) elaborate in stransa coordonare cu Programele de Stabilitate si Crestere pentru statele din zona Euro si Programele de Convergenta pentru statele din zona non-Euro.

Obiective nationale si masuri prioritare pentru atingerea obiectivelor strategiei Europa 2020:

1. **Ocuparea fortei de munca:** rata de ocupare asumata de Romania trebuie sa ajunga la 70% pentru grupa de varsta 20 – 64 la orizontul anului 2020.

2. **Cercetare, dezvoltare, inovare:** nivelul investitiilor in cercetare si dezvoltare (sectoarele public si privat) trebuie sa atinga 2% din PIB in anul 2020.

3. Schimbari climatice si energie

3.1. Reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera (GES): se tinteste o reducere cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de sera (GES) pana in anul 2020 fata de nivelurile inregistrate in anul de referinta 1990.

3.2. Surse regenerabile de energie (SRE): tinta nationala pentru energia din surse regenerabile este cea impusa de Directiva 2009/28/EC conform careia ponderea energiei din surse regenerabile in consumul final brut de energie va

trebui sa fie de 24% in 2020.

3.3 Eficienta energetica: s-a estimat ca in anul 2020 Romania va putea realiza o economie de energie primara de cca. 10 Mtep (ceea ce reprezinta o reducere de cca. 19% comparativ cu proiectiile PRIMES 2007).

4. Educatie

4.1 Reducerea ratei parasirii timpurii a scolii: se vizeaza atingerea unei rate a parasirii timpurii a scolii de maximum 11,3% in 2020.

4.2 Cresterea ponderii populatiei cu varsta de 30-34 ani cu nivel de educatie tertiara: atingerea unei rate a parasirii timpurii a scolii de minim 26,7% in 2020, fata de 16,8% in 2009.

5. Incluziunea sociala/reducerea saraciei: se vizeaza reducerea numarului de persoane aflate in risc de saracie si excluziune sociala cu 580.000 persoane pana in anul 2020.

Acordul de parteneriat propus pentru Romania pentru perioada de programare 20014-2020

Pentru Romania, fondurile europene vor reprezenta in continuare unul dintre cele mai importante instrumente ce vor fi utilizate pentru reducerea disparitatilor regionale, precum si promovarea cresterii economice la nivel regional si local, consolidarea competitivitati si cresterea ocuparii fortei de munca, obiective de referinta la nivelul Uniunii Europene. Obiectivele de dezvoltare ale Romaniei pentru perioada 2014-2020 trebuie sa raspunda la cel putin doua cerinte:

- Sa contribuie la obiectivele de crestere inteligenta, durabila si incluziva ale Uniunii Europene, in conformitate cu cele stabilite prin Strategia Europa 2020 precum si prin alte documente strategice de la nivel european.
- Sa raspunda nevoilor specifice de dezvoltare a Romaniei, plecand de la avantajele competitive care ar trebui promovate prin investitiile nationale.

In conformitate cu Memorandumul "Aprobarea actiunilor si documentelor privind pregatirea accesarii si implementarii fondurilor europene in perioada 2014-2020", la nivelul fiecarui Stat Membru, documentele prevazute de proiectele regulamentelor europene, sunt:

1. Acordul de Parteneriat, documentul elaborat de un stat membru, in colaborare cu actorii socio-economici, care stabileste strategia, prioritatile si cadrul institutional pentru implementarea fondurilor europene, si aprobat de

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

catre Comisia Europeana in urma evaluarii si dialogului cu statul membru;

2. Programele Operationale/ Programul National pentru Dezvoltare Rurala.

Alocarea defalcată a fondurilor de coeziune și rurale pe „obiective tematice“

Obiectiv	Sumă (mld. euro)
Promovarea unui transport durabil	6,1
Conservarea și protejarea mediului și promovarea eficienței resurselor	4,97
Sprijinirea trecerii la o economie cu emisii reduse de carbon	3,89
Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a discriminării	3,4
Sporirea competitivității IMM-urilor, a sectorului agricol și a pescuitului	3,1
Locuri de muncă și sprijinirea mobilității lucrătorilor	2,2
Promovarea adaptării la schimbările climatice	2,0
Investiții în educație	1,65
Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și a inovării	1,0
Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice	0,79
Asistență tehnică	0,79
Îmbunătățirea accesului la tehnologiile informației și comunicațiilor	0,5
TOTAL	30,6

Strategia de dezvoltare rurala a Romaniei 2014-2020

Urmand liniile trasate de aceasta strategie ambitioasa, Programul National de Dezvoltare Rurala isi propune sa raspunda obiectivelor generale ale Politicii Agricole Comune legate de securitatea alimentara, gestionarea durabila a resurselor naturale si dezvoltarea teritoriala echilibrata, dar si obiectivelor specifice ale dezvoltarii rurale. Astfel, abordand intr-un mod strategic toate cele sase prioritati de dezvoltare rurala, PNDR isi propune sa sprijine intr-un mod sustenabil si inteligent dezvoltarea economica si sociala a zonelor rurale din Romania.

Romania se confrunta cu provocari enorme in atingerea potentialului sau

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

economic si social, in sectorul agro – alimentar si forestier, precum si la nivelul zonelor rurale. PIB-ul pe cap de locuitor este mai mic de 50 % din media UE si semnificativ mai mic in zonele rurale.

Din punct de vedere al dezvoltarii, zonele rurale inregistreaza un decalaj semnificativ fata de zonele urbane si se caracterizeaza prin: deficiente structurale persistente (numarul mare al populatiei ocupate in agricultura, imbatranirea populatiei, un numar mare de exploatare de subzistenta etc.); valoare adaugata scazuta a produselor agro-alimentare; randamentele si productivitatea muncii scazute in special in agricultura de semisubzistenta; spirit antreprenorial slab pentru dezvoltarea activitatilor economice, acces redus la credite; o piata a terenurilor nefunctionala; o modesta orientare catre export; investitii insuficiente in cercetare si dezvoltare; accesul la servicii si infrastructura cu mult in urma zonelor urbane; cresterea continua a disparitatilor regionale; o pondere ridicata a populatiei expuse riscului de saracie si excluziune sociala; o administratie publica ineficienta; o serie de riscuri pentru oameni si mediu exacerbate de schimbarile climatice si care reprezinta o amenintare pentru zonele rurale si, in general, a teritoriului national.

Obiectivele propuse si tintele aferente sunt in concordanta cu prioritatile strategice nationale prezentate in:

- a) Acordul de Parteneriat propus pentru Romania,
- b) Cadrul national strategic pentru dezvoltarea durabila a sectorului agroalimentar si a spatiului rural in perioada 2014-2020-2030,
- c) Regulamentul Parlamentului European si al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltare rurala acordat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurala (FEADR).

Sprijinul oferit prin PNDR 2014-2020 va asigura complementaritatea si coerenta cu sprijinul furnizat prin Pilonul I – plati.

Suprafata agricola utilizata (SAU)

In Romania suprafata agricola utilizata (SAU) este in scadere, tendinta manifestata si in UE27. In perioada 2005- 2010, SAU a scazut cu 4,5 % (de la 13,9 mil. Ha la 13,3 mil. ha). In structura pe categorii de folosinta cea mai mare pondere o detin terenurile arabile (62,4 %), urmate de pasuni si fanete (33,9%), ambele categorii avand insa o tendinta de scadere.

Dimensiunile fizica si economica ale exploatareilor agricole din RO inregistreaza diferente semnificative fata de mediile europene. In 2010, pe teritoriul tarii noastre se aflau 32,1% (3.859.040) din totalul exploatareilor

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

agricole din UE27 (cu 10,0% mai putine fata de 2005). Dimensiunea medie a unei exploataii romanesti (3,4 ha SAU/ferma), de peste 4 ori mai mica decat cea europeana (14,3 ha SAU), iar gradul de fragmentare este unul foarte ridicat, suprafata medie a parcelei fiind de 0.45 ha, fiecare fermier detinand in medie 4.8 parcele. Un decalaj mare fata de UE27 exista si in cazul dimensiunii economice, care este de 9,4 ori mai mica in Romania (2.700,2 euro productie standard /ferma in Romania; 25.450,0 euro /ferma in UE27).

Forma juridica de organizare a exploatarilor agricole in anul 2010 era data in proportie de 99.2% de exploataii agricole individuale, persoane fizice autorizate sau intreprinderi familiale, restul de 0.8% (doar 30,6 mii) fiind exploataii agricole cu personalitate juridica.

Sectorul de productie

Cresterea animalelor este un domeniu cu traditie in Romania, fapt confirmat de preponderenta fermelor cu profil de crestere a animalelor si mixte (68% din total). Totusi, efectivele de animale au un nivel redus (4,0% din total UE 27), iar numarul acestora a scazut intr-un ritm mai accelerat in Romania decat in UE. In cazul Romania, tendinte de diminuare s-au manifestat doar la bovine si porcine, restul efectivelor inregistrand cresteri.

Forta de munca in agricultura la nivel national este inca supradimensionata, comparativ cu alte state ale UE. Astfel, in 2012 peste 28% din totalul persoanelor ocupate activau in agricultura, 2,1% in industria alimentara, 2,0% in turism si 0,7%, in sectorul forestier.

In ceea ce primeste productivitatea muncii si a factorilor de productie, exista decalaje semnificative intre Romania si UE si in materie de productivitate a muncii in sectorul agricol. Valoarea medie a productivitatii muncii pentru anii 2010-2012 a fost de patru ori mai mica decat cea inregistrata in UE (4.328,5 euro/AWU (Unitati Anuale de Munca), respectiv 14.967,0 euro/AWU. Indicatorul a avut una dintre cele mai scazute rate de crestere comparativ cu restul tarilor europene (de doar 0,1%).

Printre cauzele diferentelor de productivitate se numara gradul scazut de instruire al lucratorilor din agricultura, sistemul public de consultanta insuficient dezvoltat si diseminarea ineficienta a rezultatelor cercetarii agricole catre fermele mici si mijlocii. Astfel, in 2010, doar 2,5% dintre managerii exploatarilor agricole erau absolventi ai unei forme de invatamant agricol (educatie de baza sau completa) (fata de 7,3% in 2005), cu mult sub nivelul european de 29,6%, iar 97,5% aveau numai experienta practica agricola.

In ceea ce priveste sectorul de cercetare agricola, rezultatele slabe se

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

reflecta si prin ponderea scazuta a IMM-urilor din sectorul agricol care desfasoara activitati de cercetare - dezvoltare, respectiv 1,2% din totalul IMM-urilor care desfasoara astfel de activitati (2011). Cat priveste sistemul de consultanta la nivelul anului 2012, numarul total de angajati din reseaua de consultanta publica era de 850 persoane din care 500 in centrele locale de consultanta agricola si 350 in camerele agricole judetene.

Totusi, ca efect al restructurarilor de productie si a alocarilor comunitare, productivitatea globala a factorilor din agricultura a crescut cu 13% intre anii 2009-2011 fata de 2005.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Cap. 4.

• MONITORIZARE SI IMPLEMENTARE SDL

Implementarea si monitorizarea Strategiei de Dezvoltare Locala reprezinta sistemul de realizare a proiectelor, programelor si politicilor prevazute in strategie si de colectare si raportare a informatiilor asupra desfasurarii proiectelor si asupra succesului si impactului acestora in dezvoltarea comunitatii.

Pentru a asigura o dezvoltare corespunzatoare a strategiei de dezvoltare locala, urmasorii actori locali trebuie sa asigure suportul necesar:

- ➡ Administratia locala – prin Consiliul Local si Institutia Primariei – care trebuie sa asigure suportul logistic complex necesar planului de actiune al strategiei;
- ➡ Comunitatea locala – cetatenii – prin participarea activa, acestia fiind actorii dezvoltarii locale;
- ➡ Mediul de afaceri – agentii economici;
- ➡ Societatea civila;
- ➡ Entitatile externe (institutii judetene, regionale).

Acestia vor avea responsabilitati bine determinate, indeplinind fie rolul de implementator sau de control al proiectelor planificate. Un rol aparte

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

este detinut de administratia locala, care participa atat in faza de elaborare, cat si in cea de implementare a initiativelor de dezvoltare locala.

Implementarea va fi o activitate distincta fata de etapa de monitorizare, astfel in aceasta etapa, vor fi realizate activitatile, actiunile, masurile si proiectele concrete de implementare a strategiei. Proiectele propuse vor viza obiective stricte, un plan al activitatilor necesare a fi intreprinse, perioada de desfasurare, responsabilii de proiect, partenerii implicati in derularea proiectului, sursele de finantare.

Etapa de monitorizare a Strategiei insa va evalua urmatoarele aspecte: activitati, rezultate, buget, patrimoniu, performantele personalului angajat si implicit ale autoritatii locale (organizatia in sine), ipotezele formulate initial, daca au fost atinse obiectivele propuse. Monitorizarea implementarii proiectelor se va efectua prin intermediul indicatorilor de proiect. In cazul inregistrarii unor abateri in implementare, vor fi intreprinse masuri corective. Monitorizarea implementarii va fi asigurata de catre o structura de evaluare ce va avea in componenta sa, reprezentanti ai tuturor factorilor implicati in dezvoltarea strategiei.

• PARTENERIATE OPORTUNE

Parteneriatele implica o colaborare stransa pe baza de dialog sistematic intre diferiti actori si este relevant pentru gradul de descentralizare care caracterizeaza intreaga politica de coeziune economica si sociala in Uniunea Europeana. Parteneriatele presupun adeseori implicarea actorilor relevanti precum: autoritatile regionale, locale, urbane si alte autoritati publice competente; parteneri economici si sociali; orice alt organism considerat a fi in masura sa reprezinte societatea civila, organizatiile civile si organismele insarcinate cu promovarea egalitatii dintre barbati si femei.

Acesta din urma imbunatatesc gradul de coordonare a politicilor si de adaptare la conditiile specifice locale; conduc la o mai buna utilizare si orientare a proiectelor si programelor; integreaza preocuparile societatii civile

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

in exercitiile de planificare strategica printr-o participare democratica mai mare si mai extinsa geografic; stimuleaza implicarea companiilor private in proiectele locale; promoveaza un grad mai mare de satisfactie fata de politicile publice.

Parteneriatele comporta in general avantaje: o mai buna coordonare a activitatilor, transparența in aciunile intreprinse, dezvoltarea unei mai bune capacități instituționale la nivel sectorial (este vorba despre activități sau operațiuni dintr-un anumit domeniu/sector) si teritorial; o mai buna absorbție a resurselor prin imbunătățirea procesului de identificare a nevoilor, prioritizarea acestora la nivel regional, sectorial, de domeniu si identificarea de solutii adecvate finanțabile din fonduri europene si o mai buna diseminare a informațiilor.

Parteneriatul la nivel local permite o mai buna identificare a problemelor comunitatii, gasirea de noi resurse si parteneri; depasirea obstacolelor datorate lipsei de comunicare; o mai buna folosire a oportunităților.

Avand in vedere cele de mai sus, consideram ca una din solutiile de imbunatatire a activitatii administratiei locale o reprezinta infiintarea de parteneriate eficiente si durabile intre autoritatile locale si societatea civila, in vederea identificarii si solutionarii problemelor comunitatilor, precum si a implementarii in comun a proiectelor si actiunilor identificate.

Pentru o buna absorbtie a fondurilor puse la dispozitia Romaniei este nevoie de proiecte multe, eligibile si cu impact, administrate deschis si transparent. Capacitatea de absorbtie a fondurilor este cu atat mai mare cu cat exista mai multi beneficiari bine pregatiti pentru administrarea lor. Pentru aceasta, Tarile membre ale UE includ organizatiile neguvernamentale in randul beneficiarilor de fonduri europene (ca aplicanti sau parteneri).

In acest sens, recomandam identificarea unor organizatii non – guvernamentale, care sa activeze in domeniile de dezvoltare identificate, pentru derularea actiunilor comune cu administratia publica locala.

In ceea ce priveste parteneriatul public – privat (PPP), acest poate fi un ca mijloc de realizare a obiectivelor si proiectelor de infrastructura si de administrare eficienta a serviciilor de utilitate publica.

Aceasta cooperare public-privat ofera o serie de avantaje cum ar fi:

- ➡ Accelerarea realizarii obiectivelor si proiectelor de infrastructura programate
- ➡ Conjugarea preluarii responsabilitatilor si riscurilor sectorului privat cu disponibilizarea serviciilor sectorului public si efectuarea prompta a platilor

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

- ➡ Reducerea pe ansamblu a costurilor proiectelor
- ➡ Stimularea indeplinirii obligatiilor contractuale, asumate
- ➡ Imbunatatirea calitatii serviciilor de utilitate publica
- ➡ Generarea unor venituri aditionale, de interes pentru sectorul privat
- ➡ Imbunatatirea managementului sectorului public prin expunerea serviciilor la rigorile concurentei.

La baza selectarii partenerilor privati si a incheierii contractelor de PPP stau urmatoarele principii: transparenta, tratamentul egal, nediscriminatoriu, proportionalitatea, recunoasterea mutuala, libera concurenta.

• ELABORAREA STRATEGIEI

Avand in vedere ca dezvoltarea rurala presupune un grad ridicat de implicare a actorilor rurali pentru a identifica corect si in timp util necesitatile locale, pentru a elabora in functie de acestea strategii integrate de actiune, destinate dezvoltarii comunitatii locale (inclusiv a mediului economic), activitatile realizate in vederea elaborarii Strategiei de Dezvoltare Locala pentru perioada 2014-2020 au avut in vedere urmatoarele aspecte:

- ➡ realizarea de analize si expertize teritoriale;
- ➡ realizarea unei analize diagnostic;
- ➡ realizarea analizei SWOT;
- ➡ formularea prioritatilor de dezvoltare;
- ➡ elaborarea programului de actiuni;
- ➡ elaborarea bugetului necesar implementarii actiunilor;
- ➡ identificarea celor mai bune modalitati de implementare, evaluare

si monitorizare a activitatilor.

Pentru intocmirea Strategiei de Dezvoltare Locala pentru perioada 2014-2020, au fost intreprinse urmatoarele actiuni:

A.1. realizarea unor actiuni de informare – grup de lucru; s-au constituit grupuri de lucru, la care au fost prezenti reprezentanti ai ale diferitelor medii din comuna (economic, social, public, privat, etc). Constituirea primelor grupuri de lucru, au avut drept scop stabilirea in comun a urmatoarelor aspecte:

- ➡ actiunile care urmau sa se intreprinda;
- ➡ stabilirea unui calendar de lucru pentru realizarea tuturor aspectelor convenite;
- ➡ modalitatile de realizare a tuturor activitatilor propuse a se realiza;
- ➡ modalitatea de colectare a datelor necesare elaborarii strategiei de dezvoltare locala si persoanele responsabile de culegerea datelor;
- ➡ validarea unei echipe responsabila cu realizarea tuturor activitatilor si stabilirea responsabilitatilor fiecarui membru al echipei;
- ➡ analiza resurselor materiale, financiare si umane necesare elaborarii planului de dezvoltare locala;

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

➡ modalitatea de animare a teritoriului si de constientizare a locuitorilor;

Urmatoarele grupuri de lucru s-au constituit periodic si au avut drept obiectiv:

➡ analiza datelor culese din teritoriu;

➡ formularea unui set de prioritati strategice si supunerea acestora unor discutii intre membri;

➡ formularea unei viziuni de dezvoltare a teritoriului si a obiectivelor strategice majore;

➡ stabilirea prioritizarii proiectelor in cadrul strategiei si elaborarea unui plan de actiuni in vederea implementarii strategiei de dezvoltare locala;

Urmatoarele grupuri de lucru au avut drept obiectiv prezentarea si discutarea proiectului de Strategie de Dezvoltare Locala pentru perioada 2014-2020; s-a realizat de asemenea validarea strategiei, a propunerilor si a alegerii organizarii actiunilor, prezentarea concluziilor lucrarilor in fata reprezentantilor localitatilor din teritoriu si a celorlalti parteneri ai teritoriului, constituirea comitetului decizional si de selectie, validarea Strategiei de Dezvoltare Locala pentru perioada 2014-2020.

In procesul de elaborare a stretegiei de dezvoltare locala au fost implicate in permanenta entitatile interesate – atat publice, cat si private si ONG - din comuna.

A.2. diseminarea informatiilor:

Avand in vedere complexitatea si importanta Strategiei de Dezvoltare Locala pentru perioada 2014-2020, Comuna Frumosu a urmarit realizarea diseminarii informatiilor prin metode diferite, astfel incat gradul de insusire a acestora sa fie cat mai mare.

A.3. Alte actiuni realizate au fost :

➡ realizarea de expertize la nivelul teritoriului necesare elaborarii Strategiei de Dezvoltare Locala pentru perioada 2014-2020;

➡ elaborarea studiilor, analizelor necesare elaborarii strategiei finale a grupului;

➡ elaborarea strategiei de dezvoltare locala;

➡ pregatirea dosarului prezentarea Strategiei de Dezvoltare Locala pentru perioada 2014-2020 in cadrul Consiliului Local al Comunei Frumosu;

In afara de activitatile cuprinse mai sus, membrii elaboratori s-au implicat si in alte tipuri de activtati de animare a teritoriului si de implicare a populatiei in elaborarea strategiei de dezvoltare si anume:

➡ aplicarea de chestionare in randul populatiei;

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

- ➡ comitete de consultare periodice;
- ➡ animarea teritoriului;

Procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Locala pentru perioada 2014-2020 pentru Comuna Frumosu a necesitat parcurgerea urmatoarelor etape cronologice:

- ➡ Realizarea echipei de coordonare pentru elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locala pentru perioada 2014-2020;
- ➡ Promovarea si diseminarea informatiilor referitoare la Strategia de Dezvoltare Locala pentru perioada 2014-2020;
- ➡ Identificarea factorilor de decizie pentru toate sectoarele analizate;
- ➡ Realizarea unei analize diagnostic;
- ➡ Identificarea persoanelor-resursa;
- ➡ Pregatirea materialelor de prezentare a Strategiei de Dezvoltare Locala pentru perioada 2014-2020;
- ➡ Organizarea grupurilor de lucru.

Realizarea echipei de coordonare pentru elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locala pentru perioada 2014-2020.

Echipa de coordonare a fost realizata de catre beneficiar, Comuna Frumosu, pe baza expertizei si competentelor profesionale. In realizarea echipei au fost alesi experti cu experienta in politici si strategii de dezvoltare, in proiecte cu finantare europeana.

Promovarea si diseminarea informatiilor Strategiei de Dezvoltare Locala pentru perioada 2014-2020

Elaborarea Strategiei permite partenerilor locali, sa isi aleaga un grup coerent de masuri adaptate prioritatilor identificate pe teritoriul lor pentru a le transpune in strategii de dezvoltare, punand cat mai bine in valoare Potentialul endogen al teritoriului.

Din aceste motive, o importanta deosebita a fost acordata etapei de promovare si diseminare a Strategiei.

In aceasta etapa au fost parcursi urmatoorii pasi:

- Identificarea principalilor actori ce vor fi informati
- Contactarea reprezentantilor-cheie din toate categoriile, respectiv:
 - ➡ Primarie;
 - ➡ ONG-uri;

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

- ➡ Societati comerciale si alte persoane juridice generatoare de profit;
- ➡ Asociatii si grupuri de producatori agricoli;
- ➡ Institutii de invatamant si institutii culturale;
- ➡ Persoane fizice reprezentative;
- ➡ Alti actori locali si regionali
- Realizarea de intalniri de prezentare a Strategiei.

Aceasta etapa a avut un real succes, inregistrandu-se un esantion reprezentativ de participanti din toate domeniile de activitate specifice comunitatii rurale din acest teritoriu.

Informarea publicului s-a realizat prin:

- ➡ seminarii;
- ➡ intalniri directe cu persoane fizice si juridice din cadrul teritoriului;
- ➡ materialele de informare

Identificarea factorilor de decizie pentru toate sectoarele analizate

Avand in vedere natura diferita a potentialilor participanti, pentru succesul elaborarii strategiei s-a urmarit gasirea factorilor de decizie in jurul carora se poate coagula o echipa competenta si eficienta de elaborare a Strategiei.

Urmarea fireasca a activitatii de promovare, identificarea factorilor de decizie s-a realizat dintre participantii cei mai activi din cadrul intalnirilor de promovare.

Realizarea unei analize diagnostic

Echipa de coordonare a proiectului de realizare a **Strategiei de Dezvoltare Locala pentru perioada 2014-2020** a facut o analiza diagnostic a teritoriului comunei.

Au fost analizate urmatoare directii strategice:

- ➡ Teritoriul
- ➡ Cadru geografic
- ➡ Patrimoniu
- ➡ Infrastructura
- ➡ Mediu
- ➡ Populatia
- ➡ Caracteristici demografice
- ➡ Forta de munca
- ➡ Activitatile economice
- ➡ Sectorul agricol

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

- ➡ Activitatile economice non-agricole
- ➡ Organizarea sociala si institutionala
- ➡ Serviciile sociale
- ➡ Activitatile institutiilor publice
- ➡ Activitatile ONG-urilor

Analiza s-a efectuat pe baza datelor statistice primite de la Directia de Statistica , Directia Agricola si de Dezvoltare Rurala, Primarie, Agentia Judeteana de Ocupare a Fortei de Munca, chestionare proprii.

Identificarea persoanelor-resursa

Din analiza diagnostic efectuata, echipa de coordonare a reusit sa stabileasca directiile prioritare de dezvoltare. Pentru fiecare astfel de directie prioritara, s-au identificat grupurile de lucru si ulterior cate o persoana-resursa cu care se va colaborea in realizarea **Strategiei de Dezvoltare Locala pentru perioada 2014-2020**.

Pregatirea materialelor de prezentare a Strategiei de Dezvoltare Locala pentru perioada 2014-2020

Materialele de prezentare utilizate au fost:

- mijloace electronice (Prezentari Powerpoint, informari prin e-mail, etc)

Pe langa acestea au fost realizate materiale necesare intalnirilor pe grupuri de lucru, si anume:

- Rapoarte de prezentare a analizei diagnostic, pe teme;
- Chestionare de lucru.

Organizarea grupurilor de lucru

Grupurile de lucru au fost structurate in functie de directiile prioritare de dezvoltare pentru teritoriul comunei, directii care au reiesit din analiza diagnostic. In realizarea componentei fiecarui grup de lucru s-a urmarit ca membrii sa provina din categorii socio-economice diferite, astfel incat sa se obtina o combinatie a competentelor si expertizelor pe grup de lucru.

In ceea ce priveste actiunile propuse in cadrul **Strategiei de Dezvoltare Locala pentru perioada 2014-2020**, entitatile publice, private si ale societatii civile, garanteaza capacitatea de gestionare necesara pentru a-si asuma co-responsabilitatea implementarii acestora.

Experienta in gestionarea proiectelor europene, alocarea corecta a resurselor umane si materiale precum si impartirea responsabilitatilor realizarii

-2014-2020- Comuna Frumosu

actiunilor necesare implementarii **Strategiei de Dezvoltare Locala pentru perioada 2014-2020** dau o asigurare in plus pentru derularea strategiei si indeplinirea obiectivelor acesteia.

In ceea ce priveste reprezentativitatea privata participantii in cadrul grupurilor de lucru sunt entitati juridice care reprezinta diferite sectoare de activitate: servicii, comert, mediu, agricultura, etc., sau deruleaza activitati complementare importante pentru dezvoltarea teritoriului din care fac parte, ceea ce aduce o asigurare in plus pentru caracterul integrator al strategiei de dezvoltare locala.

Cap. 7.

• VIZIUNEA DE DEZVOLTARE

Analiza situatiei actuale a comunei Frumosu a scos in evidenta faptul ca, la fel ca majoritatea comunelor din Romania, comuna ocupa un loc important la nivel judetean in domeniul agriculturii, insa este slab dezvoltat in celelalte domenii economice.

In acest context, agricultura este ocupatia de baza si principala sursa de venit a locuitorilor comunei. Preocuparea pentru agricultura reiese si din nivelul productiei agricole, atat in cadrul gospodariilor taranesti, cat si in cadrul intreprinderilor agricole.

Avand in vedere locul important pe care agricultura il ocupa in ocupatia oamenilor, productia agricola realizata la nivelul comunei si forta de munca disponibila la nivel de comuna, in general, si in domeniul agriculturii, in special, viziunea de dezvoltare pentru perioada 2015 – 2020 este transformarea comunei Frumosu intr-un pol de dezvoltare agricol si a diverselor servicii.

Cresterea nivelului de trai prin dezvoltarea sustinuta a economiei comunei Frumosu reprezinta obiectivul general al strategiei de dezvoltare pentru perioada 2015 – 2020. Pentru atingerea acestui obiectiv general se au in vedere:

- ➡ cresterea si semnalizarea strategica a atractivitatii comunei in randul investitorilor;
- ➡ formarea de capacitati administrative conforme standardelor si procedurilor europene;
- ➡ dezvoltarea durabila a potentialului uman;
- ➡ infrastructura moderna pentru o economie competitiva si un standard de viata ridicat.

Pentru fiecare dintre aceste obiective strategice s-au stabilit masuri specifice care acopera toate aspectele importante pentru dezvoltarea comunei Frumosu. Acestea sunt prezentate in tabelul de mai jos:

VIZIUNE: COMUNA FRUMOSU POL DE DEZVOLTARE AGRICOL SI A DIVERSELOR SERVICII

Obiectivul general - Cresterea continua a nivelului de trai prin dezvoltarea sustinuta a economiei comunei Frumosu	Obiectivul strategic 1. Cresterea si semnalizarea strategica a atractivitatii comunei in randul investitorilor	Masura 1.1. Formarea de capacitati pentru dezvoltarea sectorului agro-industrial
		Masura 1.2. Dezvoltarea sectorului de servicii
		Masura 1.3. Incurajarea antreprenoriatului local
		Masura 1.4. Dezvoltarea infrastructurii in turism
	Obiectivul strategic 2. Formarea de capacitati administrative conforme standardelor si procedurilor europene	Masura 2.1. Formarea continua a personalului
		Masura 2.2. Imbunatatirea conditiilor de munca
		Masura 2.3. Consolidarea si dezvoltarea capacitatii de relationare institutionala la nivel local, regional, national si international
	Obiectivul strategic 3. Dezvoltarea durabila a potentialului uman	Masura 3.1. Dezvoltarea sistemului educational si promovarea principiului de invatare continua

SDL -2014-2020- Comuna Frumosu

		Masura 3.2. Dezvoltarea activitatilor extra-scolare
		Masura 3.3. Promovarea de comportamente civice responsabile
		Masura 3.4. Dezvoltarea de parteneriate
		Masura 3.5. Dezvoltarea culturii
	Obiectivul strategic 4. Infrastructura moderna pentru o economie competitiva si un standard de viata ridicat	Masura 4.1. Modernizarea infrastructurii de transport
		Masura 4.2. Asigurarea accesului la sistemul de utilitati publice
		Masura 4.3. Serviciile de sanatate de calitate
		Masura 4.4. Dezvoltarea serviciilor publice
		Masura 4.5. Dezvoltarea si diversificarea serviciilor de sport si agrement

• PORTOFOLIU DE PROIECTE DE DEZVOLTARE

Materializarea obiectivelor strategiei este puternic restricționată de limitarea acoperirii lor financiare. Pentru o parte dintre obiectivele majore există o finanțare asigurată deja prin programe în derulare.

În cadrul Strategiei de Dezvoltare Locală sunt utilizate o serie de "Principii de dezvoltare" care urmăresc organizarea direcțiilor de dezvoltare a proiectelor și intervențiilor propuse, în vederea creării unui mecanism dinamic de dezvoltare bazat pe obiective pragmatice, corelate cu realitatea socio-economică specifică la nivelul comunității locale. La stabilirea obiectivelor strategice la nivelul comunei s-a ținut cont de principiile dezvoltării convergente, intercorelate și durabile la nivelul comunității locale:

➡ dezvoltarea convergentă are în vedere identificarea acelor inițiative care vor conduce la maximizarea performanțelor fără a crea decalaje semnificative în dezvoltarea comunității locale;

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

➡ intercorelarea presupune ca la stabilirea obiectivelor strategice sa se tina cont de obiectivele si rezultatele urmarite in cadrul strategiilor judetene, regionale, nationale si europene, proiectele propuse tinând cont de politicile de guvernare stabilite la nivel judetean, regional, national si european;

➡ dezvoltarea durabila presupune propunerea unui model de dezvoltare care sa asigure un echilibru intre componentele sociale, economice si ecologice, urmarind asigurarea resurselor necesare pentru generatiile viitoare.

In continuare sunt prezentate principalele obiective și masuri cu finanțare asigurata, reunite in categorii omogene investitiionale:

Obiective strategice	Obiectiv national/ international	Masuri	Proiect	Termen de initiere	Surse de finantare
Obiectivul strategic 1. Cresterea si semnalizarea strategica a atractivitatii comunei in randul investitorilor	Diversificarea activitatilor economice, crearea de locuri de munca, imbunatatirea infrastructurii si serviciilor pentru imbunatatirea calitatii vietii in zonele rurale	Masura 1.1. Formarea de capacitati pentru dezvoltarea sectorului agro-industrial	Reinoirea tehnicii agricole in gospodariile agricole	2016	PNDR 2014-2020 Buget local Buget de stat
			Sustinerea informationala a agentilor economici din agricultura in problemele de atragere a investitiilor	2016	PNDR 2014-2020 Buget local Buget de stat
	Diversificarea activitatilor economice, crearea de locuri de munca, imbunatatirea infrastructurii si serviciilor pentru imbunatatirea calitatii vietii in zonele rurale Crearea unui mediu stimulativ pentru initiativa sectorului privat	Masura 1.2. Dezvoltarea sectorului de servicii	Infiintarea unei case de deservire (atelier servicii: atelier de croitorie, frizerie, reparatii incaltaminte, reparatii electrocasnice, spalatorie)	2017	POC 2014-2020 – Actiunea -Intreprinderi nou-infiintate inovatoare Buget local Buget de stat Programului pentru stimularea infiintarii si dezvoltarii microintreprinderilor de catre intreprinzatorii debutanti in afaceri
			Infiintarea unei case de ceremonii	2017	POC 2014-2020, Actiunea– Intreprinderi inovatoare de tip start-up si spin-off Buget local Buget de stat
	Investitiile in educatie, competente si invatare pe tot parcursul vietii	Masura 1.3. Incurajarea antreprenoriatului local	Infiintarea unui centru de informare pentru tinerii intreprinzatori / cei care vor sa deschida o afacere	2015	Programul Operational pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2014-2020 Buget local Buget de stat

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Obiective strategice	Obiectiv national/ international	Masuri	Proiect	Termen de initiere	Surse de finantare
	Promovarea ocuparii fortei de munca si sprijinirea mobilitatii fortei de munca		Programe de instruire pentru intreprinzatori	2015	Programul Operational pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2014-2020 Buget de stat
			Implementarea unor programe de incurajare a intreprinzatorilor (conditii lejere pentru obtinerea creditelor, facilitati, protectie)	2016	Programul Operational pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2014-2020 Ministerul Educatiei Nationale Programului UNCTAD/EMPRETEC Romania pentru sprijinirea dezvoltarii intreprinderilor mici si mijlocii
	Pastrarea si conservarea patrimoniul natural si cultural pentru generatiile viitoare si asigurarea accesului public.	Masura 1.4. Dezvoltarea infrastructurii in turism	Promovarea turismului rural	2015	PNDR 2014-2020 Buget local Buget de stat Programul Operational Infrastructura Mare 2014-2020 RO12 Conservarea si revitalizarea patrimoniului cultural si natural
			Formarea si intruirea de ghizi locali pentru promovarea turismului local	2015	PNDR 2014-2020 Fondul Social European
Obiectivul strategic 2. Formarea de capacitati Administrate conforme standardelor si procedurilor europene	Promovarea ocuparii fortei de munca si sprijinirea mobilitatii lucrauorilor Crearea unei administratii publice moderne, capabila sa faciliteze dezvoltarea socio-economica, prin intermediul unor servicii publice competitive,	Masura 2.1. Formarea continua a personalului	Realizarea unor programe de formare profesionala continua	2016	PNDR 2014-2020 Fondul Social European Programului Operational Capacitate Administrativa 2014-2020

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Obiective strategice	Obiectiv national/ international	Masuri	Proiect	Termen de initiere	Surse de finantare
	investitii si reglementari de calitate Promovarea culturii antreprenoriale, flexibilitatii si adaptabilitatii prin sprijinirea fortei de munca si a intreprinderilor competente, pregatite si adaptabile.				
	Dezvoltarea si introducerea de sisteme si standarde comune in administratia publica ce optimizeaza procesele decizionale orientate catre cetateni Cresterea transparentei, eticii si integritatii in cadrul autoritatilor si institutiilor publice	Masura 2.2. Imbunatatirea conditiilor de munca	Reabilitarea cladirii Primariei Frumosu	2015	PNDR 2014-2020 Buget local
			Reabilitatea anexelor cladirii Primariei Frumosu	2015	PNDR 2014-2020 Buget local
			Dotarea cu un mijloc de transport	2016	PNDR 2014-2020 Buget local Buget de stat Programul de ajutoare de minimis derulat de Ministerul de Finante
	Dezvoltarea de parteneriate inter-sectoriale, in special cu autoritati publice la nivel local, regional si/sau national Dezvoltarea abilitatilor si cunostintelor personalului din autoritatile si institutiile publice centrale (inclusiv	Masura 2.3. Consolidarea si dezvoltarea capacitatii de relationare institutionala la nivel local, regional, national si international	Incheierea de colaborari cu institutii de la nivel local	2016	Buget local Buget de stat Fondul pentru ONG
			Incheierea de colaborari cu institutii de la nivel regional	2016	Buget local Buget de stat
			Incheierea de colaborari cu institutii de la nivel national	2016	Programului Operational Capacitate Administrativa 2014-2020
			Incheierea de colaborari cu institutii de la nivel	2016	Programul Romania-Ucraina 2014-2020 Programul Romania-

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Obiective strategice	Obiectiv national/ international	Masuri	Proiect	Termen de initiere	Surse de finantare
	decidenti politici) Intarirea capacitatii institutionale si dezvoltarea resurselor umane in institutiile publice romane prin cooperare si transfer de cunostinte cu institutii similare din Norvegia Un sistem judiciar roman mai echitabil si mai eficient in contextul implementarii noilor coduri juridice		international		Republica Moldova 2014-2020 Consolidarea capacitatii si cooperarea institutionala intre institutiile publice, autoritatile locale si regionale din Romania si cele din Norvegia Program RO24 Cooperarea si intarirea capacitatii judiciare
Obiectivul strategic 3. Dezvoltarea durabila a potentialului uman	Imbunatatirea conditiilor de viata pentru populatie, asigurarea accesului la serviciile de baza	Masura 3.1.Dezvoltarea sistemului educational si promovarea principiului de invatare continua	Constructia unei sali de sport	2017	PNDR 2014-2020 Buget local Buget de stat
			Constructia unei noi gradinite	2017	PNDR 2014-2020 Programul de ajutoare de minimis derulat de Ministerul de Finante
			Amenajarea unui teren sportiv	2017	PNDR 2014-2020 Programul de ajutoare de minimis derulat de Ministerul de Finante Buget local Buget de stat
			Amenajarea unui teren de joaca	2017	PNDR 2014-2020 Programul de ajutoare de minimis derulat de Ministerul de Finante Buget local Buget de stat Programul Operational Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013
	Dezvoltarea	Masura 3.2.	Organizarea	2016	Programul de burse si

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Obiective strategice	Obiectiv national/ international	Masuri	Proiect	Termen de initiere	Surse de finantare
	capitalului uman si de cunoastere in Romania Intarirea coeziunii economice si sociale la nivel national, regional si local Organizarea de tabere de creatie, in Romania si in strainatate, cu participarea unor artisti romani de pretutindeni	Dezvoltarea activitatilor extra-scolare	cercurilor sportive pentru copii si adolescenti		cooperare inter-institutionala in invatamantul superior RO 10 – Copii si tineri la risc si Initiative locale si regionale pentru reducerea inegalitatilor nationale si promovarea incluziunii sociale Departamentul Politici pentru Romanii de Pretutindeni
			Organizarea cercurilor de mestesuguri artizanale	2016	Departamentul Politici pentru Romanii de Pretutindeni Programului national multianual pentru sustinerea mestesugurilor si artizanatului
			Organizarea cercurilor artistice muzicale si dramatice pentru copii si adolescenti	2016	Departamentul Politici pentru Romanii de Pretutindeni
		Masura 3.3. Promovarea de comportamente civice responsabile	Promovarea activitatilor ONG-urilor locale si atragerea de voluntari din randul populatiei	2016	Fondul ONG in Romania Agentia Nationala pentru Programe Comunitare in Domeniul Educatiei si Formarii Profesionale
	Dezvoltarea de parteneriate inter-sectoriale, in special cu autoritati publice la nivel local, regional si/sau national Consolidarea capacitatii ONG-urilor si promovarea unui cadru favorabil pentru sectorul neguvernamental	Masura 3.4.Dezvoltarea de parteneriate	Organizarea de sesiuni periodice de informare cu privire la linii de finantare deschise pentru ONG	2015	Fondul pentru ONG Programul National de Dezvoltare Dezvoltare Rurala 2014-2020
			Dezvoltarea parteneriatelor dintre institutii publice si ONG in vederea implementarii proiectelor	2015	Fondul pentru ONG
			Incheierea de colaborari cu ONG nationale si	2015	Fondul pentru ONG

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Obiective strategice	Obiectiv national/ international	Masuri	Proiect	Termen de initiere	Surse de finantare
Obiectivul strategic 4. Infrastructura moderna pentru o economie competitiva si un standard de viata ridicat			internationale		
		Masura 3.5. Dezvoltarea culturii	Reabilitarea Caminelor Culturale	2016	Republica Moldova 2014-2020 Programul RO12 Conservarea si revitalizarea patrimoniului cultural si natural PNDR 2014-2020
	Imbunatatirea infrastructurii fizice de baza in spatiul rural Imbunatatirea accesului la serviciile publice de baza pentru populatia rurala Cresterea numarului de sate renovate Cresterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale	Masura 4.1. Modernizarea infrastructurii de transport	Reabilitare drumuri comunale: satul Frumosu	2016	PNDR 2014-2020 Programul de ajutoare de minimis derulat de Ministerul de Finante Buget local
			Reabilitare drumuri comunale: satul Deia	2016	PNDR 2014-2020 Programul de ajutoare de minimis derulat de Ministerul de Finante Buget local
			Reabilitare drumuri: drumuri de exploatie agricola din comuna Frumosu	2016	PNDR 2014-2020 Programul de ajutoare de minimis derulat de Ministerul de Finante Buget local
			Reabilitare drumuri: satul Dragosa	2016	PNDR 2014-2020 Programul de ajutoare de minimis derulat de Ministerul de Finante Buget local Programul Operational Regional 2014-2020
			Reabilitare drumuri: comunale	2016	PNDR 2014-2020 Programul de ajutoare de minimis derulat de Ministerul de Finante Buget local
			Reabilitare drumuri silvice	2016	PNDR 2014-2020 Programul de ajutoare de minimis derulat de Ministerul de Finante Buget local
		Masura 4.2. Asigurarea accesului la sistemul de utilitati publice	Infiiintare sistem de aprovizionare cu apa	2016	PNDR 2014-2020 Programul de ajutoare de minimis derulat de Ministerul de Finante Programul Operational Regional 2014-2020
	Imbunatatirea infrastructurii fizice de baza in spatiul rural Imbunatatirea accesului la serviciile publice		Infiiintare sistem de canalizare	2016	PNDR 2014-2020 Programul de ajutoare

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Obiective strategice	Obiectiv national/ international	Masuri	Proiect	Termen de initiere	Surse de finantare
	de baza pentru populatia rurala				de minimis derulat de Ministerul de Finante Buget local Programul Operational Regional 2014-2020
	Cresterea numarului de sate renovate		Realizare si racordarea la retea de gaz metan	2016	PNDR 2014-2020 Programul de ajutoare de minimis derulat de Ministerul de Finante Programul Operational Regional 2014-2020
	Cresterea eficientei energetice in cladirile rezidentiale, cladirile publice si sistemele de iluminat public, indeosebi a celor care inregistreaza consumuri energetice mari				
	Cresterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale		Bransarea la retea electrica Realizarea de investitii pentru obtinerea de energie din surse regenerabile	2016	PNDR 2014-2020 Buget local
	Cresterea eficientei energetice in cladirile rezidentiale, cladirile publice si sistemele de iluminat public, indeosebi a celor care inregistreaza consumuri energetice mari				
	Imbunatatirea infrastructurii fizice de baza in spatiul rural	Masura 4.3. Serviciile de sanatate de calitate	Deschiderea unui laborator pentru analize	2017	Programul de ajutoare de minimis derulat de Ministerul de Finante Programul Operational Regional 2014-2020 Programul de Cooperare Elvetiano – Roman Programul RO 19 – Initiative in Domeniul Sanatatii Publice
	Imbunatatirea accesului la serviciile publice de baza pentru populatia rurala				

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Obiective strategice	Obiectiv national/ international	Masuri	Proiect	Termen de initiere	Surse de finantare
	Extinderea accesului la serviciile sociale si de sanatate, precum si imbunatatirea calitatii serviciilor de sanatate, cu accent pe serviciile comunitare integrate sociale si de sanatate Imbunatatirea sanatatii publice si reducerea inegalitatilor in domeniul sanitar Sprijin pentru crearea si dezvoltarea de micro-intreprinderi .		Deschiderea unui punct medical	2017	Programul de ajutoare de minimis derulat de Ministerul de Finante Programul Operational Regional 2014-2020 Programul de Cooperare Elvetiano - Roman
			Sustinerea deschiderii unei farmacii	2017	Programul de ajutoare de minimis derulat de Ministerul de Finante Programul Operational Regional 2014-2020 Programul de Cooperare Elvetiano - Roman
			Sustinerea deschiderii unui cabinet stomatologic	2017	Programul de ajutoare de minimis derulat de Ministerul de Finante Programul Operational Regional 2014-2020 Programul de Cooperare Elvetiano - Roman
	Imbunatatirea accesului la serviciile publice de baza pentru populatia rurala Sprijin pentru crearea si dezvoltarea de micro-intreprinderi	Masura 4.4. Dezvoltarea serviciilor publice	Achizitionarea unui mijloc de transport	2016	PNDR 2014-2020
			Instalarea unui sistem video de supraveghere	2016	PNDR 2014-2020 Buget local
			Achizitionarea unui utilaj multifunctional in cadrul serviciului de gospodarie comunală	2016	PNDR 2014-2020 Buget local
		Masura 4.5. Dezvoltarea si diversificarea serviciilor de sport si agrement	Amenajarea unui teren specific jocului sportiv	2016	PNDR 2014-2020 Buget local Departamentul Politici pentru Romanii de Pretutindeni
			Constructia unei sali de sport	2016	PNDR 2014-2020 Buget local Departamentul Politici pentru Romanii de Pretutindeni

-2014-2020- Comuna Frumosu

De asemenea se mai au în vedere următoarele proiecte:

- ❖ Sistem de alimentare cu apă și canalizare în comuna Frumosu
- ❖ Modernizare sistem de încălzire instituții publice din comuna Frumosu
- ❖ Îndigui și apărări de maluri în comuna Frumosu
- ❖ Modernizare drumuri comunale în comuna Frumosu*
- ❖ Modernizare ulițe vicinale, comuna Frumosu
- ❖ Modernizare drumuri agricole în comuna Frumosu
- ❖ Reabilitare școli și grădinițe din comuna Frumosu
- ❖ Promovarea turismului în Comuna Frumosu
- ❖ Informație și comunicație în Comuna Frumosu
- ❖ Învățământ în sistem privat în Comuna Frumosu
- ❖ Reabilitare Cămine Culturale din comuna Frumosu
- ❖ Modernizare Drumuri Forestiere în comuna Frumosu
- ❖ Poduri din beton armat în comuna Frumosu
- ❖ Modernizarea SVSU Frumosu
- ❖ Economia Bazată pe Cunoaștere- comuna Frumosu
- ❖ Pietruire drumuri comunale și uliți vicinale în comuna Frumosu
- ❖ Reabilitare sală festivități
- ❖ Pavare trotuare comunale și curți interioare la cele 3 Biserici din comuna Frumosu
- ❖ Realizare de indigui și apărări de maluri în comuna Frumosu
- ❖ Realizare punți pietonale în comuna Frumosu

Sursele de finantare identificate pentru aceste proiecte sunt:

- ❖ bugetul local
- ❖ fonduri nerambursabile
- ❖ fonduri guvernamentale
- ❖ credite de la institutii finaciare, etc.

Contribuția la obiectivele orizontale

a. Dezvoltarea durabilă

Dezvoltarea durabilă este urmărită în toate acțiunile prevăzute în Strategie pentru că protejarea mediului înconjurător reprezintă o problemă fundamentală. Acțiunile prevăzute a fi implementate conform prezentei Strategii au o contribuție semnificativă la dezvoltarea durabilă a comunei Frumosu, a județului Suceava și a Regiunii de Dezvoltare Nord-Est, din care face parte.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

În primul rând, o infrastructură mai bună de transport contribuie la o raționalizare/fluidizare a traficului, reducând nivelul poluării. Prin sprijinirea rețehnologizării liniilor de producție a microîntreprinderilor și start-up-urilor, se stimulează utilizarea pe o scară din ce în ce mai largă a tehnologiilor nepoluante ce vor duce pe termen lung la reducerea emisiilor de noxe. De asemenea, vor fi luate măsuri de reducere a efectelor investițiilor realizate asupra mediului.

Un element important al dezvoltării durabile îl reprezintă asigurarea eficienței energetice și utilizarea durabilă a energiei. Toate operațiunile care se adresează reabilitării clădirilor vor lua în considerare eficiența energetică și, acolo unde este posibil, utilizarea energiei durabile va reprezenta un criteriu pentru selecția și prioritizarea proiectelor.

Strategia vizează implementarea sistemelor integrate de management al deșeurilor, precum și a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare, contribuind în mod esențial la dezvoltarea accesului la utilități a cetățenilor comunei, prin respectarea principiului dezvoltării durabile.

b. Oportunități egale

Legislația română, în concordanță cu legislația europeană în domeniu, garantează cetățenilor drepturi egale de a participa, fără discriminare, la viața economică și socială. În conformitate cu art. 16 din Regulamentul Consiliului nr. 1083/2006 privind prevederile generale pentru Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune, principiul egalității de șanse trebuie respectat pe tot parcursul implementării fondurilor structurale și de coeziune, atât în faza de programare cât și în faza de implementare a programelor operaționale.

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Frumosu, prin toate programele și proiectele de dezvoltare propuse, respectă principiul egalității de șanse și al nediscriminării. Astfel, Inițiatorul proiectelor (Consiliul Local) va lua măsurile necesare pentru a asigura accesibilitatea beneficiarilor finali, fără discriminare pe criterii de sex, rasă, origine etnică, religie, vârstă, dizabilități sau orientare sexuală.

În ceea ce privește egalitatea de șanse între femei și bărbați, Strategia urmărește, pe baza indicatorilor de gen și în conformitate cu Strategia națională în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați :

- ❖ Asigurarea participării echilibrate a femeilor și bărbaților pe piața muncii
- ❖ Asigurarea egalității de șanse în educație și formare profesională

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

- ❖ Încurajarea femeilor antreprenori
- ❖ Reconcilierea vieții profesionale cu viața de familie
- ❖ Asigurarea participării echilibrate a femeilor și bărbaților în procesul decizional.

De asemenea, Strategia are în vedere la stabilirea componenței echipei de coordonare pentru implementarea, monitorizarea și evaluarea Strategiei o participare echilibrată a femeilor și bărbaților, precum și implicarea instituțiilor guvernamentale și a ONG-urilor de profil.

Strategia acordă o atenție specială grupurilor sociale defavorizate prin includerea, în cadrul acesteia, a unor măsuri de înființare a centrelor sociale. De asemenea, Strategia acordă atenție problemelor de șomaj din rândul tinerilor și se adresează nevoilor specifice ale acestui grup prin îmbunătățirea infrastructurii pentru educație continuă pentru a favoriza obținerea unor rezultate educaționale mai bune.

c. Societatea informațională

În cadrul Strategiei au fost propuse proiecte de investiții pentru modernizarea școlilor folosind printre altele conectarea la internet și dotarea cu echipamente IT a instituțiilor de învățământ în școli. Acest tip de intervenții va genera premisele pentru creșterea utilizării tehnologiei informației și comunicațiilor în educație și pregătire profesională inițială și sprijinirea dezvoltării și diversificării ofertei educaționale și a pregătirii profesionale inițiale, inclusiv extinderea rețelei privind tehnologia informației și comunicațiilor în școli. Aceste proiecte vor completa acțiunile întreprinse în această privință, prin creșterea gradului de folosire a tehnologiei informației și comunicațiilor în educație și prin creșterea accesului și calității educației prin folosirea tehnologiei informației și comunicațiilor în educație și formare profesională inițială.

Programul de formare profesională pentru funcționarii publici și personalul contractual din cadrul autorității publice locale, va include și module privind tehnologia informației și comunicațiilor, având ca scop dezvoltarea competențelor digitale și a abilității de a folosi tehnologia informației și comunicațiilor în activitățile curente în vederea sprijinirii dezvoltării societății informaționale în Comuna Frumosu.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Cap. 9.

• CONCLUZII

Dezvoltarea comunei Frumosu nu reprezinta doar o problema a autoritatii publice locale, ci tine si de vointa si capacitatea comunitatii locale de a se implica activ si constant in realizarea proiectelor strategice.

Strategia de dezvoltare locala a comunei Frumosu pentru perioada 2015 - 2020 va folosi drept suport in dezvoltarea durabila a comunei prin realizarea prioritatilor stabilite vizand cresterea calitatii vietii in comunitatea locala, un element indispensabil pentru existenta viitoare a comunei.

Comuna Frumosu se confrunta cu problemele specifice unei comunitati medii, iar autoritatile locale trebuie sa isi asume cu adevarat rolul de coordonator al procesului de transformare, fructificand oportunitatile de care beneficiaza comuna.

Realizarea proiectelor strategice propuse este in stransa dependenta de sursele nerambursabile de finantare ce pot fi atrase deoarece bugetul local nu are capacitatea de a sustine realizarea acestora.

SDL-2014-2020- Comuna Frumosu

Ca o concluzie, se poate mentiona ca strategia elaborata este realizabila in conditiile precizate si se va adapta cerintelor si necesitatilor ori de cate ori va fi nevoie, astfel incat aceasta sa fie realista si aplicabila.

Se doreste ca, localitatea Frumosu sa devina:

- ➡ un mediu curat si sanatos, cu strazi curate si numeroase spatii verzi;
- ➡ comuna cu o infrastructura moderna si functionala;
- ➡ comuna care ofera servicii rurale de calitate;
- ➡ comuna care dispune de servicii de sanatate si asistenta sociala de calitate;
- ➡ comuna cu institutii culturale modern;
- ➡ comuna care ofera actualelor si, mai ales, viitoarelor generatii o educatie buna prin institutiile de invatamant existente, implicate in diverse proiecte si cu personal de inalta calificare;
- ➡ comuna a carei economie se bazeaza pe resursele existente si le fructifica in mod constient si rational, care absoarbe forta de munca locala, cu un sector de servicii de inalta calitate.